

Vuoksen Verkko

Antrean ja Vuoksenrannan pitäjälehti
• 2018

*Antrea ja Vuoksenranta tunnettiin
hevospitäjinä, joissa oli hyvät hevoset
ja hyvät kasvattajat!*

Antrea-Seuran toimintaa 2019

Helmikuussa	Talvi-iltamat 9. helmikuuta alkaen klo 15.00. Paikka vielä avoin. Merkkää kalenteriisi.
Huhtikuussa	Antrealaisten kirkkopyhä 28.4 klo 10.00 Lopen kirkossa, kirkkokahvit ja yhteinen tilaisuus klo 11.30 seurakuntasalissa. – Järj. Pertti Ruponen.
Toukokuussa	Talkoomatka Antreaan pe-su 3.-5.5.
Kesäkuussa	Juhlamatka Antreaan ja Vuoksenrantaan 6.-9.6. Lisätietoa sivulta 15.

Karjalan Liiton Kesäjuhlat Hämeen linnassa 14.-16.6.
Lippujen, kylttien kantajia tarvitaan.

Heinäkuussa	Antrea-juhlat su 21.7. Lopella. Mommilanjärven soutelu la 20.7.
Elokuussa	Antrea-Seuran vuosikokous Karjalaisten kesäkodilla Villa Salmelassa, Meri Perttilän polku 8, Helsinki (Jollas). Kuljetusta järjestetään
Marras-joulukuussa	ilmestyy Vuoksen Verkko, pitäjaseurojen lehti.
Joulukuussa	Itsenäisyyspäivän kynttilöiden vienti Antreaan sankarihaudalle.

TUE VUOKSEN VERKON ILMESTYMISTÄ!

Ilmoitushinnat:

Koko sivu	350 euroa
1/2 sivua	230 euroa
1/4 sivu	120 euroa
Pienemmät	70 euroa

Myös yksityishenkilöt
voivat tukea lehteämme.

Ilmoituksiin ei tule alv:ia,
joten ne eivät ole alv-
vähennyskelpoisia.

MARKKU JUSELIOUS OY

Metallista melkein mitä vain.

www.mjuseliusoy.com

Kannen kuva: Riihimäen raveissa kilpailivat kärjessä suomenhevosekset Sisukas (9) ja Syneri (1) Vuoksen Säätiön ja Antrea-Seuran lahjoittamasta loimesta. Kumpi voitti, selviää sivuilla 57-58. – Kuva: Maija Ahvenainen.

Vuoksen Verkko

Antrea-Seuran jäsenlehti
n:o 51/2018
Vuoksenranta-seuran
jäsenlehti n:o 36/2018
ISSN 2343-2128

Kirjoituksia ja kuvia otetaan
kernaasti vastaan lukijoilta.

Ensi syksyn lehteen materiaali
15.10.2019 mennessä.

Päätoimittaja Raakel Henttonen,
p. 0400-847023 raakel.henttonen(at)pp.inet.fi,
os. Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala
Toimituskunnat:
Antrea: Antrea-Seuran hallitus
Vuoksenranta:
Vuoksenranta-seuran hallitus
Taitto TMI RH-Teksti, Raakel Henttonen
Painopaikka: Grano, Vantaa. 2018.

TÄSSÄ LEHDESSÄ!

**ANTREAN JA
VUOKSEN RANNAN
SEURAKUNTIEN
ESINEISTÖÄ ON
EDELLEEN
KÄYTÖSSÄ!**

Puheenjohtajalta

Merkkivuosia

Antrea-seuran perustamisesta tuli tänä vuonna 65 vuotta. Mutta meillä on myös muita merkkivuosia. Ensimmäinen Antrealainen-lehti ilmestyi 29.10.1078. Neljäkymmenen vuoden ajan on muistoja, perinnettä ja seuran toimintaa painettu paperille. Kahdeksansivuisesta lehdykästä on kasvanut nyt käsissäsi oleva värikäs julkaisu. Kiitokset tästä kuuluvat entisille ja nykyisille lehden tekijöille.

Neljäkymmentä vuotta sitten seura sai myös oman lipun. Aloitteen teki toimelias naistoimikunta joka myös hankki varat lipun teettämiseen. Professori Armas Hutrin suunnittelema lippu vihittiin Karjalan Liiton suurjuhlissa Salossa kesäkuussa 1978.

Kesällä 1998 viime sotiemme sankarivainajat saivat muistopaadet Antrean vanhalle hautausmaalle. Siis ne kaksi muistomerkkiä, jotka seisovat vanhan vapaussodan muistomerkin molemmilla puolilla.

Ensimmäinen lehti kertoi oman lipun lisäksi seuran 25-vuotistaipaleesta. Löysin tästä pari alkuvuosien tärkeää päätöstä, joita en – häpeä tunnustaa – tiennyt. Vuonna 1956 päätettiin, että vanhat antrealaiset sinuttelevat toisiaan yhteisissä tilaisuuksissa ja miksei muuallakin. Nykyinen johtokunta on valmis laajentamaan tämän päätöksen koskemaan myös antrealaisjuurisia ja kaikkia seuran toimintaan osallistuvia.

Kymmenen vuotta sinuttelupäätöksestä päätettiin, että seuran kokouskielenä käytetään omaa antrealaista murretta. Tämä onkin suurempi haaste meille Hämeessä, Savossa tai muualla kasvaneille. Syystä siis olen saanut huomautuksen, että kutsuin kokouksessa väkeä kahville käyttäen väärää vokaalia.

Kesällä 2008 olimme lähdössä kirkkoveneellä soutu retkelle Vuokselle. Vaikeudet naapurin tulliin kanssa johtivat kuitenkin matkan peruuntumiseen. Suunnitelmaa ei ole hylätty. Matka on tarkoitus vielä toteuttaa jos ei ensi kesänä niin sitten ainakin seuraavana.

Kaksikymmentä vuotta sitten seuran silloinen puheenjohtaja esitti Antrealaisen pääkirjoituksessa ajatuksen, että seuran toimintaan tarvittaisiin vuotta pitemmän tähtäyksen suunnittelua. Tätä on syytä ryhtyä toteuttamaan, muutoinkin kuin soutu retken osalta. Pitkän aikavälin tavoitteeksi esitettiin Suur-Jääsken pitäjaseurojen yhteistyön kehittämistä, koska suurempi alue saattaisi kiinnostaa jälkipolvia, ja kun suvut ovat usein levittäytyneet yhtä pitäjää laajemmalle. Tätä olen itsekin pohtinut ja ilahduin, että asiaa on mietitty jo kaksikymmentä vuotta sitten. Vuoksenranta-seuran ja kirvulaisten kanssa yhteistyö on tiivistynyt muutaman viime vuoden aikana. Mutta tässä meillä olisi vielä paljon saavutettavaa.

Kymmenen vuotta sitten puheenjohtaja iloitsi palstallaan Antrean liittyvän tiedon ja karjalaisen kulttuurin runsaasta kirjallisesta tallentamisesta. Koulupiirien, kylien ja sukuseurojen toimesta oli jo tuohon mennessä ilmestynyt merkittävä määrä kirjoja ja muita julkaisuja. Viimeisen kymmenen vuoden aikana olemme saaneet näitä yhä lisää. Seuraava haaste olisi saada mahdollisimman suuri määrä tästä materiaalista digitaaliseen muotoon. Useiden kirjojen painokset kun ovat jo loppuneet tai kirjoja on hankala löytää. Mutta yhä edelleen seuran tilaisuuksissa tai karjalaisilla kesäjuhlilla tullaan kyselemään eri kylien vaiheista tai asukkaista. Olisipa helppoa neuvota etsimään tietoa internetistä, jos Antreasta kertovista kirjoista löytyisivät sähköiset versiot.

Lukijani on tässä vaiheessa huomannut, että olen koostanut jutun selaillemalla kymmenen vuoden välein ilmestyneitä lehtiä. Kymmeniä lehtiä on vielä lukematta. Tästä aarrearkusta löytyy mahtava määrä kertomuksia, tietoa, perinnettä. Tämän takia tarvitsemme oman lehden.

Reijo Martikainen
Antrea-Seuran puheenjohtaja

SISÄLTÖÄ

*ANTREA- JA VUOKSEN-
RANTA-JUHLA s. 5-8*

*ANTREAN SEURAKUNNAN
ESINEISTÖÄ s. 8-9*

*ANTREA-SEURAN
VUOSIKOKOUS s. 10-11
VUOKSEN RANTA-SEURAN
PERINNEPÄIVÄ s. 12-13*

*MARTTI TALJA HALUAA
KANSANEDUSTAJAT
PIIRAKKAKURSSILLE s. 14*

*JUHLAMATKA KARJALAAN
s. 16*

*KAMENNOGORSKIN
KAUPUNKI 70 v. s. 17-18*

*VISKARIN ANTREA-
AIHEISET KORTIT s. 19-21*

*VUOKSEN RANNAN
KIRKONKELLOT SOIVAT
YHÄ s. 21-22*

SUKUSEUROJA s. 23-28

KIRJALLISUUTTA s. 36-39

*KALASTA NETISTÄ, ANTREA
VERKOSSA s. 41*

*VUOKSEN SÄÄTIÖ 70
VUOTTA s. 43-45*

*MATKAKERTOMUKSIA
s. 47-50*

*TALKOOT KARJALASSA
s. 52-56*

*RAVIURHEILUA JA SOUTUA
s. 57-58*

Puheenjohtajalta

Varhempi kirjallinen tallennus auttaa löytämään tänään

Muistutan aina tapahtumissa ja jäsenkirjeissä hyödyntämään seuran mittavaa kirjavarastoa. Osa lienee lukenut jokaisen teoksen kanteesta kanteen, mutta epäilenpä että isolla osalla meistä näin ei ole tullut tehtyä.

Lämmin kiitoksemme kuuluu kaikille heille, jotka aikanaan tallensivat mit-tavan määrän muistoja ja perinteitä. Moni asia olisi jo tyystin painunut unoh-duksiin, kun muistajia ja omakohtaisesti koetun kertojia on päivä päivältä vähemmän jäljellä. Me jälkipolvet pystymme nyt olemaan osa ketjua ja siir-tämään perimätietoa tuleville sukupolville – tällä kertaa kirjojen välityksellä.

Esimerkkinä mainittakoon vaikka Vuoksenranta – Pitäjä Kannaksella -kirja, jonka Antti Miikkulainen kokosi 1980-luvun alussa toimituskuntansa, Kaija Viskari, Veikko Kiuru, Hannes Jantunen ja Tatu Vanhanen, sekä kymmenien ja taas kymmenien kirjoittajien avustuksella. He kirjoittivat alkusanoi-hin ”Tämä kirja on muistomerkki Vuoksenrannasta, eräästä pienestä ja nuo-resta Karjalan Kannaksen pitäjästä, sen vaiheista ja asukkaista. Tarvitaan yksityiskohtainen selostus edes yhden Kannakselaispitäjän menneistä ja viimeisimmistä vaiheista. Kun jälkeläiset lähisukupolvien aikana jo autta-mattomasti sulautuvat ympäristöönsä, edes yhden pitäjän osalta juuret säi-lyvät tässä kirjassa. Muistitieto katoaa muistajan mukana. Ehkä Kannakselle joskus päästään joku voi todeta kirjan perusteella sukunsa entisen asuin-paikan. Silloin kirjan tarkoitus on saavutettu.” Valtavan suuri työ tekijöiltään aikanaan.

Kylien kuvaukset talo talolta ja kertomukset talojen ihmisistä ovat pitä-neet pusikot elävinä aina tähän päivään saakka. Viimeksi kevään talkoo-matkallamme Pöyryniemen ja Kuivaniemen kaukaisissa koilliskylissä, olivat karttapiirroksiset ja talojen kuvaukset oppainamme. Löydettiin mm. Hiekka-harju, Paavola (kauppa) ja kansakoulu, mutta Mäkelän ja Sokinmäen talojen paikoille asti ei aikataulumme enää antanut periksi.

Martta-mummo ja Toivo-pappa kuolivat niin nuorina, ollessani vähän toi-sella kymmenellä, että lapsuuden tarinat jäivät vähäisiksi. Anopin ja appiu-kon kautta karjalan murre ja Vuoksenranta tulivat kuvioihin mukaan vähän myöhemmin. Oma v. 1935 syntynyt isäni oli evakkoon lähdeittäessä niin pie-ni, että hänen muistonsa ovat hajanaisia. Hienoa, että hän on nyt alkanut kirjoittaa niitä ylös. Tässä lehdessä toisaalla on kertomus mukavasta Pekka-vangista.

Nyt kirjoitetaan vähän joka paikassa siitä, kuinka saada nuoria mukaan yhdistystoimintaan. Mutta jos ei kiinnosta, niin ei kiinnosta. Vuoksen Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Harri Hatakka sanoi osuvasti 60-vuotisjuh-lahaastattelussaan. ”Nuorten vähäisestä osallistumisesta ei kannata tehdä liian isoa numeroa. Jos he ovat kiinnostuakseen, he tekevät sen jossain vai-heessa”.

Kun se elämänvaihe tulee, yhtenä tärkeänä apuna ja virittäjänä toimivat nämä kirjankansien sisään kootut tarinat ja faktat.

Päivi Virolainen
puheenjohtaja
Vuoksenranta-seura ry

Tule mukaan Facebookiin ja/tai liity pitäjätseuran jäseneksi!

Molemmilla pitäjätseuroilla on omat facebook-ryhmät: vuoksenranta-seura ry ja Antrea. Vuoksenrannan ryhmä on nuorempi ja siinä on jäseniä 223. Antrea-ryhmässä jäseniä on jo 785.

Molempiin ryhmiin kaivataan mu-kaan aktiivisia seurustelijoita, juttujen ja kuvien tallentajia tai muuten vain mu-kana olevia seurailijoita. Tule mukaan ja kerro kaverillekin! Muista myös nettisi-vut www.antrea.fi ja www.vuoksenranta.fi.

Kaikki face-ryhmäläiset ovat myös lämpimästi tervetulleita seurojen varsi-naisiksi jäseniksi. Liittymisohjeet löydät nettisivuiltamme.

Vuoksenranta-seura -ryhmään saatiin lop-pukesästä 200. jäsen, Eila Seppänen, joka palkittiin Muistojen sirpaleita -kirjalla. Eila kertoi vasta aloittelevansa facebookilaise-na ja heti kävi tuuri kohdalleen. Tervetuloa mukaan ryhmään Eila.

Antrealaiset ja vuoksenrantalaiset juhlivat yhdessä *Evakkolasten kasvukokemukset heijastuvat yhä*

Raakel Henttonen

Antrealaiset ja vuoksenrantalaiset pitivät viime heinäkuussa yhteisen pitäjäjuhlan Riihimäellä. Tietysti vuoksenrantalaiset jäivät vähemmistöön, koska matka Päijät-Hämeestä on sen verran pitkä ja kesäiset viikonloput tuntuvat aina käyvän vähäisiksi.

Antrealaisilla oli isomminkin syytä juhlaan, sillä se oli samalla seuran 65-vuotisjuhla, jossa muistettiin ansioituneita seuran jäseniä.

Juhla alkoi Riihimäen Kappekkirkossa, missä on Antrean kirkosta pelastettu Aleksandra Sältinin maalaama alttaritaulu.

Tässä pitäjäjuhlassa niin Karjalasta evakkoon lähteneet kuin heidän jälkipolvensakin kuuntelivat intensiivisesti kasvatustieteen tohtori Eeva Riutamaan puhetta. Pari vuotta sitten hän on julkaissut väitöksen, jonka nimikin on pysähdyttävä: ”Maan korvessa kulkevi — Evakkolasten kasvukokemusten tunnemuistot ja hyvinvointi”.

Tämä on aihe, jota tänä päivänä tutkitaan usealta taholta. Tässä myös poikkitieteellisellä tutkimuksella olisi sijansa.

Sodat koskettivat eniten Karjalan väestöä, mutta lapsuusvuosiaan tuolloin eläneet saivat kokea muutokset ja murheet koko ikäpolvi. Olihan koko maa sodassa. Oleellista kuitenkin evakkolasten selviytymiselle on ollut kodin ilmapiiri, perheen sosiaalisuus

Pääjuhlasta lähetettiin seppelipartiot Sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillle. Seppeleiden viejinä Tatu Partanen, Maria Hatakka, Martti ja Hannele Talja.
- RH

KT Eeva Riutamaa on tutkinut miten lapset ovat kokenet sodan ja evakkouden ja mitä se on merkinnyt heidän myöhempään elämäänsä.

Martti Talja toi juhlaan Vuoksen Säätiön tervehdyksen.

Kuva:
Olavi Saarinen

ja kokemuksista puhuminen, mutta tietysti ennen kaikkea ympäristön hyväksyntä. Puolin ja toisin kanssakäynti auttoi tulokkaita liittymään uuteen ympäristöön. Ihmisen perustarve on kuulua joukkoon ja lapsen tarpeet, tulipa hän mistä tahansa, ovat kaikilla yhtäläiset.

Vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia, sillä tutkimuksen mukaan lapsena koettu torjunta, eristäytyneisyys ja vaikeneminen vähentävät vanhuuden hyvinvointia. Riutamaa onkin tutkinut erityisesti ikäänntyneiden evakkolasten kokemuksia. Hän katsookin tutkimuksensa tehtävänä olevan millaista ymmärtämystä sota-ajan lapsuudenkokemukset tarjoavat ja mitä niistä voidaan oppia lapsen suojaamiseksi.

Riutamaalle selvisi, että pääsääntöisesti sota-ajan evakkolapset ovat selvinneet hyvin. Sen kuvan on antanut yleinen yhteiskunnallinen näkemyskin.

Sodan kokemuksista oppia tähän päivään

Ennen toista maailmansotaa Suomi kuvattiin yhden kielen ja uskonnon kansakuntana. Sodan jälkeen tästä aiheutui eniten ristiriitaa ortodoksi-väestöön nähden. Mutta muutenkin sopeutumisen alle kätkeytyi kielteisiä, puhumattomia kokemuksia. Pian kuitenkin opittiin, miten sopeutumiskyky ja joustavuus, sosiaaliset taidot avasivat tietä.

Itsekin karjalaista sukua oleva Eeva Riutamaa oli omassa perheessään

saanut kokea, miten ylisukupolviset mallit siirtyvät ja suorastaan kasvavat taakkasiirtymiksi, jota kutsutaan ylisukupolviseksi traumaksi. Perheen nuorin tytär sanoi kerran: ”Äiti, tuntuu kuin kantaisin suurta flyygeiliä hartioillani, eikä tämä ole minun flyygelini.”

- Sodan jälkeinen asuttamispolitiikka oli välttämätöntä, mutta paljon ristiriitoja herättävää. Tänäkin päivänä olisi kiusallista, jos viranomaisien toimesta perheitä ”työnnettäisiin” toisten koteihin. Silti tuolloin saatu vastaanotto on ollut ratkaisevaa. Oli hyvää ja oli ikävää.

Tutkimuksen keskus oli lapsuuden kokemuksissa. Sittemmin näistä lapsievakoista kasvoi vanhempia. Vaan millä eväillä. Fyysisistä ja hen-

kistä aliravitsemusta on kuitenkin voinut myöhemmin voimistaa rikkaammilla vaihtoehdoilla.

Tutkimus osoitti kuitenkin, että evakkolapset saivat kodeistaan matkalleen tulevaisuuden uskon ja toivon. Tutkimus myös toimi sillanrakentajana sukupolvien välillä, sillä se oli aiheuttanut keskustelua eri sukupolvien kesken.

Historian tunteminen ja ymmärtäminen on tie uuteen. Siksi näiden asioiden tutkiminen on tärkeää. Riutamaa oli otsikoinut väitöstiedotteensa ”Evakkolasten kokemuksista apua pakolaislasten kotouttamiseen”. Se oli nostattanut somessa kommenttivyöryä. Mutta siinä meillä karjalaisilla on juuri tehtävää tänä päivänä.

Maria ja Markku Viitasaaren yhteisesiintyminen oli upeaa kuultavaa. Marian laulujen tekstit olivat joko hänen omiaan, isoäidin tai mm. pastori Pirkko Arolan, joka puhui Kappelikirjossa.

- Kuva: Maija Ahvenainen.

Vuoksenrantalaiset toivat juhlaan myyntipöydän, missä esillä oli sekä vanhempaa että uudempaa materiaalia. Uhvatta-korusarja on uusi myyntivaltti. Pirjo Virolainen-Kuisma ja Hannu Virolainen ovat valmiina myymään tuotteita tutkaileville Tarmo ja Raija Jantuselle sekä Mäntästä asti tulleelle Martti Taljalle.

Upeat sovitukset pianolla pitäjälauluista

Tässä pitäjäjuhlissa tehtiin monet asiat uudella tavalla. Seurustelu oli siirretty juhlan alkuun ja lähtökohveihin. Siinä ei ollut mitään uutta, ettei väliaikaa pidetä. Mutta pianisti Markku Viitasaari teki omilla sovituksillaan niin Vuoksenranta- kuin Antrea-laulustakin tosi nautittavaa kuultavaa. Nimenomaan kuultavaa, ei laulettavaa. Markku on muuten ollut kuulun kuoron Semmareiden perustajaäsen. Hänen Maria-vaimonsa (o.s. Talja - Ierikkalan suvusta, Riihimäeltä) on todella loistava esiintyjä, eikä suinkaan ensimmäistä kertaa Antrea-juhlassa. Hän lauloi muun muassa oman laulunsa ”Hyvää sinulle”.

Samoin omaa tuotantoa lausui runoilija Annele Kekki. Hänen runonsa olivat niin satuttavia, että niitä lisää saadaksean kannattaa ostaa hänen kirjansa ”Uneksi muuttuva ranta”. Hänen sukunsa on lähtöisin Jaakonsaaresta Tyynelän talosta. Ei ihme, että hän kirjoittaa: ”...Vuoksi virtaa vierasta vettä”.

Karjalaisuus tuntuu yhä Riihimäellä

Riihimäen kaupungin tervehdyksen toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Riku Bitter, joka totesi ilolla, että Riihimäellä kuuluu edelleen karjalan murre. Hän siteerasi karjalaisten ystävää, varatuomari Arvi Paloheimoa, joka oli ihmetellyt sitä karjalaisten keskeistä voimaa, joka saa heidät aina kokoontumaan yhteen. Se on osoitus yhtenäisyyden tunteesta ja kotiseurakkaudesta. - Ne arvot kannattaa siirtää edelleen, Bitter totesi.

Vuoksen Säätiön puheenvuoron esitti professori Martti Talja. Hän kiitti Eeva Riutamaata juhlapuheesta todeten, miten yhteiskunnallisesti voidaan pohtia, miten olemme kasvaneet, miten kasvattaneet... Kansanedustajana hän tarttui tämän päivän pakolaiskysymykseen, jota on voitava viedä eteenpäin.

Hän muistutti, että 100 vuotta on kulunut sodasta, jonka taistelut loppuivat Antreassa 25. huhtikuuta 1918. Siinä sodassa oli Antreassa kummallakin puolella ihmisiä, niin valkoisia kuin punaisia. Tämä vuosi on nimitetty sovinnon vuodeksi.

Merkit rintaan

Antrea-Seura halusi muistaa uutteria vastuunkantajia jakamalla ansiomerkkejä. Karjalan Liiton hallituksen varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Kurki naapurikaupungista Hyvinkäältä oli saatu merkkien jakajaksi. Kultaisen ansiomerkkin sai seuran entinen,

pitkäaikainen puheenjohtaja Pentti Talja, joka on vieläkin aktiivisesti hallinnossa jos Karjalassa tehtävissä talkoissakin mukana.

Hopeisen merkin vastaanotti seuran nykyinen puheenjohtaja Reijo Martikainen. Hänet tunnetaan karjalaisten miesten tapaan innokkaana hevostiehenä. Ja joka talkoissa ja tilaisuudessa Reijokin on mukana ellivät työt haittaa harrastuksia.

Hopeinen merkki oli myönnetty myös Pirjo Tiippanalle, joka toimi pitkään seuran sihteerinä ja nykyisin kirjaa jäseniä. Hän on eri tilaisuuksissa, Karjalan Liiton juhlia myöten uttara myyntipöydän kokoaja ja myös seuran tuotteiden välittäjä. Pirjo on kirjoittanut Antrea-Seuran ansiokkaan 60-vuotishistoriikin.

Pronssisen mitalin saivat seuran sihteeri Maria Hatakka, perinteen keraaja Pirjo Riitta Rintanen ja ahkera, taitava talkoolainen Antti Partanen. Antti vastaa myös talkoomatkojen järjestämisestä. Antilla on tunnetusti kova kunto. Hän ottaa vaikka juoksemalla varkaan kiinni, kokemusta talkoolaisilla on!

Harrastemerkki komistaa Irma Kalkkeen, Seppo Vepsän ja Tatu Partasen rintapieltä. Irma on ahkera talkoolainen ja pappina hän kernaasti pitää puheen niin Karjalassa kuin karjalaisten tilaisuuksissa rajan tällä puolella. Seppo huolehtii siitä, että

Eturivissä juhlan esiintyjä: runoilija, lausuja Annele Kekki, Maria ja Markku Viitasaari sekä Eeva Riutamaa.
- RH

Kuvat:
Olavi Saarinen
Maija Ahvenainen
Raakel Henttonen

vanha väkikin pääsee vielä matkailemaan Karjalaan hänen kahdeksan hengen autonsa matkassa. Kolmannen polven nykyantrealainen Tatu Partanen on neuvokas niin tieto-, urheilu- kuin soutukilpailuissakin puolustaessaan Antrean Esan paidassa seuran mainetta.

Ensi vuonna juhlitaan kahteen kertaan. Antrean pitäjänjuhla on Lopella; Hatakan Harri kävi jo kutsumassa. Juhlamatka Karjalaan tehdään kesäkuun alussa. Se matkataan ja juhlitaan jälleen yhdessä, antrealaiset ja vuoksenrantalaiset.

Karjalan Liiton hallituksen varapuheenjohtaja Eeva-Liisa Kurki jakoi Antrea-Seuran toiminnassa ansioituneille ansio- ja harras-temerkkejä.

Kultaisen ansiomerkin saanut Pentti Talja on jäänyt Eeva-Liisan varjoon, seuraavina Pirjo Tiippana, Reijo Martikainen, Seppo Vepsä, Antti Partanen, Maria Hatakka, Pirjo Riitta Rintanen, Irma Kalke ja Tatu Partanen.

Vuoksenranta-seuran puheenjohtaja Päivi Virolainen toimi erinomaisena, taustoittavana juhlan juontajana.

- Kuva: Olavi Saarinen.

Antrean kirkollista esineistöä

Pertti Ruponen

Suomi menetti mm. Antrean pitäjän. Pääosa sen väestöstä sijoitettiin Hausjärvelle, Janakkalaan, Lopelle, Riihimäelle ja sittemmin lakkautetun Vanajan kunnan alueelle. Kunnallisesti väestö siirtyi kunkin kunnan väestöön, mutta siirtoseurakunnat jatkoivat vielä muutamana vuoden toimintaansa, kunnes ne jouduttiin lakkauttamaan vuoden 1949 lopussa.

Antrean seurakunnan keskuspaikaksi tuli Riihimäen kauppala. Riihimäelle sijoittui seurakunnan virasto, viimeinen kirkkoherra Bruno Kunnala ja mukaan saatua esineistöä. Seurakunnan lakkautuksen jälkeen siirtoseurakuntien kirkonkirjat keskitettiin Mikkeliin, mutta esineistöä jäi Riihimäelle. Aleksandra Frosterus-Sältinin maalama alttaritaulu oli saatu turvaan talvisodan lopulla. Se sijoitettiin vuonna 1956 valmistuneeseen Riihimäen Kappelikirkkoon. Antrean kirkon ehtoollisvälineet oli myös saatu turvaan, ja niitä käytetään Kappelikirkossa. Edelleen Riihimäen seurakunnan hoidossa on Antrean kirkon kynttilänjalat sekä kolme mesukasukkaa 1700-, 1800- ja 1900-luvuilta. Riihimäen kaupunginmuseon Antrea-huoneen ohella Riihimäen Kappelikirkko säilyttää Antrean perintöä.

Kirkkoherra Sirpa Viherä jakoi Kappelikirkossa ehtoollista käyttäen Antreasta tuotuja välineitä.

tetään Kappelikirkossa. Edelleen Riihimäen seurakunnan hoidossa on Antrean kirkon kynttilänjalat sekä kolme mesukasukkaa 1700-, 1800- ja 1900-luvuilta. Riihimäen kaupunginmuseon Antrea-huoneen ohella Riihimäen Kappelikirkko säilyttää Antrean perintöä.

Kirkkopyhässä Riihimäellä esillä Antrean vanhaa kirkollista esineistöä

Pertti Ruponen

Anrealaisten perinteinen kirkkopyhä pidettiin huhtikuussa Riihimäen Kappelikirkolla. Paikalla oli yli 80 kiinnostunutta. Riihimäen seurakunnan pastori Kalle Leppälä toivotti messuvieraat tervetulleeksi. Hän toimi liturgina messussa, ehtoollisavustajina toimivat Irma Kalke ja Pertti Ruponen. Antrealaisjuurinen Ulla Kuisma piti messussa saarnan, jossa hän pureutui Hyvän Paimenen sunnuntain tekstiin.

Esineistöä käytetään yhä

Seurakunnan tarjoaman kahvin jälkeen alkoi yhteinen tilaisuus, jossa pääosassa oli sodan jaloista selviytynyt Antrean seurakunnan esineistö. Rovasti Kalervo Huttunen kertoi esineiden reitistä Antreasta Riihimäelle. Esillä olevista messukasukoista violetin väriäinen on peräisin 1700-luvulta, toinen kasukka on seuraavalta vuosisadalta ja kolmas on Hanna Loimarannan

Antrean seurakunnan vanhin messukasukka on 1700-luvulta.

Rovasti Kalervo Huttunen esittelee 1800-luvulta peräisin olevaa kasukkaa.

Antrean kirkon alttaritaulu palvelee yhä Kappelikirkon seinällä. Se on Alexandra Frosterus-Sältinin maalaama. Hän oli maamme ensimmäisiä ulkomailla opiskelleita naistaiteilijoita. Alexandra oli tunnettu uskonnollisten taulujen tekijä, joihin mallia hän otti vanhoilta mestareilta. - RH

kutoma kasukka vuodelta 1932. Sitä kuten ehtoolliskalustoakin käytetään edelleen Kappelikirkon messuissa. Ne ovat olleet käytössä myös Antrean kirkon raunioilla ja Vuoksenrannan kirkossa pidetyissä messuissa.

Kynttiläjalat, jotka olivat esillä, ovat käytössä Riihimäen kirkkoherranviraston neuvotteluhuoneessa. Ne lahjoitti Antrean seurakunnalle vuonna 1935 viipurilainen talonomistaja Hulda Holmstén. Hän vietti kesiansä Rupolassa Ratalahden talon rannassa.

Kanttori Kaisa Kautto (juuret Kaukolassa) ja Pertti Seuranen (juuret Raudussa) lauloivat ”Laps olen köyhän Karjalan” ja ”Sinun varaasi kaiken laitan”. Pertti Seuranen lauloi vielä Evakon laulun. Antrean seurakunnassa vaikuttanut hengellinen perintö vaikuttaa yhä antrealaisten elämässä. Kirkkopyhäperinne elää näin vieläkin vahvana; monissa pitäjaseuroissa sitä ei enää ole.

Vuosikokoukset

Hiukan runsaampaa osanottoa toivoisi vuosikokouksiin. Kokousrutiinien lisäksi tarjolla on kiintoisia esitelmiä ja kunnon piirakka- ja kakkukahvit. Lähipöydässä Veikko Partasta tarkoin kuuntelivat entinen puheenjohtaja Pentti Talja ja sihteeri Maria Hatakka. Risto Pullinen taltioi videolle Veikon kerronnan.

Antrea-Seuran vuosikokouksessa kuultiin – Antrea-museo jatkaa, vaan missä

Antrea-Seuran vuosikokouksessa kyläesittelyssä oli vuorostaan Pullila, jonka tuntijana tarinoi kotikylänsä tuntija Veikko Partanen. Mutta sitä ennen pidettiin virallinen vuosikokous. Siinä ilman muuta valittiin Reijo Martikainen jatkamaan seuran puheenjohtajana.

Raakel Henttonen

Uutena jäsenenä Antrea-Seuran johdokuntaa tuli vahvistamaan Marko Kekki. Vanhempi väki tietää heti, kun kerrotaan, että Markon isoäiti oli Herralan Aino (Aino Kekki). Helena Lajunen jäi pois aktiivihallinnosta, koska hän muutti takaisin Imatralle.

Mitään suuria muutoksia toimintaan ei ole tulossa. Nuorempaa väkeä kiinnostaisi varmasti mahdollisuus päästä soutamaan Vuoksea pitkin. Isolla veneellä, kirkkoveeneellä, Vuoksi päästä päähän. Tämä on viritteillä, mahdollisesti jo ensi kesäksi. Toivottavasti hanke ei tällä kertaa pysähdy naapurin hallinnollisiin esteisiin. Janne Pullinen on tässä keskeinen toimija. Hänhän vastaa joukkueesta Mommilanjärven soutu-
luissakin.

Talkoot Karjalassa ovat olleet myös nuoria kiinnostavia ja nuorta voimaa niihin tarvitaankin. Muisto-

puistotoimikunnassa ovat toimineet Antti Partanen vetäjänä, Satu Stirkinen, Erkki Kokko ja Seppo Kuparinen.

Jäsenmaksu ennallaan

Seuran jäsentilanne on pysynyt suunnitteen ennallaan, noin 480 jäsenessä. Heistä noin 40 on ainaisjäseniä ja nyt tiukassa taloudellisessa tilanteessa toiminnantarkastaja Markku Talja esitti, että näistä ainaisjäsenistä luovutaan. Siitä ei vielä varsinaista päätöstä tehty. – Onhan toki niin, että ainaisjäsenet lienevät nauttineet jo maksamansa ainaishinnan verran jäsenyydestä?

Jäsenmaksu pidettiin ennallaan 20 + 20 euroa. Eli henkilöt, jotka maksavat jäsenyyden Karjalan Liittoon Antrea-Seuran kautta maksavat 40 euroa. Liiton osuus on tuo 20 euroa.

Seuran jäsenyyteen kuuluu tämän lehden saanti. Lehti on yksi tiedotuskanavista, mutta viralliset ilmoitukset ovat Karjala-lehdessä. Seuralla on myös omat nettisivut, tosin etenkin nuorempi ja keski-ikäinen väki tavoitetaan parhaiten Facebook-sivuston kautta. Siellä aktiivinen toimija on jäsenihteeri Pirjo Tiippa. Ilmeni, että sivustolla on selvästi enemmän seuraajia kuin yhdistyksessä on jäseniä. Ilmeisesti iso osa heistä ei ole Antrea-Seuran jäseniä. Miten nämä asiat voitaisiin yhdistää?

Jäseniltä pyydetään sähköpostiosoitteita, jotta jäsentiedotteiden lähettäminen sujuisi nopeasti ja edullisesti.

Seuraava vuosikokous Helsinkiin?

Useana vuonna seuran vuosikokouk-

set on pidetty Oitissa, kantatie 54:n varrella. Seura on pyrkinyt useana vuonna järjestämään kesätapahtuman Pääkaupunkiseudun Karjalaisyhteisöjen Pääsky ry:n kesäkodilla Villa Salmelassa. Liekö syynä syrjäinen sijainti, kaunis paikka ei ole vetänyt jäsenistöä. Puheenjohtaja Reijo Martikainen esittikin, että seuraava vuosikokous pidettäisiin siellä kesätapahtuman yhteydessä elokuussa. Näin vuosikokouskin tulisi pidettyä oikeana ajankohtana sääntöjen mukaan. Jos näin tehdään, sinne tullaan järjestämään joukkokuljetus maakunnasta.

Antrea-museo Lasimuseolle?

Kokouksessa puhetta johtanut Seppo Kuparinen tiesi kertoa, että Riihimäen kaupunki suunnittelee museoidensa yhdistämistä Lasimuseolle. Museon intendentti Helena Lindstén lupasi kuitenkin, että mahdollisesta siirrosta huolimatta Antrea-museo säilyy. Se ei ole vain Riihimäen museon osa, vaan sillä on itsenäisen museon status, ja näin ollen sitä ei niin vain voidakaan lopettaa. Sitäpaitsi se on tärkeä osa Riihimäen kaupungin-museota.

Pullilaa halkoivat sisällissodan taistelulinjat

Veikko Pullisen esitelmä entisestä kotikylästä Pullilasta oli mielenkiintoinen. Vaikka talvisodan alussa kylässä oli 252 asukasta, oli alkuasetelmissa vain kolme taloa, joista jo Pitkävihan aikana 1500-luvun lopulla yksi autioitui. Pitkäviha muuten johtui Ruotsin ja Venäjän riidellessä, mistäpä muusta kuin Karjalan maa-alueista. Ikiakojen juttu. Elettiin kuin voitiin reilut pari sataa vuotta ja tultiin Isojaon aikaan. Pullilassa ei oltu maita jaettu, niistä oli vain sovittu. Tehtiin jakoja ja niin kylään alkoi muodostua itsenäisiä tiloja. Veikko Pullisen suvun talo oli Kivikk'aho. Kun siihen oli liitetty emännänkin saamat osuudet, siitä kehkeytyi kylän suurimpia taloja.

Kylän ykköstalohan oli ilman muuta Pajamäki, josta sittemmin lähti valtakunnan huippupaikoille poliitikkaan isäntiä. Antti Pullinen oli jo valtiopäivämies ja hänen poikansa Erkki Pullinen toimi ministerinä 1920-luvulla. Muista kylän taloista Veikko mainitsi Matuskoin talon sekä Anteruksen. Pullilanjärveä laskettiin kahteenkin kertaan, jolloin kylän

talot saivat lisää viljelymaata.

Kylän maisemasta monet muistavat vieläkin talon korkuisen siirtolohkareen, Peukalokiven, jonka päällä kasvoi koivu ja mänty.

Kansakoulu aloitti kylässä toimintansa Kivikk'ahon tuvassa ja sinne kokoontui lapsia neljästä kylästä. Juho Kouvonen oli pidetty opettaja. Sittemmin koulu siirtyi Erkki Pullisen vanhaan kotitaloon, mutta kun se paloi vuoden 1918 taisteluissa. Pullila olikin Karjalan rintamalla yksi keskeisiä paikkoja sisällissodassa. Rintaman Kavantsaaren puoleinen osa oli punaisilla ja valkoiset olivat Noskuan puolella. Tilanne meni niin kireäksi, että Veikon kotiväen piti lähteä kodistaan evakkoon Vuoksen toiselle puolelle. Oli talvinen aika, ja kun valtaajat eivät saaneet puunran-koja palamaan, polttivat he talosta kaiken paperitavaran valokuvia myöten. Siinä taistelun melskeissä Pullilasta paloi kuusi tien varressa ollutta taloa.

Talvisodan alettua siviilit siirrettiin Tammelaan, jonne lopulta kertyi 5000 evakkoa. Kun Tammelan asukasluku oli 7000, niin se oli melkoinen väestön lisäys pienessä kunnassa. Mutta vielä kerran palattiin Pullilaan ennen lopullista lähtöä.

Digitalisointi on tätä päivää museoissakin

Riihimäen kaupunginmuseossa on mittava Antreaa koskeva valokuvakokoelma. Se on lähes kokonaan digitalisoitu. Kuvia ei enää museossa pääse selaamaan konkreettisesti, mutta niitä on päässyt näkemään nettisivuston kautta, kun osoitteeksi laittaa www.rkmko-koelmat.fi. Tällä hetkellä osoite ei kuitenkaan toimi. Liekö kyse vireillä olevista museojärjestelyistä?

TULE TORINKULMAAN

As. Oy Janakkalan Torinkulma on korkea-tasoinen 5-kerroksinen 26 huoneiston asuinkerrostalo omalla tontilla Turengin torin ja palveluiden välittömässä läheisyydessä. Laatu, viihtyvyys ja asumisen helppous ovat tunnusmerkkeinä tässä hissitalossa. Laadukkaat pintamateriaalit, korkea varustetaso sekä mukavuuteen tähtäävä suunnittelu tekevät asunnoista viihtyisät elää ja asua. Kaikissa huoneistoissa on lasitettu parveke. Osakkeina 26 pistokkeellista autopaikkaa, joista osa katoksessa. Jos kiinnostuit, ota yhteyttä Janakkalan OP-Kiinteistökeskukseen. Kerromme myös vielä vapaiden huoneistojen koot ja hinnat. Puhelinnumeromme 010 2568 115 tai janakkalan.opkk@op.fi.

Esittely ja myynti:

OP-Kiinteistökeskus

Tule katsomaan, olisiko uusi kotisi Torinkulmassa.

Rakentaja:

Valtakatu 30-32, 37600 Valkeakoski

Vuoksenranta-seuran Perinnepäivässä kuultiin Miksi Vuoksenrannan suot ovat (suhteellisen) nuoria

Esko Kiuru

Jääkausi, Vuoksen synty ja Nevan puhkeaminen Suomen- lahteen

Soiden nuoruus ei tässä tapauksessa tarkoita vuoden 1944 jälkeen alkannutta ja jatkuvaa metsien ja peltojen soistumista Vuoksenrannassa. Mutta tästä myöhemmin. Tämä ja moni merkittävämpikin asia selvisi emeritusprofessori Matti Saarniston pitämässä juhlaesitelmässä ”Vuoksen vesistö jääkauden jälkeen ja Taipaleenjoen synty 200 vuotta sitten” Vuoksenranta-seuran perinnepäivänä Karjala-talossa 14.10.2018.

Eläkkeellä olevan Geologian tutkimuskeskuksen tutkimusjohtaja ja professori Saarniston esitys piti juhlayleisön mielenkiinnon vireillä ja seuranneessa keskustelussa vielä syvennettiin teeman osa-alueita. Professori Saarnisto oli valmistanut esityksensä erityisesti silmälläpitäen Vuoksenrannan pitäjää alkaen Korpilahden verkkolöydöstä, Paakkolan kosken syntymisestä sekä vuoden 1857 Vuoksen laskusta.

Mannerjäätikkö oli laajimmillaan 20 000 vuotta sitten. Paksummillaan jääkerroksen paksuus oli 1,5 kilomet-

riä ja sen painopiste oli Pohjanlahden kohdalla Ruotsin puolella. Jäämassan sulaessa ja sen lopulta kokonaan sullettua 10 000 vuotta sitten maan kohoaminen alkoi näkyä ja tuntua. Nykyään maa kohoaa Perämerellä 9 mm/v ja esimerkiksi Vuoksenrannassa 3 mm/v. Jääkauden jälkeen maan kohoaminen oli kymmenen kertaa nopeampaa kuin nykyisin. Eli maanpinta kallistui ja kallistuu edelleen itään päin. Jääkauden päätyttyä Suomen päällä oleva vesimassa, mukaan lukien Saimaan ja Päijänteen alue, laskikin pohjoiseen päin ja Pohjanlahden suuntaan. Maakuoren ”lommo” on ollut isoimmillaan 800-900 metriä reunoilleen vähentyen. Kohoamista on tapahtunut kuutisen sataa metriä, joten nousuvaraa vielä on. Saarniston mukaan Perämeri tuleekin jossain vaiheessa muodostumaan ”Peräjärveksi”.

Nykyinen Etelä-Saimaa oli kiviä maata. Muinais-Laatokan vedet puolestaan laskivat Käkisalmen kautta Antrean ja Vuoksenrannan yli

niin sanottua Heinjoen reittiä Viipurin kautta Suomenlahteen. Muun muassa Heinjoen hyljelöydöt ja vuonna 1913 tapahtunut Korpilahden ainutlaatuinen verkkolöytö on ajoitettu noin 10 400 vuoden taakse. Verkko on aikoinaan joutunut noin kymmenen metrin syvyyteen tuossa nykyisen Laatokan ja Suomenlahden välisessä vesimassassa, Vuoksenlaakson muinaisjärvessä.

Pikkuhiljaa maan kallistuessa ja vesimassojen painopisteen muuttuessa myös veden virtaukset muuttuivat. Päijänteen alueen vedet puhkaisivat reitin Kymijokeen ja Saimaan allas etsi uutta purkutietä. Maaperän radiohiiliajoitusten perusteella 5 700 vuotta sitten Saimaan vedet puhkaisivat Vuoksenniskan kohdalla itselleen virtauksen Jääsken kautta Kannakselle ja Muinais-Laatokan vesiin. Purkauskohta oli parisataa metriä leveä. Myöhemmin purkukohta pieneni nykyiseen rotkolaaksoon Imatran voimalaitoksen kohdalle. Vedet nousivat Laatokalla ja tuon uuden vesireitin synnyttyä myös hylje on pystynyt nousemaan Laatokasta Saimaalle. Saarniston mukaan niin sanottu reliikkiteoria, jonka mukaan Saimaan norppa olisi vanhempi kuin 5700 vuotta ei voikaan pitää paikkaansa, koska mitään hyljelöytöjä alueelta ei ole tehty, jotka ajoittuisivat ennen tuota ”purkausta”.

Uusien Saimaan vesimassojen purkautuminen Muinais-Laatokkaan aiheutti myös sen, että Suvannon aikaisempi yhteys Laatokkaan tuki keutui virtausten pikkuhiljaa kuljettaessa hiekkamassoja muodostaen Käkisalmen etelään isoja rantatörmämiä ja harjuja. Suvannon lahdesta muodostui osa Vuoksenlaakson muinaisjärveä. Pikkuhiljaa siitä muodostui itsenäinen järvi joka vuonna 1818 kahden metrin putouksella laski Kiviniemen kautta Vuokseen.

Vuoksenlaakson muinaisjärvi puolestaan oli Vuoksen puhkeamisen jälkeen kymmenkunta metriä ylempänä kuin Muinais-Laatokka. Vuoksenlaakson vedet laskivat Heinjoen reitin kautta Suomenlahteen ja ajan myötä enenevästi Tiurinkosken kautta Laatokkaan. Enimmillään sen putouskorkeus oli ehkä seitsemän metriä.

Maan kallistuminen ja vesimassojen kertyminen Muinais-Laatokkaan johti 3300 vuotta sitten siihen, että Laatokka etsi itselleen uuden tien Suomenlahteen eli Neva-joki syntyi. Laatokan pinta laski 12 metriä. Kannaksella maan kohoaminen aiheutti veden virtauksen vähenemisen Heinjoen kautta. Tiurin kosken kohdalla Laatokan pinnan ero oli 12 metriä. Ennen Nevan puhkeamista suurin osa Vuoksenrantaa oli veden alla. Vedenpinnan lasku aiheuttikin sen, että nyt syntyivät alueelle tyypilliset isot suot ja Vuoksenranta muilta osin muuttui asuttavaksi.

Taipaleenjoki

Toukokuussa 2018 professori Saarnisto oli Metsäpirtti-seuran kutsu-

mana esitelmöimässä Taipaleenjoella joen syntymästä tasan 200 vuotta sitten. Paikalla olleisiin venäläisiin, historiaa tuntemattomiin nuoriin teki suuren vaikutuksen Saarniston aloittaessa esitelmänsä kertomalla, että ”tuolla vastarannalla talvella 1940 muun muassa hänen isänsä ja tuleva appensa olivat taistelleet ja puolustaneet Suomea”.

Ilmeisesti noin 200 metriä leveän Taipaleen rantapenkan murtumisen aiheutti sen liettyminen ja jäiden sulaminen. Tuon talven ja kevään ilmastolla ei arvella olleen asiaan merkittävää vaikutusta. Ihmisvaikutusta on mahdollisesti kuitenkin ollut mukana. Jo 1700-luvulla Venäjän puolella on suunniteltu, mutta ei toteutettu, Taipaleen puhkaisua. On avoin kysymys liittyivätkö nämä suunnitelmat niin sanottujen Suvorovien sotilaskanavien rakentamiseen 1700-luvun lopulla Saimaalle.

Yhdessä yössä 26.5.1818 tapahtunut Taipaleen uoman purkautuminen oli valtaisa tapahtuma. Suvannon pinta laski seitsemän metriä. (Vanhan metsäpirttiläisen legendan mukaan murtumispaikalla sijainnut pieni hirsinen tsasouna olisi purjehtinut Laa-

tokalle ja sen kellot olivat kilkattaneet siellä iloisesti vielä pitkän ajan.)

Suvannon järvi kuivuikin pieneksi lätäköksi ja sen yhteys Vuokseen katkesi. Uutta viljelysmaata saatiin. Vasta 1857 tapahtuneella Kiviniemen kosken perkauksella virtaussuunta vaihtui ja Taipaleenjoesta tuli kunnan virta ja Vuoksen pääuoma. Silloin 95 % Vuoksen vedestä alkoi virrata Taipaleen kautta. Perkaus toi noin 13 000-20 000 hehtaaria lisää erilaista viljelysmaata. Vuoksenrantalaisten rantaniityt lisääntyivät 2 000-2500 hehtaarilla. Kosken perkaukseen osallistuivat myös Vuoksenrannan talot arvioitun hyödyn mukaisesti. Tuolloin myös syntyi Sintolan harjun päähän Kylä-Paakkolan kohdalle Paakkolan koski. Tämän pudotuskorkeus oli kuitenkin vain n. 0,3 metriä.

Kiviniemen kosken perkaus teki sen pudotuskorkeudeksi kolme metriä. Tiurinkosken yläpuolella vesi laski viisi metriä ja sen alapuolella 1,5 metriä. Käkisalmen uoma muuttui ”pieneksi puroksi” ja Heinjoen uoma länteen lopullisesti kuivui.

Taipaleenjoki nousi seuraavan kerran kaikkiin otsikoihin talvella 1940.

Vuosikokouksen uutisia

Vuoksenranta-seuran hallitukseen valittiin uudelleen erovuoroiset Armi Marklund, Irja Niilahti, Ossi Paappa ja Matti Vanhanen. Muut jäsenet ovat Pekka Kemppe, Esko Kiuru, Kati Kuisma, Eija Nurminen, Liisa Röksä, Jouni Serjomaa ja Pirjo Virolainen-Kuisma.

Seuran puheenjohtajaksi valittiin jatkokaudelle Päivi Virolainen. Taloudenhoitajana toimii Antti Kuisma ja myyntivarastoa hoitaa Tiina Hölttä. Toiminnantarkastajiksi valittiin Juhani Kiuru ja Eero Talja, varalle Erkki Kiuru ja Antti Mustonen.

Jäsenmaksu pidettiin ennallaan kuluvan vuoden tasolla eli 35 eurossa. Tästä on Karjalan Liiton osuutta 20 euroa ja oman seuran 15 euroa. Vapaaehtoinen lehtimaksu pysyi ennallaan 10 eurossa.

Vuoksenranta-seuran toimintaa 2019

Kesäkuussa

- Hautausmaiden ja kirkon kunnostustalkoot sekä kotikylämatka to-la 6.-8.6. ja Muistojuhla su 9.6. Vuoksenrannan kirkossa.
- Nuorille osallistujille alennettu hinta, kysy tarkemmin.
- Karjalaiset Kesäjuhlat Hämeenlinnassa 14.-16.6.
- Sysmän VI Suvisoutu 29.6.

Heinäkuussa

Sysmän Kirjakyläpäivät 5.-7.7.

Lokakuussa

Perinnepäivä ja vuosikokous 26.10.

Marras-joulukuussa

Vuoksen Verkko -lehti ilmestyy

Muita aktiviteettejä

- 3-ottelu Antrea-Kirvu-Vuoksenranta
- Kyykkäottelu Antrea-Vuoksenranta

Vuoksenranta-seuran jäsenmaksulaskut lähetetään jäsenille alkuvuodesta.

Konkretia lisää kiinnostusta – Kansanedustaja Martti Talja haluaa kansanedustajat piirakkakurssille

Eija Virolainen

Lahtelainen kansanedustaja, ikänsä historiasta kiinnostunut karjalaisen perinteen intohimoinen vaalija, ja viime vuonna Vuoksenranta-Seura ry:n kunniapuheenjohtajaksi valittu Martti Talja on ylpeä saamastaan kunniapuheenjohtajuudesta. Hän kokee saamansa tittelin luottamuksenosoituksena itsensä lisäksi karjalaiselle perinteelle ja sen säilyttämiselle. Lapsuuden kodissa karjalaisuus oli Taljalle arkea. Pitäjäjuhlilla käytiin ja mummon kanssa oljामissa oltiin, lapsena kuullut tarinat vanhempien ja isovanhempien kertomina tuntuivat jopa sadunomaisilta.

- Ehkä se ensimmäinen todellinen herätys karjalaisuuteen alkoi jo 1960-luvulla ja vahvistui 1980-luvulla. Ensimmäinen käynti isäni kodissa vuonna 1990 toi eläväksi tarinat, joita lapsena olin kuullut. Konkretia lisää ehdottomasti kiinnostusta, tarkentaa Talja.

Tähän kotiseutuihin tutustumiseen tuo helpotusta jatkossa karttaohjelma, jolla isovanhempienkin talojen rauniot löytyvät. Se on vielä työn alla ja sen toteuttamiseen on saatu hankerahaa. Taljan mukaan edesmenneiden sukupolvien tallennetun perimätiedon lisäksi tarvitaan myös venäläisiltä apua, joiden avulla tutustuminen seutuun on helpompaa.

Karjalan Liittoa tarvitaan

Perinteen vaalimisessa Talja näkee Karjalan Liiton toiminnan kattojärjestönä tärkeäksi, sillä esimerkiksi murteen säilyminen on vaarassa. Hän näkee yhdeksi lääkkeeksi ja mahdollisuudeksi Karjalan Liiton mahdollisesti järjestämät kielikyl-

Martti Talja, Vuoksenranta-seuran kunniapuheenjohtaja.

pykurssit, jossa erilaisiin murteisiin voisi tutustua. Monipuolinen alan ihmisten aktivointi voisi auttaa.

- Ikävä kyllä, murre arkikielenä tulee katoamaan. Silti toivon, että sitä voisi jossain määrin säilyttää. Se on meidän isovanhempien tehtävä, pohtii Talja.

Käden taitojen ja ruokakulttuurin säilyminen tuo omat haasteensa. Kaikki tietävät nykyään karjalanpaistin ja karjalanpiirakat, mutta varsinkin karjalanpiirakoiden teon taitajien määrä on vähentynyt. Kansanedustajana hän toimii eduskunnan Karjala-seuran puheenjohtajana ja seuralla onkin suunnitelmassa järjestää Karjala-talolle kansanedustajien karjalanpiirakkakurssi. Talja tarkentaa, että kohderyhmää on laajennettu myös virkamiehiin. Valitettavasti eivät kaikki karjalaistaustaiset kansanedustajatkaan ole mukana seurassa.

- Odotan tältä kurssilta paljon,

vaikka osin onkin kyse leikki-mielisestä toiminnasta, Talja pohtii.

Vanhempien ja isovanhempien roolin karjajaisen kulttuurin säilyttäjänä Talja näkee erityisen tärkeänä, jopa velvollisuutena. Suullinen perimätieto toki katoaa jossain vaiheessa, mutta sen jatkamista on pidettävä vireillä. Hän toivoo, että karjalaisten sukujen eri ikäiset ihmiset ottaisivat vastuuta perinteiden säilyttämisestä. Taljalla itsellään on kolme lasta, joista kaksi on päässyt käymään vaimon kodin tantereilla. Sukunsa juuret täytyy tuntea.

- Jos tiedän tai sukunimestä voi päätellä, niin antaudun mielelläni keskusteluihin karjalaisjuuristen ihmisten kanssa.

Kysyn ensin esivanhempien kodin sijaintia luovutetulla alueella, sitten kuntaa ja pitäjää, ja joskus päästään keskustelemaan talonkin sijainnista. Se on minulle erityisen tärkeä, Talja kertoo.

Lukuisat matkat Karjalassa ovat tuoneet esille seikan, että kieltäkin olisi hyvä osata, vaikka englannilla, suomella ja elekielelläkin pärjää. Parhaiten Taljan mukaan kotiseutumatkoista saa irti, kun lähtee omalla autolla. Hän on perheineen ja seurueineen aktiivinen matkalainen, tosin viime kesä monien yhteensattumien vuoksi jäi väliin.

- Vienan ja Laatokan Karjalat alueet kiinnostavat Karjalan kannaksen lisäksi. Ensi kesänä on tarkoitus suunnata nimenomaan Vienan Karjalaan, kaavailee Vuoksenranta-seuran kunniapuheenjohtaja Martti Talja.

Karjalan Liiton Kesäjuhlissa Vuoksenranta-seuran pöydän takana päivystivät (vas.) Irja Niilahti, Hannu Virolainen, Pekka Kemppi, Pirjo Virolainen-Kuisma, Päivi Virolainen, Päivi Paappa ja Hilikka Kannisto.

Kesäjuhlilla Kouvolassa

Pitäjäseurat olivat hyvin edustettuina Karjalan Liiton Kesäjuhlilla Kouvolassa menneenä suvena. Vuoksenranta-seurallakin oli siellä vahva naisvaltainen miehitys. Myyntipöydän uutuustuotteena oli hyvin kiinnostusta herättänyt Uhvatta-korusarja. Vahinko vain, että pöydät

asetetaan hallissa aakkosjärjestykseen, jolloin Vuoksenrantaakin jäi aika peränurkkaan, mutta hyvin yleisö sen sieltä bongasi. Joka tapauksessa on tärkeää olla mukana ja näkyvillä.

Vuoksenranta-seura ry:n hallitus ja toimihenkilöt 2019

Puheenjohtaja **Päivi Virolainen**, Pääjätälöntie 91, 19700 Sysmä, puh. 0400715933, paivi.virolainen(at)op.fi, Korpilahti.

Varapuheenjohtaja **Pekka Kemppi**, Kotirannantie 33, 19700 Sysmä, puh. 040 5887290, pekka.kemppi(at)phnet.fi, Karkeala

Sihteeri **Pirjo Virolainen-Kuisma**, Töijensalontie 173, 19700 Sysmä, puh. 0400605562, pirjo.virol(at)kolumbus.fi, Oravankytö

Hallituksen muut jäsenet:

Esko Kiuru, Sibeliuksenkatu 11 A 7, 00250 Helsinki, puh. 050 5569135, esko.kiuru(at)elisanet.fi, Kaskiselkä

Kati Kuisma, Ansiontie 93, 19600 Hartola, kati.kuisma98(at)gmail.com, Korpilahti

Armi Marklund, Lallukankuja 1 A 7, 00920 Helsinki, puh. 040 7764094, armi.marklund (at)gmail.com, Sintola

Irja Niilahti, Vuorenkyläntie 462, 19600 Hartola, puh. 044 5829123, irja.niilahti(at)phnet.fi, Korpilahti.

Eija Nurminen, Vanhansillantie 250, 19370 Nuoramoinen, puh. 040 3569655, nurmineneija(at)gmail.com, Oravankytö

Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkäjärvi, puh. 050 5810099, paivi.paappa(at)somero.salonseutu.fi Korpilahti

Liisa Röksä, Teuvonkuja 2 B 10, 19650 Joutsa, puh. 041 4510729, liisaroksa(at)gmail.com, Härk'korpi

Jouni Serjomaa, Leppäkertuntie 7, 53650 Lappeenranta, puh. 040 3126252, jouni.serjomaa(at)evl.fi, Sintola

Matti Vanhanen, Suonpäänkuja 6, 01830 Lepsämä, matti.vanhanen(at)eduskunta.fi, Sintola

Taloudenhoitaja **Antti Kuisma**, Rantaharju 4 D 53, 02230 Espoo, 0400 580840, antti.kuisma(at)iki.fi, Karkeala

Kunniapuheenjohtaja, Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Martti Talja**, Keijutie 1 B, 15700 Lahti, puh. 044 9775599, marttitapani1951(at)gmail.com, Kaskiselkä

Tuotemyynti **Tiina Hölttä**, Syrjälahdentie 53, 19430 Pertunmaa, puh. 040 5489000, tiinaholtta(at)gmail.com Korpilahti

JUHLAMATKA

Vuoksenrantaan ja Antreaan kesäkuussa 2019

Ensi kesänä tulee kuluneeksi 75 vuotta siitä, kun kodit jäivät sodan jalkoihin. Järjestämme yhteisen muistojuhlan/ juhlamatkan kesäkuussa 2019. Tässä vaiheessa moni yksityiskohta on vielä avoinna, mutta tapahtuman runko alkaa jo olla selvillä. Odotamme paikalle suurta joukkoa juhlaväkeä, joten sitovat varaukset on lyötävä kiinni varhain. Kesäkuun alussa kaikki muutkin ovat matkalla Karjalaan.

Sunnuntai 9.6.2019

- 10.00 Seppeleen lasku ja hartaushetki Antrean kirkonmäellä
- 12.00 Jumalanpalvelus Vuoksenrannan kirkossa, rovasti Irma Kalke, pastori Antti Mustonen ja pastori Soile Salorinne
- 13.00 Ruokailu
- 14.30 Pääjuhla ja ohjelmaa Vuoksenrannan kirkonmäellä. Juhlapuhuja Karjalan Liiton hallituksen puheenjohtaja Pertti Hakanen
- 16.00 Lähtö rajalle

Varattavissa on eri pituisia matkapaketteja pelkästä juhlamatkasta aina sellaiseen, että ehtii käydä kotikylissä. Hinnat ovat vielä arvioita, mutta paikkansa varmistamiseksi kannattaa ilmoittautua heti. Suosittelemme matkavakuutuksen ottamista, koska tässä vaiheessa kukaan ei voi ennustaa kuntoaan puolen vuoden kuluttua. Hotellien nimet ja bussien aikataulut varmistuvat myöhemmin.

Hinta-arviot:

- * 2 pv (1 yö) n. 225 EUR/ hlö la-su
- * 3 pv (2 yötä) n. 280 EUR/ hlö pe-su
- * 4 pv (3 yötä) n. 330 EUR/ hlö to-su (sisältää talkoomatkatuen 100 e).

4 pv-matka to-su on avoin kaikille Vuoksenrannan Kankaalan kirkon ja Noinmäen kirkon siivoustalkoihin lähteville. Talkoolaisia tarvitaan yhdistyksestä riippumatta, kaikki ovat tervetulleita mukaan! Erillistä siivousmatkaa ei Vuoksenrantaan toukokuussa järjestetä.

Hinnat sisältävät bussimatkan (lähtöpaikat alustavasti Riihimäki, Hyvinkää, Helsinki, Lahti, Sysmä), ryhmäviisumin, rekisteröintimaksun, hotellimajoituksen aamiaisella 2 hh:ssa, yhteisen päivällisen hotellilla sekä juhlan ja maastolounaan juhlapaikalla. Omasta viisumista hyvitys 70 EUR/ hlö. Maksu viim. 20.3.2019.

Ilmoittautumiset 28.2.2019 mennessä: Armi Marklund, puh. 040 7764 094, armi.marklund@gmail.com tai Satu Stirkinen, puh. 040 826 1075, satu.stirkinen@gmail.com.

Ilmoita matkustajan nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja lähtöpaikkakuntatoiveesi (lähtöpaikat tarkentuvat ilmoittautumisten mukaan) sekä matkan pituus. Tarvitsemme myös tiedon siitä, onko sinulla oma vai ryhmäviisumi. Matkaan ilmoittautuneille lähetetään ryhmäviisumiin tarvittavien tietojen keruulomake ja lasku. HUOM! Viisumin hankinnassa on ehdottoman tärkeää, että passi on voimassa 6 kk matkan jälkeen eli vähintään 10.12.2019 asti. Ilmoita myös etukäteen olisitko halukas lähtemään lauantaina kotikylämatkalle ja minne?

Hyvä omatoimimatkalainen. Olette tervetulleita mukaan juhlaan! Jos olet järjestämässä oman ryhmäsi kanssa Karjalan matkaa ensi kesänä samaan aikaan ja haluatte osallistua juhlaan, ilmoita meille monelleko haluat varata ruokailun. Ruokailun hinta on 20 €.

Juhlatoimikunnan puolesta ja matkaa odotellessa,

Päivi Virolainen, p. 0400 715 933, paivi.virolainen@op.fi, puheenjohtaja, Vuoksenranta-seura
Reijo Martikainen, p. 040 545 2541, reijo.martikainen@mavi.fi, puheenjohtaja, Antrea-Seura

Kamennogorskin kaupunki 70 vuotta

Harri E. Hatakka

Antrean asemaseudulle ja kirkonkylään kasvanut Kamennogorskin kaupunki vietti lauantaina 11.8.2018 vuotuisia kaupunkijuhliaan nyt jo 70. kerran. Juhliin osallistui alueen asukkaitten ja virkamiesjohdon lisäksi Viipurin ja Pietarin alueiden edustajat. Aiempien vuosien tapaan myös Suomesta oli saapunut paikalle omat edustajansa Antrean ja Vuoksenrannan yhteisen Vuoksen Säätiön, Antrea-Seuran, Kirvun Pitäjaseuran ja Kirvu-Säätiön sekä myös ystävyyskunta Siilinjärven taholta.

Kamennogorskille luovutettiin Vuoksi-mitali

Kutsuvieraitten osalta päivän virallinen ohjelma alkoi tapaamisella Kamennogorskin kaupungintalolla, mistä siirryttiin juhlakulkueen mukana perinteiselle Talikkalan kentälle. Huomionosoitusten päätteeksi Vuoksen Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Harri E. Hatakka ja hallituksen varapuheenjohtaja Seppo Kuparinen luovuttivat Kamennogorskin kaupungille kuvanveistäjä Pertti Kukkosen tekemän Vuoksi-mitalin nro 11. Mitalin aiheina ovat Vuoksi, Pyhän Andreaksen risti sekä Antrean Korpilahden verkko.

Hatakka aloitti luovutuspuheensa tervehtimällä juhlaväkeä lyhyesti venäjäksi, mikä sai yleisöltä heti aluksi spontaanit aplodit. Myöhemmin ilmeni, että Vuoksi-mitalia arvostettiin paikallisten toimesta suuresti myös siitä syystä, että se nyt ensimmäisen kerran annettiin ulkomaiselle toimijalle. Eikä mitalin arvoa ainakaan vähentänyt se, että mitali nro 1 on aiemmin annettu Suomen Tasavallan Presidentti Sauli Niinistölle.

Päivän juhlaohjelmaan sisältyi puheitten ja ansioituneiden kaupunkilaisten palkitsemisen jälkeen mm. viipurilaisen Kanerva-ryhmän soittamisen, laulaen ja tanssien esittämä juhla-

konsertti, nuorten jalkapalloturnaus, paikallisen vapaa-aika- ja urheilukeskuksen eri ryhmien yhteinen esitys sekä pietarilaisen ryhmän esittämä tulishow. Viralliset kaupunkijuhlat päättyivät illalla yleiseen ilotulitukseen. Sekä Viipurin että Pietarin TV-kanavat uutisoivat juhlat omissa lähetyksissään.

Vastavuoroisuutta

Viralliset edustajat eivät kuitenkaan

päässeet kokonaan seuraamaan myöhään iltaan kestänyttä ohjelmaa vaan siirtyivät Kamennogorskin Kulttuuritalolle nauttimaan kaupungin tarjoamasta juhlapäivällisestä. Päivällisen yhteydessä pidetyissä puheissa myös Vuoksen Säätiön edustajat Seppo Kuparinen ja Harri Hatakka toivat omat tervehdyksensä, joissa jälkimmäinen kertoi lyhyesti omankin sukunsa n. 500-vuotisesta historiasta Antrean alueella sekä siitä kehityksestä, mitä alueella on tapahtunut

Vuoksen Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Harri Hatakka ja hallituksen varapuheenjohtaja Seppo Kuparinen luovuttivat Kamennogorskin kaupungille arvostetun Vuoksi-mitalin kiitoksena vuosia jatkuneesta yhteistyöstä.

– Kuva Heikki Jääskeläinen.

Kamennogorskin kaupungin juhlan korkeatasoisesta ohjelmasta vastasi omalta osaltaan myös kuvassa näkyvä viipurilainen perinneyhdy "Kanerva", joka esiintyi yleisölle soittaen, laulaen ja tanssien.

– Kuva Harri Hatakka.

Kotiinlähdön ja vaatteitten vaihdon aika kaupungintalon parkkipaikalla. Kuvassa Heikki Jääskeläinen (vas.), Hannele Inkinen, Hannu Henttonen, Sirpa Suvanto, Harri E. Hatakka, Martti Talja, Seppo Kuparinen ja Reijo Martikainen.
– Kuva Juhani Junna.

hänen 30 vuotta sitten alkaneitten vierailujensa aikana. Hatakka kiitti kaupungin johtoa sekä sen yrittäjiä ja muita asukkaita alueen kehittämisestä sekä muisteli vuosien mittaan tapahtunutta yhteistyötä. Puheessaan hän muisteli kuinka Kamennogorskin kaupungin edustajat ovat näinä

vuosina muutaman kerran vierailleet niin Lopen kunnan, SAKO:n, Riihimäen Seudun Osuuspankin kuin eri yhdistysten ja yksityisten henkilöittenkin vieraina. Vastavuoroisesti kaupunki ja yrittäjät ovat avustaneet antrealaisia ja vuoksenrantalaisia sekä nyt myös kirvulaisia heille pyhien

paikkojen kunnostamisessa sekä eri kotiseutumatkojen toteuttamisessa. Lopuksi Hatakka esitti toivomuksen, että tämä hedelmällinen yhteistyö voisi jatkua myös nuorempien sukupolvien toimesta.

Yhteistyö Riihimäen kaupunginmuseon kanssa vireille

Vuoksen Säätiön edustajat Seppo Kuparinen ja Harri Hatakka vierailivat 14.9.2018 Riihimäen Kaupunginmuseolla keskustelemassa museon nykytilasta ja tulevaisuudesta. Käynti katsottiin nyt aiheelliseksi, koska Riihimäen kaupunki miettii museoittensa tulevaisuutta. Riihimäen Kaupunginmuseo kerää ja tallentaa myös entisen Antrean pitäjän alueen historiaa ja museon osana toimiikin erillinen Antrea-osasto. Lyhyeksi tarkoitettu vierailu venähti melko pitkäksi, sillä sekä säätiön että museon edustajilla oli selviä yhteisiä tavoitteita.

Keskeisenä viestinä tämänkin lehden lukijoille kerrottakoon heti aluksi, että Antrean museon tulevaisuus ei missään vaiheessa ole uhattuna, vaan esineistö sekä valokuvat säilytetään edelleen turvallisesti ja Antrea-osastoa tullaan jatkossakin kehittämään entistä yleisöystävällisempään suuntaan.

Jatkossa museon yhteistyötä Vuoksen Säätiön ja Antrea-Seuran suuntaan tullaan voimakkaasti lisäämään niin toiminnallisesti kuin nykyteknikkaa hyväksi käyttäen. Myös paikallisia karjalais- ym. seuroja tullaan etsimään yhteistyöhön mukaan ja yhtenä esimerkkinä kerrottakoonkin kaavailtu yhteistyö Lopen Karjalaseuran kanssa. Yhteistyöstä on vuosien mittaan puhuttu ennenkin, mutta ehkäpä nyt on aika siirtyä sanoista tekoihin.

Harri E. Hatakka

Vuoksen Säätiön edustajat Harri Hatakka ja Seppo Kuparinen museon Antreaa esittelevässä huoneessa yhdessä johtavan intendentin Helena Lindsténin ja amanuenssi Päivi Yli-Karhulan kanssa. Yhteistyömuotoja haetaan eri karjalaseurojen kanssa.

Idyllinen iltamaisema Knorringien rannasta. Huvilan ja viereisen sivun kortin kuvan alahuvilan rakennutti kuvernööri von Knorring, paikallisille asukkaille Norrinki. Sittemmin aluetta uudelleen rakensi ja kaunisti liikemies Huugo Silvonon, jolla oli Antreassa kutomo.

Viskarin Antrea-aiheisten korttien kokoelma on kiehtova

Reijo Viskari on 20 vuoden aikana kerännyt Antrea-aiheisia postikortteja ja postileimoja. Hän oli pari vuotta sitten esittelemässä niitä Antrea-Seuran vuosikokouksessa. Viime kesänäkin Antrea-Vuoksenranta -pitäjäjuhlissa hänellä oli vuoksenrantalaista sukujuurta olevan Kari Lindholmin kanssa yhteinen korttinäyttely Riihimäen seurakuntasalissa.

Tampereella asuvalla Reijo Viskarilla on noin 70 erilaisista korttia Antreasta. Karjala-aiheisilla korteilla on innokkaita keräjiä ja kortteja on enää liikenteessä aika vähän. Uusia valikoimaan ei hevin löydy.

- Olen nykyiseen kokoelmaani aika tyytyväinen. Niistä saa jo kuvan syntymäpäitjästä, Reijo Viskari toteaa.

- Antreassa oli 18 postitoimipaikkaa. Kaikista niistä olen saanut kerättyä jonkun leiman. Joistakin toimipaikoista löytyy useitakin leimatyyppejä. Näidenkin osalta etsintä jatkuu edelleen, on tämä siksi mielenkiintoista puuhaa, Reijo Viskari toteaa.

Jos olet kiinnostunut aiheesta tai haluat tarjota jonkun kortin tai leiman Viskarille, vaikka ostettavaksi, niin hänen sähköpostiosoitteensa on rviski(at)saunalahti.fi ja puhelinnumero on 0503269542. Häneltä saat myös lisätietoa kokoelmasta.

Reijo Viskari on lähettänyt kauniista kokoelmastaan kaikille katsottavaksi muutaman upean kortin. Olkaa hyvä!

Monet korteista on painettu Saksassa Hampurissa. Korttien lähetystiedoista huomaa, että Antrea-aiheisia kortteja on ollut myynnissä ympäri Suomea.

Kuvatekstien sisältö on Reijo Viskarin.

- RH

Lintu-laiva laiturissa. Kortti on lähetetty Rautjärveltä Savonlinnaan 10.8.1921.

Kuorekosken rautatiesillan alapuolelta. Nainen ihailee Knorringin huvilan näkymiä. Kortti on lähetetty Makslahti As:Ita Silkenborgiin Tanskaan 27.5.1927. – Kasvaako mänty rakennuksen sisällä? – Ja alempi kuva alavirran puolelta. Kortti lähetetty Helsinkiin 19.5.1903.

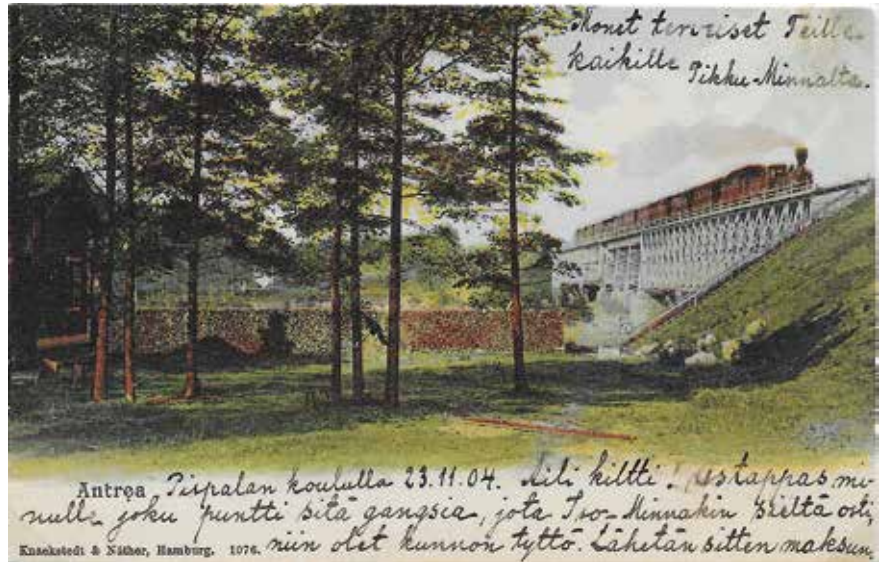
Korttien kuvat herättävät kaihoa

Vuoksen varren ihanat maisemat herättävät kaihoa vieläkin, kun niitä näistä vanhoista korteista katsoo.

Mikä siinä on, että nykyinen postikortiteollisuus ei tunnu pystyvän vastaavanlaiseen ilmaisuun.

Vai eikö meillä enää ole tällaisia maisemia?

Lähetääkö kukaan enää postikortteja, paitsi jouluna? Pitäisi, tekstariiviestit katoavat.

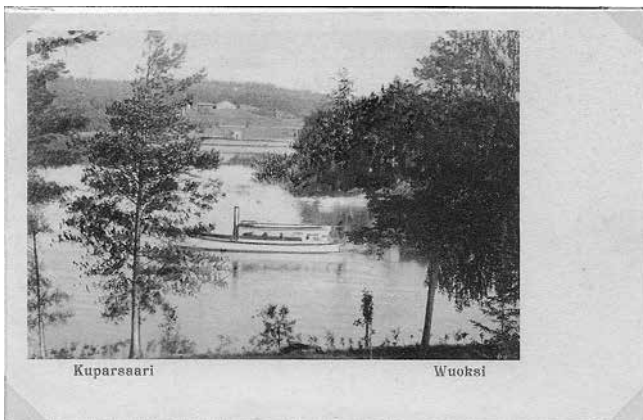

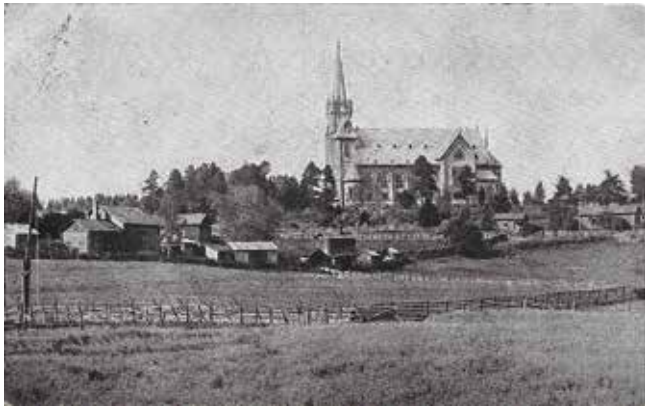
Juna saapumassa Antrean asemalle sataman kohdalla. Kortti lähetetty Tampereelta Raumalle 24.11.1904. Kuka kertoo, mitä on puntti gangsia?

Kuva ylävirran puolelta. Kortti lähetetty Hämeenlinnasta Turkuun 24.5.1910. – Tästä kortista näkee selvästi, miten korttien kuvat kuten valokuvatkin saivat väriä, kun ne erikseen painoa varten värjättiin.

Antrean eteläisimmällä alueella Vuoksi saavuttaa Kuparsaaren, joka on kuu-luisa kalkkikiviesiintymistään.

Vuoksen rannalla Jaakonsaari muuttui niemeksi, kun Kiviniemen koski ja kannas perattiin 1857 ja Vuoksen pinta laski 3,5 metriä. Kortti on lähetetty Viipurista Antrean kirkonkylään 26.8.1907.

Antrean uusi kirkko Mökinmäellä vihittiin käyttöön 1894. Hautala eli kirkonkylä oli Antrean keskuspaikka, kunnes Karjalanradan valmistuttua Asemankylä ja Talikkala ohittivat sen kehityksessä. Kirkko paloi jatkosodan aikana 16.8.1941. Kortti on kulkenut paikallispostissa Uuras - Viipuri.

Kirkon tornista näkyy Vuoksea ja oikealla Kirkonkylän satalma. Kortti on lähetetty Antrean kk.stä Ouluun 8.6.1909.

Antrean risteysasema. Kun juna tuli Viipurista, sen oli ylitettävä Kuorekosken silta, joka valmistui 1891.

Koivisto-laiva laiturissa. Taustalla voimakasta Kuorekosken virtaamaa.

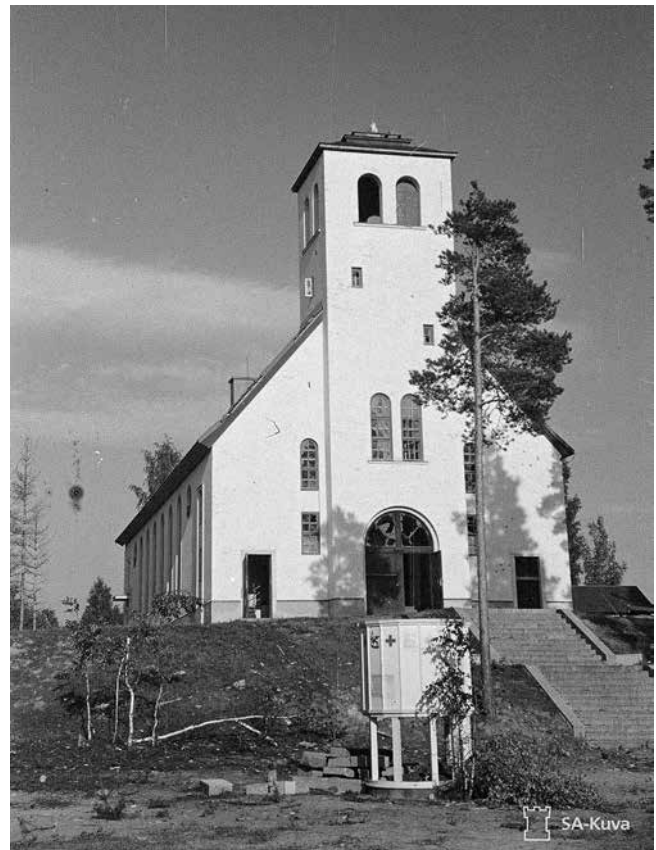
Vuoksenrannan kirkonkellot soivat yhä

Päivi Virolainen

Maailma on tullut pienemmäksi sosiaalisen median myötä. Kaikki ihmiset ovat lähempänä ja tavoitettavissa. Elokuussa sattui mielenkiintoinen tapaus, kun meitä lähestyi facebookia ja messengeriä hyödyntäen venäläinen mies nimeltä Dmitry Odintsov.

Hän kirjoitti hyvällä englannilla ja tiedusteli mahdolliko liittyä mitenkään Vuoksenranta-yhdistykseen ja että hänellä olisi mielenkiintoista tietoa vanhoista kirkonkelloista. Hän kertoi olevansa ammatiltaan historioitsija, joka varsinaisesti tutkii antiikin Irania, mutta on aina ollut kiinnostunut myös Suomen historiasta ja Karjalan kannaksesta. Hän järjestää retkiä ja on käynyt kaksi kertaa Vuoksenrannassa. Pietarin ihmiset ovat kuulemma kovin kiinnostuneita luovutetun Karjalan historiasta.

Ihan sattumoisin hän oli kiivennyt Pietarissa sijaitsevan Pyhän Jobin ortodoksikirkon kellotorniin ja tör-

Vuoksenrannan kirkosta on kannettu saarnatuoli ulos. SA-arkiston tiedon mukaan puhujakorokkeeksi. 17.8.1941. SA-Kuva. Kuvaaja: Sot.virk. A. Viitasalo.

männyt siellä Vuoksenrannan kirkon kelloihin. Olipa hauska kuulla, että kellot ovat tallessa ja soivat edelleen. Löydöstä virisi vilkasta keskustelua Vuoksenranta-seuran facebook-sivuilla ja Dmitry lähetti muutaman kuvan, jotka hänen luvallaan julkaistiin.

Tekstinpätkä kirjasta ”Vaienneet tempelit” kertoo näin: ”Vuosina 1934-1935 rakennettiin varsinainen kirkko Korpi-
lahden kylässä olevalle Kankaalan kankaalle. Vihkiminen suoritettiin 3.2.1935. Kirkon piirustukset laati arkkitehti Väinö Keinänen ja sen rakentamisen suoritti Rakennusliike K.V. Stén Viipurista.

Urkuja ei kirkossa ollut. Veisuun säestäminen suoritettiin urkuharmonilla. Myöskin alttaritaulu puuttui. Keskuslämmityslaitteet asennettiin kirkkoon rakentamisen yhteydessä. Kirkon tornissa oli kaksi Lokomossa Tampereella valettua kelloa. Toinen kello hävisi talvisotaa seuranneena aikana, toinen jäi syksyllä 1944 paikalleen. Kirkko säilyi talvisodassa, mutta vahingoittui jonkin verran syksyllä 1941 käydyissä taisteluissa.”

Olisihan se hauskaa käydä joku päivä noita kelloja katsomassa. Lisää tietoa löytyy netistä globus.aquaviva.ru ja kirkon nimi on Church of St. Job at Volkovsky.

Vuoksenranta-kirjasta (s. 157) löytyy kuva, jossa kirkonkelloa ollaan tuomassa paikalleen vuonna 1942. Kantajina ovat vas. seppämestari Eemil Sihvo, kirkkoherra Arvi Pulli ja suntio Pekka Munukka.

Vuoksenrannan kirkonkelloista on edelleen hyvin luettavissa tekstit niiden kyljistä. Niiden perusteella kellojen alkuperä selvisi.

Sukuseuroja

Matkalaiset Kronstadtin merimieskirkon portaikolla. – Vaikuttavan näköinen rakennus! – Kuva: Eino Autio.

Kuparisten sukuseura retkeili tänä vuonna Karjalassa tukikohdanaan Akvamarin Spa -kylpylähotelli Terijoella. Siellä mielenkiintoinen kohde oli taiteilija Ilja Repinin museo ja saimme tietoa Terijoen varuskunnan vaiheista.

Retkeilimme Kronstadtissa, Levashovon muistohautausmaalla, Raivolassa Pietari Suuren perustamassa lehtikuumetsästä sekä Edith Södergranin ja hänen kissansa muistomerkeillä. Uudellakirkolla näimme vaikuttavan Rakkauden haudan, johon liittyi liikuttava tarina runoineen, oppaamme Valentinan kertomana.

Paluumatkan teimme Uudenkirkon, Kuolemanjärven, Summan ja Perkjärven kautta Äyräpähän ennen saapumistamme Viipuriin.

Ossi Kuparinen

Hautamuistomerkit tekivät vaikutuksen Kuparisten sukuseuran matkajiin

UHVATTA-korusarja

Uhvatta on karjalainen sana, joka tarkoittaa perinteistä keittiön työvälinettä, patahankoa. Uhvattassa oli pitkä puinen varsi ja sillä otettiin kuuma pata tai astia pois uunista.

Vuoksenranta-seuran hallituksessa virisi jo muutama vuosi sitten ajatus Uhvatta-korun teettämistä, kun seura oli saanut edesmenneen kunniapuheenjohtaja Tatu Vanhasen puolisoilta Annilta lahjoituksena vanhan hopeisen Uhvatta-rintaneulan. Asiaa tuumattiin ja mietittiin mm. sitä, voisiko korun teettää esimerkiksi jossakin taidealan oppilaitoksessa. Lopulta oltiin jo siinä vaiheessa, että hallituksella oli vuonna 2017 käsittelyssään ensimmäiset mallikappaleet. Ne eivät kuitenkaan vielä miellyttäneet silmää, kun raadin mielestä niistä puuttui alkuperäisen mallin mukainen herkkyyttä. Toinen malliversio oli jalostunut eteenpäin ja niin syntyi UHVATTA-korusarja, joka oli ensiesittelyssä

Karjalaisilla Kesäjuhilla Kouvolassa kesäkuussa 2018. Ensimmäiset tilaukset saatiin heti siellä ja nyt tilauksia tulee tasaiseen tahtiin.

Kultaseppämestari Anne Laitinen suunnitteli hopeisen UHVATTA-korusarjan ja valmistaa ne uniikkina käsityönä. Sarjaan kuuluu UHVATTA-riipus hopeaketjulla (70 €), UHVATTA-korvakorut (70 €) ja alkuperäisen mallin mukainen pieni UHVATTA-rintaneula (70 €). Toimitusaika on 2-3 viikkoa.

Päivi Virolainen

Henttosenet tapaavat "välivuosinakin"

Kuvassa etualalla sukuseuran kunniajäsen Antti Henttonen ja Arja Suursalo-Henttonen, vaalea Mirja Kärkäs-Lainio jatkaa sukuseuran puheenjohtajana.

Hänen edessään seisoo kunniaapuheenjohtaja Ilmari Henttonen. Kitaran kanssa on Kirvun haaraa edustava trubaduuri Aki Mäkinen vaimonsa kanssa. Vahinko vain, että heidän pieni Josefinansa ehti karata kuvasta.

Kuva: Helena Ryytänen.

Raakel Henttonen

Henttosen sukuseura kokoontuu kahden vuoden välein varsinaiseen sukukokoukseen. Kun Cheekin jäähyväiskonsertti karkotti suvun Lahdesta, niin kokoontumispaikaksi valikoitui Nuuksion kansallispuiston laitamalta Hotelli Nuuksio eli entinen Siikarannan kurssikeskus.

Elokuun lopulle ajoittunut tapaaminen kokosi noin 30 suvun jäsentä.

Vaikka Antrean Henttola on tutkimuksen mukaan osoit-

tautunut suvun lähtöpaikaksi, on Henttosia vuosisadat asunut Jääskessä, VI. Pyhäjärvellä, Kirvussa, Ruokolahdella ja varmasti muuallakin. Sukuseuran hallitus valitaan sukuhaaroittain ja pitäjittäin.

Antrean Henttolan eri sukuja edustavat Matti Henttonen, Juhani Henttonen ja allekirjoittanut. Partalan kylän edustajina Jussi Henttonen ja Hannu Partanen.

Jääsken sukuja edustavat hallituksen varsinaisina jäseninä Liisi Puolanne, seuran puheenjohtaja Mirja Kärkäs-Lainio, Sanni Hämäläinen, Daisy Puoskari, Sanna Henttonen ja Maila Sipponen. Pyhäjärven haaraa edustaa Jari Henttonen.

Kaksi vuotta on liian pitkä aika, jotta eri sukuhaarojen jäsenet muistaisivat toisensa ja samalla se laististaa koko toimintaa ja kanssakäymistä. Niinpä seuraavan kerran tapaamme ensi vuonna elokuun alussa Lahdessa, jonne nyt emme mahtuneet.

JUHLAT JA KOKOUKSET

Metsän siimeksessä

Willa Göös sijaitsee entisen Klemolan kartanon mailla lähellä Tervakoskea.

Elisa Göös toteutti unelmansa rakennuttamalla sukunsa maille Majatalo Willa Göösin ja oman kappelin vuonna 2002. Niistä huokuu kunnioitus ja kiitollisuus menneitä sukupolvia kohtaan. Täällä voi eri tilaisuuksissa jakaa ainutkertaisia ihmisten välisiä tunnekokemuksia.

Pauninkulmantie 310
12400 TERVAKOSKI
puh. 040 503 1023

- 54-paikkainen juhlatila
- kappeli,
- keittiö- ja saunatilat
- majoitus 37 henk.
- piha, uimaranta, grillikatos

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

elisa.goos@willagoos.fi
www.willagoos.fi

Muitakin sukuja

Sukuseurat kokoontuvat useimmiten kesäisin ja tekevät usein myös matkoja itärajan taakse Karjalaan kauneimman suven aikaan. Näistä kokoontumisista ja matkoista on tässäkin lehdessä juttuja.

Antrean ja Vuoksenrannan pitäjistä on lähtenyt toki paljon enemmän sukuja kuin mitä tästä lehdestä luulisi. Toivottavasti vastaisuudessa niistäkin kuullaan.

Sukuseuroja on muun muassa Hutreilla, Taljoilla ja Sintosilla. Ikävalkojen esi-isän tiedetään olleen isäntänä Antrean Päähkjärvellä ja Kannaksen Mykrien (=myyrien) kantavanhemmat ovat olleet Saviniemen kartanon tiluslaisia. Sieltäkin on siis haara Antrean.

Jantusen sukuseura kävi kotiseutumatkalla Konevitsassakin

Seija Halme

Jantusen sukuseura järjesti tämän vuoden vuosikokouksen kolmipäiväisen sukumatkan yhteydessä toukokuun viimeisenä viikonloppuna 25.-27.5. Rajan ylitettyämme suuntasimme etelään ja tutustuimme paikallisen oppaan johdolla Terijoen kaupungin keskustaän ja Kronstadtin kaupunkiin, jossa lounastimme. Kaupunki näytti meille kohentuvat kasvonsa, kun teimme kiertoajelun ja tutustuimme tarkemmin satamaan ja rantapuistoon. Näimme valurautatien ja vierailimme Pyhän Nikolain laivastokatedraalissa, joka tekee aina uudestaan vaikutuksen vierailijaan. Majaikkamme oli Hotelli Losevossa, Kiviniemen kosken rannalla.

Vuosikokous pidettiin matkatessa

Seuran vuosikokous järjestettiin bussissa matkalla Kronstadtista Losevoon. Kokouksessa olivat esillä sääntömääräiset asiat. Puheenjohtajana jatkaa Seija Halme, ja myös hallitus jatkaa entisessä kokoonpanossaan: Ahti Jantunen, Matti Jantunen, Marita Leppälä, Tuuli Leskinen, Paula Pöysti, Tiina Rasphoja, Markku Talja, Martti Talja, Rauno Vanhanen ja Joonas Vanhatalo. Toiminnantarkastajana jatkaa Sirkka Talja ja varalla Riitta Jantunen. Seuran talous on kunnossa ja toimintasuunnitelmassa jatketaan lastenkirjahanketta, GPS-paikannuksen ja nykyisten ja vanhojen karttapohjien yhdistämishanketta sekä valokuva-albumihanketta.

Hevoskivi ja sen päälle rakennettu tsasouna sijaitsivat noin kilometrin kävelymatkan päässä pääluostarilta.

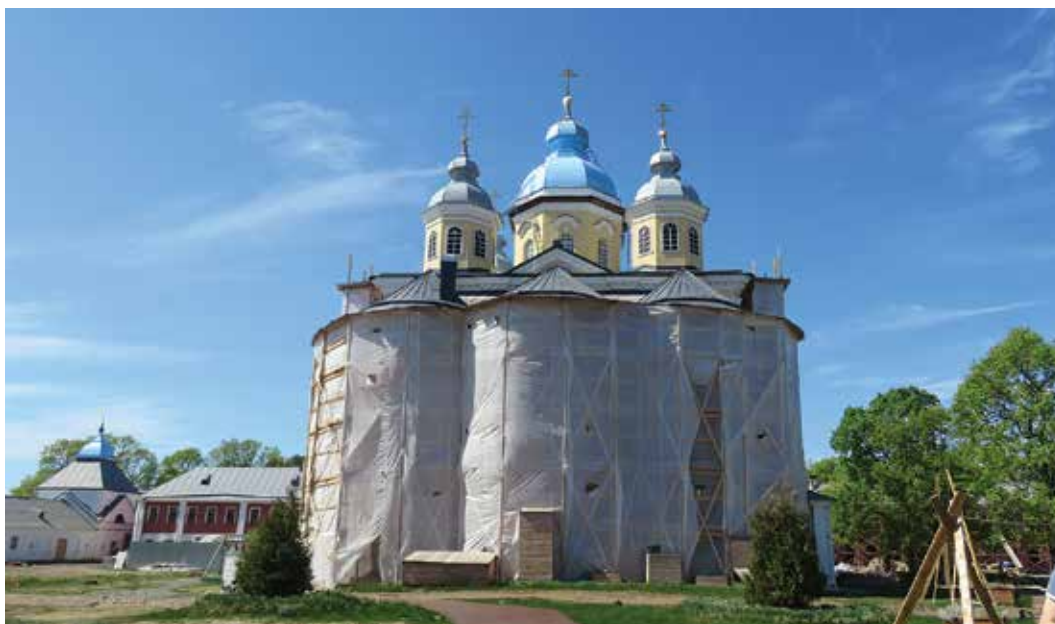
Vilkkain keskustelu käytiin hallituksen esittämästä jäsenmaksun korottamisesta vuodelle 2019. Korotuksen taustalla on Karjalan Liiton jäsenmaksu-uudistus. Kokousväki kannatti yksimielisesti jäsenmaksujen keruun uudistusta ja seuran jäsenmaksun korotusta. Uudistuksen myötä jokainen jäsen on automaattisesti seuran jäsenen lisäksi myös Karjalan Liiton jäsen. Nähtäväksi

Luostarin väki alkoi kuumentaa pataa ja kantaa perunoita kiehumään, jotta matkalaiset saisivat kunnan eineen.

Vuodesta toiseen, vuosikymmenestä toiseen Konevitsan luostarissa jatkuvat kunnostustyöt.

Vanha luostari vaatii jatkuvaa huoltoa ja uudistamista, kuten tämä saaren pääkirkkokin.

jää miten jäsenpito onnistuu. Paljon lopputulokseen varmasti vaikuttaa myös se, miten saamme yhdessä Liiton kanssa jokaisen jäsenemme tuntemaan itsensä osaksi karjalaista perhettä ja sukua.

Luostarin kautta Vuoksenrantaan

Toisena matkapäivänä teimme päiväretken Konevitsan luostarisaaarelle. Kaksi vuotta sitten yritimme vastavalla matkalla päästä saarelle, mutta silloin myrsky esti laivamatkan. Näiden kahden vuoden välillä muutos on ollut suuri: ennen kapea hiekkatie oli kokenut levennyksen ja saanut pintaansa asvaltina. Parannustyö oli edelleen menossa ja paljon työkoneita ja

hiekkautoja oli töissä. Sortanlahden rantaa rakennettiin myös kiivaasti: vanha harmaiden mökkien ja puutarhojen muodostama kalastajakylä oli saanut väistyä ja uusi suuri lomahotelli ja aktiviteettikeskus nousivat rantaan ja samalla satamalaitureita uusittiin.

Saarella olimme kesän ensimmäisten vierailijoiden joukossa, mutta tunsimme olevamme odotettuja – jopa luostarin johtaja tuli rantaan toivottamaan meidät tervetulleeksi! Myös saarella oli kova työn touhu menossa, kun puistoympäristöä rakennettiin ja luostari-alueen rakennuksia ja kirkkoja restauroitiin. Vierailimme luostarin kirkoissa ja tsasounissa, meille järjestettiin pienimuotoinen kirkkolaulukonsertti, ja

kävelimme myös kauimmalle Hevoskiven päällä sijaitsevalle tsasounalle. Ennen kotiin lähtöä söimme vielä makoisan lounaan luostarin trapesassa.

Kolmantena matkapäivänä suuntasimme Räisälän kautta Vuoksenrantaan kirkolle ja sieltä Kaskiselkään, jossa jokaisella oli mahdollisuus viettää hetki aikaa omilla kotipoluilla. Paluumatkalla poikkesimme Antrean Sokanlinnassa katsomassa kuuluisaa juhlakalliota ja luolastoa, joka teki suuren vaikutuksen ensikertalaisiin kävijöihin. Illansuussa palasimme koti-Suomeen jälleen uusia tuttavuuksia ja kokemuksia repussamme. Mukana matkalla oli 25 suvun jäsentä.

Matkalaiset maittavalla lounaalla luostarin trapesassa. Alkuruokana oli kasvis-avopalvimurukeittoa ja pääruokana oli kamii-nassa tehty sienirisotto, molemmat tosi hyviä!

Taurut kokoontuivat Hattulassa

– MTA

Kokousyleisöä Petäyksessä.

Parillisiin vuosiin ajoittuva Antrean Taurujen sukukokous ja –juhla pidettiin tänä vuonna 9.6. Hattulassa Vanajaveden rannalla hoteli Petäyksessä. Yhteisellä lounaalla aloitettuun tapaamiseen saapui kaikkiaan 63 Taurun sukuun liittyvää henkilöä. Sen jälkeen ohjelma jatkui sääntöjen määräämällä sukukokouksella. Kokouksen alkajaisiksi seuran oma lippu tuotiin saliin 'Taurun laulun' soidessa CD:ltä Kalevi Taurun laulamana. Kokouksen avasi sukuseuran puheenjohtaja Harri Tonder. Kun oli perinteiseen tapaan kunnioitettu hiljaisella hetkellä poisnukkuneita taurulaisia, käytiin Kari Virolaisen johdolla läpi sääntöjen määräämät asiat. Kokouksessa nuijittiin pöytään vuosijäsenmaksun korottaminen salista tulleen ehdotuksen mukaisesti 12

Leena Mänpää kiittää Juho Kurjen kirjoittamalla runolla Harri Tonderia pitkäaikaisesta työstä sukuseuran hyväksi.

Uusi puheenjohtaja Martti I.J. Tauru tuo sukuseuran lipun juhlakokoukseen.

Taurun kylän taloja

Antrean itäisimmässä kolkassa oleva Taurun kylä oli pitkä ja kapea, jonka pohjoisimmista taloista Paunahosta ja Mikkosen puutarhasta oli linnuntietä eteläisimpään taloon Kivinotkoon matkaa liki kahdeksan kilometriä.

Kyläkeskus oli matkan puolivälissä kauniilla kuivalla harjulla Taurunjärven rannalla. Maisemaa hallitsi korkea Ritämäki, jonka ympärille talot ryhmittivät.

Taurun kylä mainitaan jo 1500-luvulla. Talojen määrä Taurunjärven rannalla kasvoi vähitellen. Vuoden 1834 isojaon kartassa oli seitsemän taloa. Sata vuotta myöhemmin taloja oli 37. - HT

euroon ja toteutettiin Lauri Miettisen ideoima kysely sukuseuran toiminnasta.

Henkilövalinnat olivat tavallista mutkikkaammat. Lopulta sukuneuvostoon tulivat valituiksi puheenjohtajaksi Martti I. J. Tauru (Lappeenranta) ja jäseniksi Kaija Höijer (Riihimäki), Lauri Miettinen (Hämeenlinna), Leena Mänpää (Riihimäki), Terhi Tauru (Tuulos), Riitta Theuma (Lahti) ja Pirkko Tiippana (Riihimäki). Myöhemmin sukuneuvosto valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Terhi Taurun.

Kiitokset Harrille

Kokousosuuden päätökseksi Leena Mänpää ja Martti Tauru kiittivät vetäytynyttä puheenjohtajaa Harri Tonderia monivuotisesta työstä sukuseuran johdossa ja muistivat häntä kukilla ja runokirjalla. Tämän jälkeen kokouksen puheenjohtaja Kari Virolainen päätti sukukokouksen.

Lyhyen tauon jälkeen aloitettiin sukujuhla yhteis-

Matti Kempin perhe sulautui Sysmään Vuoksenrannasta

Eija Virolainen

Sysmälinen Matti Kemppi on ollut aktiivinen synnyinseutunsa Vuoksenrannan Karkealan kylän perinteistä kertoessaan. Kempin kertoman mukaan synnyinkodista on jäljellä ainoastaan kivijalka ja navetan vintille menevä ajo-silta. Maasto on tuttua edelleenkin. Kemppi on käynyt synnyinsijoillaan useita kertoja ja siellä ovat käyneet Kempin kolme lasta jälkeläisineen. He ovat kuulleet papan kertomana muun muassa oman kodin jättämisestä, vieläpä kahteen kertaan. Arki Karjalassa on kiinnostanut jälkipolvia niin, että Kemppi on saanut kertoa monista arkisista askareista ja leikeistä sisarustensa kanssa. Samoin sodan jaloista lähteminen on tullut tutuksi jälkipolville kerrottuna. Kemppi kokee tärkeänä, että perinnetietous tulee jatkumaan hänen lastensa kautta.

Kurikassa ja Ähtärissä vietetyt evakkovuodet ovat myös tuttuja perheelle, samoin Asikkalan Mustjärvellä vietetyt vuodet. Vihdoin Matti Kemppi tuli puolisonsa Ainon kanssa Sysmään, sillä perhe osti Kotirinteen tilan Virtaan usean perheen evakoyhteisöstä vuonna 1956. Matti ja Aino saivat olla mukana yhteisössä, jossa karjalaisuutta arvostettiin.

- Kylhä myö kottiuvuttii Kotrin-teesee. Lehmii ostettii ja lypsettii ja viljaa viljeltii. Huutokaupast osti par lehmää, mut eihä se ain hyväst mänt, eikä lehmilkää hyvi käynt, Kemppi muistelee.

lauuluilla, joista ensimmäisenä kajautettiin 'Taurun laulu' Vilho Salomäen säestäessä sitä haitarilla kuten kaikkia muitakin juhlan lauluesityksiä. Muu ohjelma koostui yksinlauluista, joita esittivät Erkki Virolainen ja Terhi Tauru. Ohjelmassa oli myös piiri-

Matti Kempin Eläkekulman pihassa kasvaa Vuoksenrannasta tuotu ruusu.

Toinen lehmistä loukkaantui hyppiessään ja se piti lopettaa, toinen puolestaan hukkuu ojaan temmeltäessään laiturilla. Mittavat vahingot siirtokarjalaistilalla olivat suurina taloudellisinakin rasitteina, mutta niistä perhe selvisi kovalla työllä, mutta erityisesti karjalaisen ja positiivisen asenteen avulla.

- Vaikeudet meil annetaan, jot ne pitää voittaa. Näihä myö tahottii tehdä. Koist pit lähtee ja tän tulla ja täälhä myö tahottaa eellee olla. Nyt tää o mei kot, Kemppi kertoo.

Sysmään tulon ajalta muistoja on paljon. Omavaraistalous oli tärkeässä roolissa, jolloin pienviljelystiloilla

leikkiä ja multimediaesitys Sammal-pohjan talosta ja sen asukkaista.

Juhlan yhdeksi kohokohtaksi oli ajateltu Väinö Taurun palkittua elokuvaa 'Tervanpolto', mutta valitettavasti tekninen tuki ei ollut paikalla silloin, kun sitä olisi tarvittu ja näin

tuli olla lehmii, sikoja ja kanoja omaksi tarpeeksi. Hevoset olivat työntekijän roolissa, mutta saivat väistyä traktoreiden yleistyessä.

Karjalaisyhdistys hiipunut

Sysmän Karjalaiset rekisteröitynä yhdistyksenä aloitti toimintansa 1950-luvun alkupuolella. Toiminnan tarkoituksena oli pitää yllä karjalaista perinnettä unohtamatta tärkeää karjalaista yhteisöllisyyttä. Karjalaan jääneiden muistoksi tehtävään muistomerkkiin oli jo kerätty varoja, se saatiinkin toteutettua Sysmän kirkkomaal-le 1950-luvun puolivälissä. Tarinatuokiot olivat mukavia tapaa-mishetkiä yhdistyksessä, mutta sittemmin väki väheni niin, että niidenkin pitäminen loppui.

- Oisha miu pitänt olla paremp puhjeejohtaja, jot oisi saant ihmisiä mukkaa. Nuoriiha myö ois tahottu, mut eihä myö saatu toimeks, pahoittelee Kemppi.

Pitkäaikainen Sysmän Karjalaiset ry:n puheenjohtaja Matti Kemppi tietää, että karjalainen kulttuuri tulee olemaan jatkossa entistä kiinnostavampaa muutaman vuoden hiljaiselon jälkeen. Hän toivoo, että omien jälkeläisten lisäksi muutkin Vuoksenrannan entisten kylien tilojen jälkeläiset kokisivat karjalaisen kulttuurin omakseen ja jatkaisivat perinteen säilyttämistä.

- Kylhä mei pitäs muistaa, mist myö ollaa tultu, Matti Kemppi muistuttaa.

elokuva jäi näkemättä. Flunssan poikanen vei sukuseuran vastavalitun puheenjohtajan Martti Taurun äänen ja näin tilaisuus päättyi tyypistettyihin loppusanoihin sekä yhteisesti laulettuun 'Karjalaisten lauluun'.

Alma Roiha 100 vuotta

On hienoa, että saa elää satavuotiaaksi niin, että pää ja muisti pelaavat hyvin.

Näin on Alman Roihan (o.s. Pöhö) kohdalla. Alma syntyi 8-lapsiseen perheeseen 2.9.1918 Antrean Rahikkalassa, lähellä Rahikkalanjärveä Peräpelto-nimisellä tilalla Karjala-radan tuntumassa.

Perheen vanhemmilla oli 1930-luvulla pula-aikaan kauppa Viipurissa ja pienempi Antreassa. Kaikki lapset oppivat jo varhaisessa vaiheessa työn tekoon, ja leivän lisäksi ruokapöytään hankittiin kalastamalla, marjastamalla ja sienestämällä.

Karjalainen vieraanvaraisuus oli itsestäänselvyys.

Vaikka Alma jäi jo nuorena leskeksi, ehti hän saada neljä lasta ja niin on perhekunta laajentunut lapsenlapsiin asti. Suku onkin aina ollut hyvin tärkeä.

Iloinen, karjalainen luonne ja huumorintaju ovat auttaneet elämässä eteenpäin. Sosiaalisena ihmisenä Al-

man on ollut luontevaa aikanaan toimia kodinhoitajana, ja silläkin tavoin pitää huolta ihmisten hyvinvoinnista.

Jälkipolvikin usein muistaa, miten Alma aina sanoo, että asioilla on tapana järjestyä, hyvin tai huonosti, mutta ne järjestyvät joka tapauksessa.

Hänen elämänohjeensa käyvät meille kaikille: - Muista kiittää Luojaasi. - Pahemman sanan voi jättää sanomatta. -

Pienet asiat eivät murehtimalla parane. - Toinen ihminen pitää hyväksyä sellaisena kuin hän on. Häntä tulee arvostaa ja kunnioittaa. - Ole auttavainen, voit tulla itsekin autetuksi.

Alma on asunut Rautjärvellä noin 70 vuotta ja edelleen hän asuu omassa kodissaan. Lähisukua on tukena ja turvana. Lähimpänä hoitajana vastuuta on kantanut Veli-Matti Pellinen.

Matti Pöhö,
Alma Roihan veljenpoika

Martta Roth 100 vuotta

Kerron Martta-mummomme tarinan näin pojantytärtären näkökulmasta. Mummomme on sukumme matriakka ja tukipilari. Hän on omalla esimerkillään saanut valettua meihin uskon tulevaan ja uskon siihen, että asiat aina järjestyvät.

Martta Maria Roth (o.s. Paajanen) syntyi Antreassa, Noskuan kylässä 1.9.1918. Elämä suuren talon ensimmäisenä tyttärenä oli työntäyteistä jo pienestä pitäen. Jokainen lapsi teki sen mitä pystyi, auttaakseen talon töissä. Mummoni kasvoi ajatuksen, että ”pienemmistä täytyy pitää huolta” ja hänen huolenpitonsa on näkynyt näinä kaikkina vuosina niin perheelle, suvulle, ystäville ja naapureille ja karjalaisille.

Mummoni on kuvannut elämäänsä työntäyteisenä. Talon työt veivät voiton myös silloin, kun opettaja tuli pyytämään, että Martta saisi jatkaa oppikouluun. Lahjakas nuori tyttö oli kiinnittänyt opettajan huomion ja hän päätti tulla pyytämään tytön vanhemmilta lupaa siihen, että oppipolku saisi jatkua. Tämä kuitenkin evättiin, sillä Martta oli niin suuri apu kotitöissä. Tämä on sodista, evakkomatkoista, jälleenrakennuksesta ja lasten kuolemista huolimatta suurin kipu, mitä mummoni kantoi

mukanaan elämänsä. Hän ei päässyt lukemaan. Sen vuoksi hän on ollut suurin kannustajamme omalla opintopolullamme.

Mummoni palveli rintamalla lotkana ilmavalvonnassa ja talvisodan jälkeen hän oli etulinjassa siivoamassa Karjalaa, jotta evakot pääsivät palaamaan kotiin. Silloin mummoni kertoi kohdanneensa paljon pelkoa, sillä paikat oli jätetty huonoon kuntoon, pihaille oli jätetty vihaisia koiria ja ikinä ei voinut tietää, mitä edestään löysi. Toisella kerralla, kun karjalaiset joutuivat jättämään kodin, hän auttoi perhettään evakkomatassa, huolehtien muutaman päivän ikäisestä pikkuveljestään. Sen jälkeen uusi elämä alkoi Hämeessä, Hausjärvellä.

Mummoni on onneksemme kertonut sota-ajasta rintamalla, evakkomatasta ja hieman jälleenrakentamisen ajasta. Rivien välistä on myös luettavissa se, kuinka paljon evakot joutuivat kestäämään uudessa kotipaikassa ennakkoluuloja, kiusaa ja ilkeilyä. Onneksi oli myös paljon hyviä ihmisiä. Kaipuu Karjalaan on ollut läsnä kaikki nämä vuodet, kaipuu sinne mitä on menetetty. Noskua eli tarinoissa aina, samoin kyläläiset.

Saimme onneksemme seurata vuosikymmenten rakkautta mummomme ja vaijamme välillä. Se toi meille lapsenlapsille paljon turvaa, maalla oli hyvä

olla isovanhempien luona. Yhteisöllisyys, mikä karjalaisissa on vahvana, on turvana myös tänäkin päivänä. Siitä voimme olla kiitollisia.

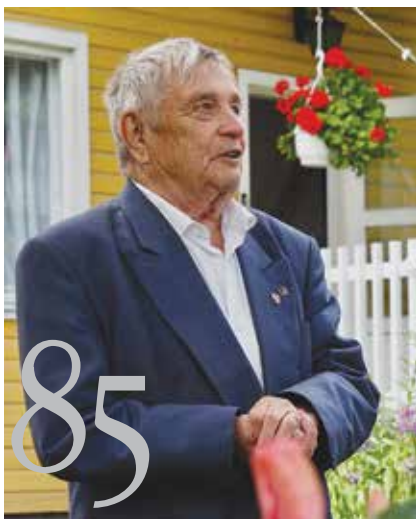
Omista pidetään huolta – ajattelu on ollut karjalaisia yhdistävä ja mummoni tarinoissa on aina noussut esiin suvun ja omien tuki sille ihmiselle, kuka tukea tarvitse. Se on minulle ja siskoilleni karjalaisuutta ja perinnettä, mitä haluamme ylläpitää.

Koen mummoni elämän olleen seikkailua, mikä on vaatinut paljon rohkeutta, uskoa tulevaan ja myös kaikki mummoni tuntevat tietävät, myös Martassa olevaa vahvaa positiivisuutta. Nauru ja huumori ovat olleet valo silloin kun kaikki on ollut mustaa. Nyt vielä satavuotiaana ihmiset ihailevat mummomme naurua ja huumoria.

Tällä hetkellä Martta-mummo elää arkea palvelukodissa ja ilahtuu paljon lapsenlapsenlapsien vierailusta luonaan. Silloin puhutaan yhteisiä asioita ja muistellaan menneitä aikoja.

Marika Roth

85-vuotisyllätys sankarille

Antrean poika Veikko Partanen, vaija eli vaitsu täytti 85 vuotta 14.8.2018. Suku päätti yllättää. Järjestimme salaajuhlat.

Jo hyvissä ajoin alkukesästä aloitettiin valmistelut. Kuusenkerkkiä kerättiin sorbetta varten. Raparperista tehtiin yhdessä keittiössä monta pulloa siideriä. Toisessa keittiössä tehtiin talkoilla 84 karjalanpiirakkaa pakasteeseen. Talkoilla siivottiin myös vaijan pihaa.

Juhlapäiväksi oli valittu oikeaa päivää edeltävä lauantai, 11.8. Edellisenä päivänä vaitsu siirrettiin jaloista pois pojan mökille Porkkalaan, ja kiivaat juhla valmistelut pääsivät käyntiin. Viritettiin purjeita aurinkosuojaksi, kerättiin pihanurmi täyteen

istuinryhmiä, ja koristeltiin paikka kukkasin, koska kauniisti kukkiva piha on aina ollut Veikon suuri ilo ja ylpeys, mutta enää eivät polvet kestä pihatöitä.

Vieraita saapui yli 40 henkeä. Heidät oli kutsuttu paikalle kahdeksi, ja kun juhlakalu tuotiin kotiin varttia yli, kaikilla oli onnittelumalja kädessä ja -laulu huulilla. Pihaan astuessaan Veikko hyytyi paikoilleen kuin salaman iskemänä, eikä suusta tullut sanaakaan. Harvinainen ilmiö! Pian hän kuitenkin tokeni, ja alkoi hitaasti huomata kaikenlaisten tuttujen kasvojen hykertelevän ympärillään. Maljan nostamisen jälkeen hänet passitettiin vaatteiden vaihtoon, ja niin juhla pääsi käynnistymään.

Päävastuun juhla-aterian laatisemisesta kanto tyttärenpoika, mutta apukäsiäkin riitti runsaasti suuressa serkusparvessa. Kaikki tehtiin itse. Karjalanpaisti pottuvoilla ja karjalanpiirakat munavoin ja lohimoussen kera muodostivat pääaterian ytimen. Jälkiruokapöydän väri- ja makukimara hehkui ja houkutti.

Kiitospuheen piti onnellinen päivänsankari. Liikutus sai hetkeksi äänen sortumaan ja silmät kostumaan Veikon todetessa, että toivoisi niin että Anna-Liisa, jonka vieressä ehti nukkua yli 65 vuotta, olisi juhlassa mukana, eikä palvelutalossa Myyrmäessä.

Juhlusta jäi järjestäjille tosi hyvä mieli, ja niin myös ilmeisesti vieraille, juhlakalusta puhumattakaan.

*Sirkka-Liisa Rautioaho,
Veikon tytär*

In memoriam

Oili Inkeri Korkeamäki

o.s. Pirkkalainen

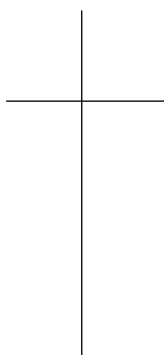
16.11.1934 - 22.11.2017

*Kunnioitamme pitkäaikaisen puheenjohtajamme,
sittemmin kunniaapuheenjohtajamme
elämäntyötä sekä uurastusta karjalaisen kulttuurin hyväksi,
erityisesti antrealaisuuden ja vuoksenrantalaisuuden
tallettamiseksi.*

Antrea-Seura ry.

In memoriam

Vuoden aikana edesmenneitä antrealaisia ja vuoksenrantalaisia

Lehdessä julkaistaan vuoden aikana edesmenneiden antrealaisten ja vuoksenrantalaisten sekä heidän lähiomaistensa nimiä.

Mukana ovat tiedot niistä henkilöistä, joiden kuolemasta toimitus on saanut tiedon joko lehdistä tai omaisten tai ystävien ilmoittamana.

Eila Anneli Talja s. Sikovuori	* 18.6.1928 † 10.10.2017	Hattulassa (Sokkala) K-HKS (Janakkala)
Jaakko Laapotti	* 28.3.1931 † 30.10.2017	Antreassa Helsingissä
Aira Irene Mansikkamäki s. Kortesuoma	* 11.8.1948 † 18.11.2017	Jämijärvellä (Henttola) Jämijärvellä
Oili Inkeri Korkeamäki s. Pirkkalainen	* 16.11.1934 † 22.11.2017	Vuoksenrannassa Sintolassa Vääksyssä
Kaarlo Johannes Hinkkanen	* 4.12.1938 † 29.11.2017	Antreassa Helsingissä
Antti Kalevi Talikka	* 17.8.1928 † 30.11.2017	Antreassa Talikkalassa Hämeenlinnassa
Elli Helena Salimäki s. Rajamäki	* 2.3.1926 † 9.12.2017	Antreassa Hausjärvellä
Antti Adam Ruponen	* 23.12.1929 † 9.12.2017	Antreassa Hausjärvellä
Kaisa Annikki Levänen s. Hutri	* 22.2.1937 † 12.12.2017	Antreassa Riihimäellä
Pekka Johannes Kesseli	* 18.4.1939 † 13.12.2017	Antreassa Riihimäellä
Toivo Johannes Tiippana	* 19.3.1933 † 16.12.2017	Antreassa Riihimäellä
Tauno Matias Ruponen	* 26.2.1919 † 18.12.2017	Vuoksenrannassa Kaunialassa
Eero Tuomas Partanen	* 6.2.1934 † 15.1.2018	Antreassa Hämeenlinnassa (Hausjärvi)
Raija Liisa Lassila s. Keskiisaari	* 21.8.1939 † 25.1.2018	Antreassa Kavantsaarella Janakkalassa
Aili Sanelma Seitsonen s. Moisio	* 14.2.1922 † 27.1.2018	Nuijamaalla Janakkalassa
Teuvo Kekki	* 6.7.1941 † 1.2.2018	Janakkalassa (Salo-Kekkilä) Hämeenlinnassa
Helvi Maria Mannila s. Olkinuora	* 15.9.1929 † 3.2.2018	Antreassa Janakkalassa
Arto Heikki Juhani Kiuru	* 28.11.1947 † 4.2.2018	Janakkalassa Hämeenlinnassa (Janakkala)
Maire Pekkonen	* 5.6.1923 † 5.2.2018	Vuoksenrannassa Pertunmaalla
Elina Marja Helena Talja s. Hakala	* 30.11.1944 † 8.2.2018	Teuvalla (Ierikkala) Riihimäellä

Antti Kalevi Pyyhtiä	* 28.1.1931 † 23.2.2018	Antreassa Hausjärvellä
Hannu Antero Kuisma	* 4.8.1944 † 25.2.2018	(Antrea, Ristola) Janakkalassa
Antti Veikko Kekki	* 3.8.1923 † 27.2.2018	Antreassa Kekinniessä Janakkalassa
Terttu Helena Kuikka	* 28.8.1946 † 28.2.2018	Janakkalassa
Leena Marjatta Karhio s. Kokko	* 18.8.1943 † 2.3.2018	Antrerassa Jaakonsaarella Vantaalla
Helli Helena Vainola s. Ora	* 21.7.1939 † 3.3.2018	Antreassa Hausjärvellä
Pentti Kalevi Talja	* 9.12.1937 † 7.3.2018	Antreassa Helsingissä
Saimi Kuisma	* 3.8.1926 † 19.3.2018	Vuoksenrannassa Riihimäellä
Terttu Inkeri Hakanen s. Ukkonen	* 6.5.1927 † 23.3.2018	Antreassa Janakkalassa
Maila Kanervo	* 24.4.1927 † 28.3.2018	Antreassa Riihimäellä
Antti Rahkonen	* 24.7.1925 † 3.4.2018	Antreassa Riihimäellä
Sirkka <u>Liisa</u> Jantunen s. Ruusunen	* 6.12.1929 † 20.4.2018	Asikkalassa Espoossa
Aino Helena Kiuru s. Riikonen	* 3.9.1930 † 8.5.2018	Antreassa Riihimäellä
Esko Ensio Paajanen	* 2.2.1928 † 2.6.2018	Antreassa Noskuassa Hausjärvellä
Viljo Johannes Ruponen	* 14.12.1933 † 4.6.2018	Antreassa Meskalassa Lopella
Jarmo Jouko Ruponen	* 21.10.1952 † 4.6.2018	Helsingissä (Antrea) Hyvinkäällä
Antti Juhani Koljonen	* 21.6.1943 † 19.6.2018	Viipurissa (Koljola) Koivikko-kodissa Hämeenlinnassa (Janakkala)
Helka Kaarina Lemetyinen s. Kiuru	* 18.12.1934 † 26.6.2018	Vuoksenrannassa Kaskiselässä Hausjärvellä
Risto Juhani Nokireki	* 19.3.1940 † 1.7.2018	Joutsassa (Antrea) Riihimäellä
Taimi <u>Hilkka</u> Kuparinen s. Jantunen	* 13.6.1929 † 4.7.2018	Vuoksenrannassa Kaskiselässä Lohjalla

Ismo Juhani Tauru	* 7.9.1962 † 6.7.2018	Janakkalassa (Antrea, Taurun kylä) K-HKS
Kalevi Virolainen	* 30.10.1930 † 9.7.2018	Vuoksenrannassa Somerolla
Pekka Antti Suikkari	* 14.8.1933 † 17.7.2018	Antreassa Janakkalassa
Saara Emilia Kekki s. Lyyrö	* 10.1.1928 † 20.7.2018	Asikkalassa (Vuoksenranta, Sintola) Lahdessa
Erkki Ensio Tonteri	* 9.6.1933 † 22.7.2018	Antreassa Hämeenlinnassa
Arvi Partanen	* 29.7.1936 † 27.7.2018	Antreassa Hämeenlinnassa
Lauri Talikka Vuoksenranta-seuran kunniajäsen	* 12.7.1927 † 3.8.2018	Vuoksenrannassa Somerolla
Jaakko Antti Kemppi	* 22.10.1936 † 16.8.2018	Antreassa Kuparsaassa Riihimäellä
Salme Marjatta Kuukka s. Tervonen	* 13.6.1923 † 9.9.2018	Antreassa Janakkalassa
Toini Kyllikki Pietilä s. Raami	* 29.6.1921 † 26.8.2018	Antreassa Hämeenlinnassa
Impi <u>Sirkka</u> Lindholm s. Raami	* 20.9.1926 † 26.8.2018	Antreassa Janakkalassa
Matti Tapio Sokka	* 2.8.1959 † 7.9.2018	Hausjärvellä Hausjärvellä
Pentti Antero Jaakonsaari	* 9.5.1938 † 8.9.2018	Antreassa Janakkalassa
Väinö Ensio Ilo	* 12.4.1921 † 26.9.2018	Vanajassa (Antrea, Henttola) Jansakkalassa
Irma Leena Tuulikki Toivonen s. Ruponen	* 26.1.1937 † 2.10.2018	Antreassa Riihimäellä
Matti Johannes Niukkanen	* 29.5.1929 † 13.10.2018	Vuoksenrannassa Hartolassa
Sirkka Ahokas	*	Vuoksenrannassa
Aino Talja	* †	Vuoksenrannassa Suonenjoella
Veikko Tonteri	* †	Vuoksenrannassa Forssassa

In memoriam

Esko Ensio Paajanen

2.2.1928 - 2.6.2018

Esko avasi toisillekin tietä Karjalaan

Esko Paajanen syntyi 2.2.1928 Antrean pitäjän Noskuan kylässä. Ikätovereitensa tavoin hän joutui nuorena poikana jättämään rakkaat synnyinseutunsa kahdesti ja lähtemään raskaille evakkomatkoille kohti Länsi-Suomea; ensin talvi- ja sitten jatkosodan loppuvaiheissa. Evakkomatkat johdattivat Eskon lopulta Hausjärvelle, jonne hän sittemmin perusti oman kotinsa yhdessä Lopelta kotoisin olevan puolisonsa Saaran kanssa.

Päivätyönsä Esko teki sähköasentajana ja keskeisenä harrastuksenaan hänellä oli urheilu. Niinpä hän nuorena miehenä kesällä 1952 oli Hausjärven Urheilijoitten asussa vuorollaan kuljettamassa olympiatulta juosten halki Hausjärven. Aktiiviurheilukauden jälkeen hän toimi mm. Hausjärven Urheilijoitten puheenjohtajana sekä SVUL:n Uudenmaan piirin hiihtojaoston johdossa.

Itse opin Eskon tuntemaan kunnolla vasta 1980-luvulla, kun hänen johdolla järjestimme Hippo-hiihtoja Oitissa ja tämä yhteistyö kesti 18 vuotta. Eskon johdolla Hausjärven Urheilijat peruskorjasivat myös Oitin Urheilutalon nykyiseen kuntoonsa. Hiihto säilyi Eskolla harrastuksena vielä myöhemminkin ja monet kerrat hän kävi sivakoimassa myös Lapissa, usein Ylläsjärven maastoissa. Eläkepäivien ilo oli myös Eskon ja Saaran hankkima kesänviettopaikka, jossa he saunottivat monet ystävänsä.

Karjala ja karjalaisuus olivat Eskolle sydämen asia ja tästä moni hänet Etelä-Suomessa oppikin tuntemaan. Esko oli Karjalaisseurojen Etelä-Hämeen piirin kunniapuheenjohtaja toimittuaan piirin puheenjohtajana vuosina 1993-2006 sekä Hausjärven Karjalaseuran puheenjohtajana vuosina 1992-1994 sekä 2011-2012. Tätä kautta hän oli myös Karjalan Liiton Liittovaltuuston ja myöhemmin myös -hallituksen jäsen. Esko oli se, joka kokosi Noskuan kylän väen eri kesä- ja muihin tapahtumiin ja järjesti kotikyläänsä monia kotiseutumatkoja. Vuonna 2007 noskualaiset kävivät yhteisellä retkellä Lo-

pen Reserviläisten kanssa Talissa sekä Ihantalassa ja samalla retkellä noskualaiset pystyttivät puisen ristin Noskuussa sijainneiden VKT-linjan juoksuautojen tuntumaan. Kymmenen vuoden kuluttua Esko kumppaneineen kävi vielä kunnostamassa ja maalaa-massa ristin uudelleen.

Paikallisen karjalaseuratyön lisäksi Esko toimi Vuoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsenenä vuosina 1989-1998 ja hallituksen jäsenenä 1998-2010. Esko olikin paitsi toimija myös muiden toimijoiden innostaja. Niinpä hän oli heti 1990-luvun alussa aktiivisesti mukana luomassa suhteita entisessä Antreassa nykyään olevan Kamennogorskin kaupungin suuntaan sekä järjestämässä Antrean tuhoutuneen kirkon raunioitten sekä suomalaisten hautausmaan siivoustalkoita. Antrean sankarimuistomerkin pelastamiseksi Esko keräsi tukirahoitusta, jonka turvin kävimme ensiapuna kiinnittämässä rautavanteet estääksemme muistomerkin vähittäisen tuhoutumisen. Myöhemmin muistomerkki on saatu kunnostettua ja sinne on pystytetty lisäpatsaat, joihin on kaiverrettu viime sotiemme sankarivainajien nimet. Antrean entisen kirkon raunioilla pidettyjen muistojumalanpalvelusten järjestelyissä Esko oli myös vahvasti

mukana ja näiden monien Karjalassa käyntien yhteydessä sain yöpyä hänen kanssaan Antreassa, Kalalamilla tai Viipurissa. Monet olivat myös ne kerrat, kun Esko ja Saara majoittivat kotonaan venäläisiä tuttaviamme heidän vieraillessaan Suomessa.

Kiitoksena ja tunnustuksena karjalaisuuden eteen tehdystä työstä Eskolle myönnettiin Karjalan Liiton kultainen ansiomerkki vuonna 1994 ja nyt huhtikuussa, kun Esko ja Saara viettivät Oitissa yhteisiä syntymäpäiväjuhliään, Eskolle myönnettiin Karjalan Liiton korkein ansiomerkki eli liiton kultainen ansiomerkki ruusukkein. Jälkeenpäin voidaan todeta, että onneksi kyseinen, Eskon suuresti arvostama ja siitä iloinnut merkki myönnettiin ajoissa, sillä 2.6.2018 Esko jätti tämän maallisen taipaleensa.

Esko Paajasta jäivät kaipaamaan vaimo ja tyttäret perheineen sekä suuri sukulaisten ja muitten ystävien joukko. Lepää rauhassa, Esko.

*Harri E. Hatakka
Vuoksen Säätiön hallinto-
neuvoston puheenjohtaja*

Raija kaunisti maailmaa kynällä, sanalla, siveltimellä, kangaspuilla

Iloisena, naurun helskäyttävänä, sellaisena me hänet muistamme, Lassilan Raijan.

Vaikka ei kenenkään elämä pelkkää naurua ja iloa ole. Jo elämän alkuvaiheissa on täytyntä lähteä vieraille teille, vieraille oville. Vaikka vastasyntynyt siitä ei mitään ole tiennytkään. Ehtihän Raija syntyä Karjalassa, josta muutaman kuukauden kuluttua oli lähdeittävä sotaa pakoon. Hänen kotikylänsä oli Kavantsaari, missä keskeinen vaikuttaja oli Thesleffien Kavantsaaren kartano. Taajaman sivuitse kulkee nytkin vilkas päätie Viipurin ja Antrean välillä.

Keskisaaren perhe sijoittui viimein Janakkalaan Kiipulan kylään, missä maatilalla riitti työtä. Fyysisen viljelyn lisäksi Keskisaaren perheessä äiti-Lahja viljeli kulttuurista. Hän oli armoitettu sanankäyttäjät, riimitelijä, kirjoittaja, pakinoitsija. Ilmeisesti juuri äitinsä verenperintönä Raija sai ilmaisun lahjan.

Jo nuorena naisena hän avioitui Rauno Lassilan kanssa ja muutti Lassilan tilalle Turenkiin. Maatalon emännöyksiään ei sammuttanut Raijan ilmaisuvoimaa. Hän lausui, muiden kirjoittamia, äidin kirjoittamia ja sitten itsensä kirjoittamia runoja. Hän oli eri tilaisuuksiin pyydetty lausuja paikallisesti ja esiintyi auliisti Janakkalan Karjalaisten tilaisuuksissa. Laajemmilla estradeilla vuonna 1994 hän lausui Turussa Nordiskt Forumissa, jonka päiville oli kokoontunut 16 000 naista Pohjoismaista. Muutamaa vuotta myöhemmin hän esiintyi valtakunnallisilla kulttuuripäivillä Tampereella, jossa hän kuvaili sanoin ja runoin maaseudun naista. ”Naisen nauru” on yksi hänen julkaisemistaan runokirjoista.

Lausumisen rinnalla Raija Lassila oli alkanut maalata, pääasiassa öljyväreillä, tosin grafiikkaakin hän ko-

Raija Liisa Lassila
o.s. Keskisaari
21.8.1939 - 25.1.2018

Räsymattotekniikalla kudotut suuret työt Pyhäpuu pihlaja ja Pellavaniitty.

keili. Mutta yhtä hyvin hän saattoi maalata ja kuvioida kotinsa vanhat huonekalut. Tumma viinipunainen sävy oli hänen lempivärejään, lisäksi luonnonläheinen vihreä, sininen ja valkoinen. Maalaaminen täydensi kerronallista, suorasaanaistakin ilmaisuja. Raija ehti julkaista useita teoksia, lyriikkaa ja proosaa.

Kaikkein parhaiten me tunnemme Raija Lassilan käden työt hänen kuvakudoksistaan. Hänellä oli vankka kädentaito ja hän hallitsi kangaspuiden käytön. Hän alkoi maalaamisen ohella tehdä kuvia räsymattotekniikalla. Varsin mittavia, suuriakin. Jo 1980-luvulla hän piti kuvakudonäyttelyn Riihimäellä Vesilinnassa. Nimenomaan näistä kuvakudoksista Raijan tytär Elina Lassila ja poika Ismo Lassila kokosivat äitinsä muistonäyttelyn, joka oli esillä Janakkalan pääkirjastossa Turengissa syyslokakuussa.

Elina muistaa vieläkin äitinsä kangaspuiden äärellä, jonne sai aina tulla juttelemaan. Äiti oikein pyysikin kumppaniksi. Ja mikä hauskin, noista kudotuista tauluista Raijan lapset voivat vieläkin löytää kaistalet omia vanhoja vaatteitaan.

Näyttelyssä oli kolmekin eri versiota pellavaniityistä. Ismo muistaa, miten äiti itse yritti viljellä ja käsitellä omat pellavat, mutta suuritöisenä se taisi jäädä kokeiluluonteiseksi. Luonnon ohella innoittajina olivat Kalevala ja muinaisrunot. Vuonna 1990, mikä oli Kalevalan 150-vuotisjuhlavuosi, hän kokosi ”Tekstilitaidetta Kalevalasta” -näyttelyn Karjala-talolle. Myöhemmin se siirtyi Janakkalaan, johon liittyi Kalevalalle omistettu lausuntatilaisuus.

Raijan muistonäyttelyssä ei ollut esillä kuin kymmenkunta kuvakudosta, mutta niitä onkin paljon maailmalla. Raija oli aina valmis luopumaan tekemistään töistä. Ei hän jäänyt niitä säilömään. Janakkalassa julkisissa tiloissa Raijan kuvakudoksia on muun muassa Leppäkosken koululla, Turengissa sairaalassa ja Tervakoskella uimahallin tiloissa. Julkisiin tiloihin tehtävät työt eivät voi olla kovin pieniä.

Kurkistuksia muistin hämärään

Aili Jantunen

s. 1933 Viipurin maalaiskunnassa
Historian lehtori, ilmaisutaidon opettaja (logonomi) Alppilan kokeilukoulussa.
Eläkkeellä, asuu Helsingissä.
Harrastaa maalausta ja kirjoittamista.

Aili Jantunen:

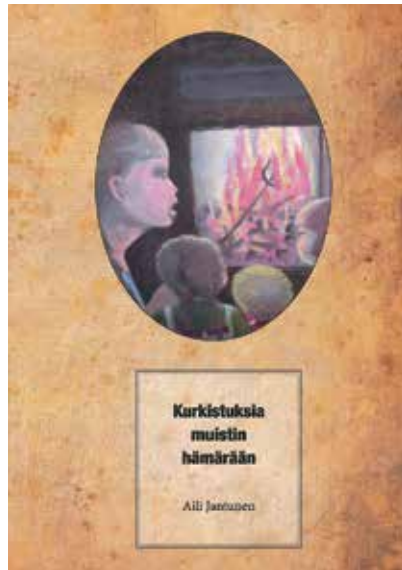
Kurkistuksia muistin hämärään
ISBN 978-952-93-9723-5
263 sivua, nidottu
Hinta 12 euroa + postikulut

Julkaisija Jantunen sukuseura, tilaukset seuran verkkosivujen kautta tai suoraan seija.halme(at)hotmail.com tai puhelimitse 050 568 5566.

Aili Jantunen puki lapsuutensa muistot kirjaksi, jonka nimeksi hän antoi ”Kurkistuksia muistin hämärään”. Kirja kuljettaa lukijansa Pikkusiskon syntymästä 1936 läpi kahden evakkotaipaleen sodan jälkeiseen uuteen alkuun päättyen isän kuolemaan 1949. Hän kirjoittaa muistonsa lapsen silmin tässä ja nyt eläen ajassa keskellä suurta perhettä ja sukua.

Mukaan mahtuu paljon raskaita kokemuksia, kuten Vella-siskon kuolema Viipurin pommituksissa, mutta myös paljon lapsen iloa tavallisista arjen asioista.

Aili Jantunen perheen muodostivat lapset Kyllikki, Ahti, Tauno, Vellamo, Tuulikki, Suoma, Väinö, Aili ja pikkusisko Ritva sekä vanhemmat

Aini ja Tuomas Jantunen. Ennen sotaa yksitoistahenkinen perhe asui Viipurin maalaiskunnan Talissa Mannikkalan kansakoululla, jossa isä-Tuomas toimi johtajaopettajana. Tuomas oli syntynyt Vuoksenrannan Kaskiselän Pekkolassa v. 1889 ja Aini o.s. Lyyra s. 1892 Jääskessä.

”- Varokaa, sotilait tulloo!

Niin niitä tulikin. Tuntuu kuin niitä tulisi jatkuvasti. Ne kulkevat johonkin meidän päiden yli, tallaavat viltille, kerran tekee kipeää, kun iso kenkä astuu jalalle. Kyllä ne aina sanovat, että varokaapa vähän, täältä tullaan.

Silloin me vedetään itsemme ihan suppuun.

- Oho, onpas täällä väkevää ilmaa, sanoo yksi sotilas mennessään meidän yli. Minä häpeän, olisiko sisko päästänyt, kun minä en ainakaan.

- Et kai vaa? kysyn kiihkeästi siskon korvaan. Mutta se vaan pudistaa päätään ja nyyhkäisee. Siihen minun on tyytyminen.

Sitten juna pysähtyy, ja alkaa räristä. Meitä ammutaan, meitä ammu-

taan, huutavat ihmiset. Sotilaat tulevat ja joku karjaisee hiljaisuutta. Se huutaa toiseen kertaan, ja tulee hiljaista.

- Jokainen menee ulos ja niin kauas lumihankeen kuin pääsee. Hajalleen, ei samaan paikkaan, sanoo sotilas. Joku tarttuu meidän vilttiimme ja sanoo

- Mikäs nytytti se täällä lattialla on?

- Äit, me parahdamme, mutta äiti onkin vieressä ja pitää kiinni viltistä, kun sotilas kantaa meitä ulos ja laskee lumeen. Se käskee painautua syvään ja olla liikkumatta.

Kykimme siinä, ja ympärillä jylysevät lentokoneet. Pommit räjähtävät joka suunnassa. Mutta meihin ei osu, kun rukoilemme koko ajan äidin kanssa. Sitten ikuisuuden jälkeen hiljenee, koneet lentävät pois.

Sotilaat huutavat, että pitää mennä takaisin junaan. Mutta lumesta nouseminen on vaikeaa, kun olemme kylmästä kohmettuneita.

Me joudumme toiseen vaunuun. Vänniä ei näkynyt, eikä isoeron perhettä. Äiti hätääntyy: Miss Vänni on, miss mui poikain on? Ulkona huutavat sotilaat ja käskevät haavoittuneet tuotavaksi tähän vaunuun.

Jollakin on haava päässä, jollakin jalassa tai muualla ruumiissa. Sirpaleita, sanovat ensiapulotat, jotka ovat auttamassa. Vänniä ei ole haavoittuneiden joukossa. Eräs nainen tuodaan vaunuun ja hän itkee huutamalla ja ymmärrän, että hänen tyttärensä on haavoittunut. Toiset naiset tarjoavat hänelle juotavaa ja yrittävät tarjota hänelle paikkaa vierestään.

Vänni ilmestyy vaunuun, sanoo etsineensä meitä kaiken sekasorron keskeltä. Äiti istuu nyt meidän kans-

Eikä Raija ollut kitsas jakamaan osaamistaan. Hän opetti taidetta lapsille ja nuorille pitämällä kuvataidekerhoa niin kunnan kuin seurakunnan puitteissa, ja jakoi taitojaan myös Turengissa yläasteella. Hän oli yksi Janakkalan Kuvataideyhdistyksen perustajajäseniä ja sen ensimmäinen puheenjohtaja.

Hämeenlinnan taidetoimikunta myönsi hänelle Pro Arte Tavastica -kunniakirjan.

Raija Lassila teki luomistyönsä Hämeessä, mutta ei hän koskaan Karjalaa ja karjalaisuutta unohtanut. Sieltä hänen luomisvoimansa oli lähtöisin.

Elina ja Ismo Lassilan haastattelut

Ismo Lassilan teksti Leppäkosken kyläkirjassa ”Tiilikylä Puujoen rantamilla”, 2012.

Raakel Henttonen

sa lattialla ja yhtäkkiä ottaa meitä lujasti kiinni. Kuulin, kun äiti itki hiljaa.

Seuraavana aamuna meidät vietään asemalla ulos junasta ja käsketään asemarakennukseen. Juna ei kulje päivällä, se on liian suuri riski.

Riski tarkoittaa sitä, että vihollisen koneet voivat päivällä pommittaa junaa vielä paremmin kuin yöllä, sanno sotilas.

Me istumme asemalla yhdessä nurkassa. Äidillä on penkin pää ja me istumme hänen ympärillään lattialla. Lotat tarjoavat soppaa peltisillä lautasilla.”

Talvisodan evakkotaipaleelta pattiin takaisin Taliin, jossa odottivat kivijalka, keittiön portaat ja rikki ammutut savuhormit sekä Vella-siskon hauta hautuumaalla. Uusi alkua kotoa oli työntäyteinen, mutta koulunkäynti alkoi taas Talissa.

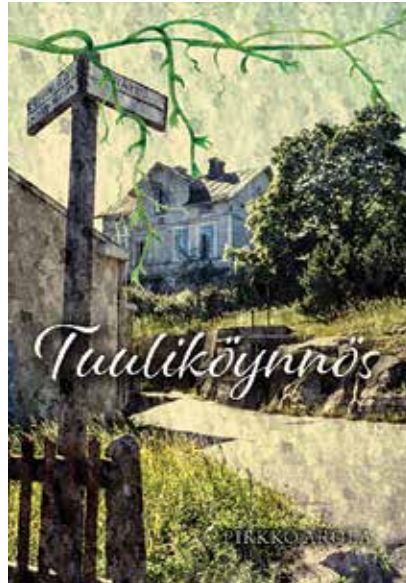
Lasten kouluttaminen oli vanhemmille tärkeää – kaikki kävivät oppikoulun, yksi pojista valmistui lääkäriksi ja muut lapset opettajiksi. Isoveli Ahti oli juuri nimitetty Vuoksenrannan Kaskiselän koulun johtajaopettajaksi syksyllä 1939, mutta sota vei hänet rintamalle. Takaisinpaluun jälkeen Tuulikki-sisar toimi opettajana Kaskiselässä.

Perheen talous joutui tiukalle, mutta onneksi isä oli innokas maanviljelijä opettajantoimensa ohella. Sota-aikana vanhemmat veljet olivat rintamalla ja sisaret lottina. Kotirintamalla kaikilla oli omat velvollisuutensa. Kaikkien, myös lasten, oli tehtävä osuutensa taitojensa ja voimiansa mukaan.

Aili Jantusen kirja ”Kurkistuksia muistin hämärään” sai Vuoksen Säätiöltä 400 euron apurahan kirjan painokustannuksiin. Kirjasta on julkaistu myös englanninkielinen Ritva Sandsin (Pikkusiskon) kääntämä ja täydentämä versio, joka on luettavissa sukuseuran verkkosivuilla kustannuksitta. Aili Jantunen on toteuttanut itse myös kirjan etu- ja takakannen maalaukset sekä kuvituksena olevat 11 piirrosta.

Seija Halme

Tuuliköynnös vihertää

Riihimäkeläisen Pirkko Arolan esikoisromaanini *Tuuliköynnös* kertoo tarinan, joka pitää sisällään kirjoittajan vuoksenrantalaisen äidin sotapäiväkirjan.

Tuuliköynnös on juuri ilmestynyt Kustannusyhtiö Hain toimesta. Kirjaa saa kirjastoista, kustantajan verkkokaupasta ja kirjailijalta. Häneltä suoraan tilattuna hinta on 15 e.

Pirkko Arola on ammatiltaan pappi, mutta hän on monipuolinen kirjoittaja, jolta on niin runotekstejä, laulujen sanoituksia kuin proosaakin. Hän tarjoaa osaamistaan kirjoittamisesta kiinnostuneille ryhmille ja lupaa tulla kertomaan, miten ”Menneisyys muuttuu kirjaksi”.

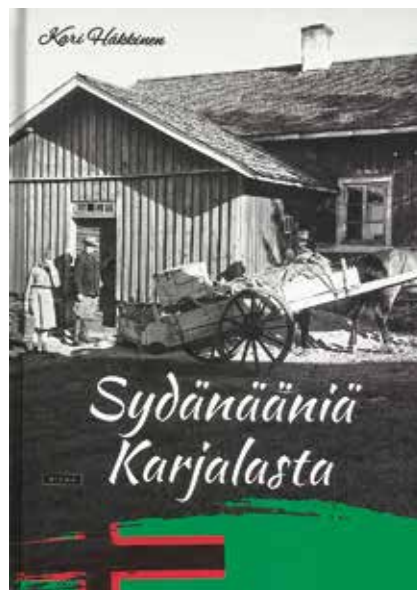
Sydänääniä Karjalasta

Kirjailija Kari Häkkisen viime vuonna ilmestyneen julkaisun Sydänääniä Karjalasta kimmokkeena on ollut itsenäisyyspäivän vastaanotto 2011. Häkkinen kertoo sisällään liikahtaneen, kun ovesta astui opetusneuvos Antti Henttonen puolisonsa Arjan kanssa ja kätteli ensimmäisenä tasavallan presidentti Tarja Halosta. Lopullinen päätös syntyi kolme vuotta myöhemmin, kun hän tapasi Antti Henttosen ja kertoi suunnitelmistaan kuvata sitä, mitä sodan jaloissa pois

kotiseudultaan siirtyneet ihmiset joutuivat kokemaan. Hän halusi kertoa pienen ihmisen suuren tarinan. Kirjaan valikoitui kymmenen kertomusta. Kertojien keski-ikä on yli 90. Vanhin on 99 ja nuorin 78.

Antrealaisen opetusneuvos Antti Henttosen lisäksi kertojina ovat kunnallisneuvos Veikko Juvonen (Vuoksela), lääkintälotta Helvi Frick (Koivisto), estejuoksun maailmanennätysmies Pentti Karvonen (Koivisto), opettaja Pekka Päivänen (Koivisto), tanssitaiteilija Aira Samulin (Hyrskylänmutka), ilmavalvontalotta Lauraliisa Pitkänen (Suistamo), soitaorpo Raili Seppänen (Viipuri), sosiaalikasvattaja Aino Mäntylä (Raivola) ja talousneuvos Toivo Virkki (Vuoksela).

Kertomuksia lomittavat lyhyet faktatiedot mm. sodan vaiheista, evakkotiestä, naisten sodasta ja kertojien synnyinpitäjistä. Kertomuksia elävöittävät kirjailijan kuvaukset haastattelutilanteista, mutta niiden jälkeen hän antaa tilaa kertojan omakohtaiselle äänelle. Nämä äänet ja niiden kuvaamat tarinat ovat tehneet kirjailijaan lähtemättömän vaikutuksen. Hän kokeekin kunnioituk-

sensa karjalaisia kohtaan kasvaneen: ”Vertaansa vailla oleva, kyynelillä kostutettu taival Karjalasta käsin on nyt kuljettu.” Keskeisimmäksi karjalaisuudesta hän nostaa esiin lujan yhteenkuuluvuudentunteen sekä periksiantamattomuuden. Myös kulttuurisen vetovoimaisuuden juurten hän sanoo olevan niin syvällä, että ne säilyvät sukupolvesta toiseen.

Muistojen myötä siirtyvät myös konkreettiset muistot. Häkkinen kertoo Juvosten kodissa olevasta ajan patinoimasta avaimesta, jonka tarinan Veikko Juvonen kertoo: ”Jatkosodan kiihkeimmän taisteluvaiheen tauottua sain loman 28.7.-5.8.1944. Käydessäni loman aikana tapaamassa vanhempiani heidän evakkokodissaan Ähtärin Nousuniemessä äitini sanoi hirtehisuumoria äänessään: Mikkää minnuu ei niin harmita ko se, et mei tuva avvai jäi koi ovvee. Mil myö nyt päässä kottii, ko mennää takasi Karjalaa, eikä meil oo avvainta? Nauroimme kaikki.

Aselevon astuttua voimaan minulle myönnettiin vuorokauden mittainen loma. Kävin 10.9.1944 kotona. Koti oli vielä olemassa, vaikkakin vaurioituneena. Kävellessäni tuvassa jalkani alla helähti jotakin. Kumaruun katsomaan, ja siinä se oli: äidin kaipaama tuva avvai. Muistin puheemme ja pistin avaimen taskuuni. Palattuani siviiliin 13.11.1944 annoin avaimen äidilleni sanoen: Täs on se tuva avvai, mil myö päässä kottii. Tässä kaapissa se odottaa yhtä sitä hetkeä!”

Jokainen tarina on kertomisen arvoinen. Tämän kirjan myötä tavoitamme niistä kymmenen. Kari Häkkinen on kohdannut kertojat lämpimästi ja saanut heidät kertomaan elämäntarinansa avoimesti, kipeitäkään aiheita kaihtamatta. Sananmukaisesti sydänäänä Karjalasta.

Kari Häkkisen julkaisua Sydänäänä Karjalasta on saatavissa Antrea-Seurasta. Hinta on 20 euroa.

Tiedoksi myös, että kesällä Antrea-juhlista esiintyneen Annele Kekin runokirjaa Uneksi muuttuva ranta on jälleen saatavana. Sen hinta on 15 euroa.

Hintoihin lisätään postituskulut. Tilaukset Pirjo Tiippana, sähköposti pirjo.tiippana@saunalahti.fi tai puh. 050 525 3891.

Vuoksenrantalaiset Kirjakyläpäivillä

Vuoksenrannan pöydän ääressä Kirjakyläpäivillä esitelyvuorossa Pirjo Virolainen-Kuisma ja Irja Niilahti.

Eija Virolainen

Sysmässä Kirjakyläpäiviä on vietetty aina heinäkuun alussa. Vuoksenranta-seura on ollut muutamana vuonna mukana omalla myyntiosastolla. Nämä vuodet ovat osoittaneet, että kiinnostusta vuoksenrantalaisuuteen ja karjalaisuuteen on. Moni ihminen jää juttelemaan nähtyään viirit ja Vuoksenrannan kartan. Kauppakin on käynyt, mutta se ei ole ollut pääasia.

Viime kesänä Irja Niilahti oli opastamassa neulakinnastekniikkaa, joka myös tuntui kiinnostavan. Moni jäi katsomaan Irjan käsissä etenevää työtä.

Mukana osastolla olivat Päivi Virolainen, Hannu Virolainen, Pirjo Virolainen-Kuisma, Irja Niilahti ja Eija Virolainen. Kirjakyläpäivät kestävät kolme päivää ja vuoksenrantalaiset ovat olleet mukana lauantaisin.

Oopperan säihkeessä, Vuoksen varrella

Jumalainen kipuna
Laulajatar Hanna Granfeltin ihmeellinen elämä, 431 sivua
Kirjoittaja: Salla Leponiemi
Kustantaja: Gummerus

Ihana ilmestys, huudahti säveltäjä Jean Sibelius Hanna Granfeltista (1884-1952), yhdestä Suomen kaikkien aikojen menestyneimmistä oopperalaulajista. Sitaatti on oopperalaulaja ja taidehistorioitsija Sanna Leponiemen tänä vuonna julkaisemasta kirjasta Jumalainen kipuna, laulajatar Hanna Granfeltin ihmeellinen elämä.

Sakkolassa syntynyt Hanna Granfelt opiskeli Pariisissa ja Berliinissä, työskenteli aikansa merkittävimpien säveltäjien kanssa, kiersi esiintymislavoja kotimaassa, Euroopassa ja Amerikassa, oli kiinnitettynä eri oopperoihin ja säihkyi suurenmoisissa rooleissa. Aino Ackté piti häntä kilpailijanaan, Mannerheim oli monen muun tavoin häneen ihastunut. Mutta hänen taiteilijaelämänsä oli alituista kamppailua epävarmuuden, sairauksien, rahahuolien ja esiintymisjännityksen puristuksessa. Hänen ääntään

pidettiin lumoavana: ”Sen poikkeuksellisessa kauneudessa on aistittavissa myös kivun kääntöpuoli; hopeakelloksi kutsutun sopraanon heleään valoisuuteen sekoittui tumma väreily, kuin aavistuksenomaisen viiltana vihjaten traagisista vaiheista.”

Leponiemi on kuvannut taitavasti Granfeltin taiteellisen uran yksityiskohtineen, niin valot kuin varjot. Mielenkiintoista meille antrealaisjuurisille on lukea taiteellisen säihkeen vastapainoksi Hannan ”tavallisuudesta”, karjalaisista juurista ja tietysti yhtymäkohdista Antreaan.

Opiskellessaan Pariisissa Hanna tutustui Kersti Bergrothiin, jonka mielestä Hanna oli hänen tuntemistaan ihmisistä ”elävimpiä ja sykkivimpiä, hämmästyttävän kaunis ja vastustamaton”.

Bergrothilla oli huvila Antrean Kuukaupilla, mutta se ei ollut ainaakaan suoranainen syy, miksi Hanna vuonna 1906 vuokrasi sieltä mökin. Hän teki sen Pariisin opintoihin väsyneenä ollakseen lähellä sukulaisiaan. Hannan äidinisä Anders Gustaf Hahl oli toiminut elämänsä viimeiset kuukaudet Antrean kirkkoherrana ja perhe oli tottunut viettämään siellä kesää.

Leponiemi kertoo kesän 1906 Vuoksen rannalla olleen yksi Hannan elämän ihanimmista. Sen aikana hän löysi myös talon, jonka osti. Kirjassa kerrotaan Hannan huvilan lähellä olevasta Ollan tilasta, joka oli 1830-luvulta alkaen ollut Kekin suvun hallussa. Talossa oli kaksi poikaa, Heikki ja Mikko, joista etenkin Heikkiin Hanna oli ihastunut. Heikin valittu oli kuitenkin Anna Laitinen, jonka kanssa myös Hanna ystäväystyi. Heikin kuoltua 1925 Ollan Anna pysyi Hannan läheisenä ystävänä loppuun saakka. Hannalla ja nuorellaparilla oli tapana istua iltaa vuorotellen toistensa luona, polttaa tulta uunissa ja jutella. Toisinaan Hanna innostui laulamaan kansanlauluja Heikin säestäessä Ollan salin urkuharmonilla. Hanna oli heidän nuorimman tyttärensä Helga Marian sylikummi.

Kuvauksissa mm. Mannerheimista tai Hannan puolisoista Heikki Tuomisesta on kirjailija käyttänyt Ollan Annaa lähteenä. Hannasta Ollan Anna sanoi: ”Hän oli mitä herttaisin ih-

minen. Hän oli kaikille Hanna.” Kirjan luku ”Tällainen aivan tavallinen maalainen” kertoo Hannan viihtymyksestä karjalaiseen luontoon ja maalaiselämään.

Antrea oli 1930-luvulta lähtien Hannan elämässä entistä keskeisemmällä sijalla. Hän viihtyi huvilallaan, ja naapurit kertoivat hänen halunneen tuntea itsensä yhdeksi antrealaisista kulkiessaan kylätietä siniraidallisessa esiliinassaan. Antreassa hän esiintyi juhlissa joko yksin tai miehensä kanssa, mutta saattoi myös antaa jonkun kyläläisen toimia soololaulajana ja laulaa itse kertoesäettä muiden mukana. Hänellä oli lauluoppilaita ja hän harjoitteli sekä yksin että huvilalla käyvien taiteilijoiden kanssa, joten laulu kiiri tuon tuostakin pitkin Vuoksea. Yhdessä kyläläisten ja huvilalaisten kanssa hän valmisti muutamana kesänä näytelmän Kuukaupin juhannusjuhille. Pitäjähistoriassa Kotiseutumme Antrea onkin komea kuva Larin Kyöstin laulunäytelmän Juhannustulilla esittäjistä. Kirjassa on myös kuva Hanna Granfeltista hakkaamassa halkoja.

Tämä halonhakkaukkuva innosti kirjailija Sanna Leponiemen kysymään Antrea-Seuralta, onko kuvaa saatavissa ja totesi sen hyvin kuvaavan laulajattaren moniulotteista, sympaattista persoonallisuutta. Pitäjähistorian toimittaja Raakel Henttonen kertoi, ettei kopiota tuosta kuvasta ole, mutta Museoviraston kuvakokoelmissa löytyy paljon kuvia ja yksi näyttämökuvaa löytyy myös Riihimäen kaupunginmuseon kuvakokoelmasta osoitteesta www.rkmkokoelmat.fi. Lisäksi hän liitti mukaan Vuoksen Verkossa olleen artikkelinsa, joka kertoi Tammelasasta pidetystä muistojen iltapäivästä. Siellä paikkakunnan väki ja alueelle sijoitetut muistelivat yhteistä aikaa. Hanna Granfelt liittyi yhteen muistoon, joka oli otsikoitu Viimeinen tervehdys. Sen lyhennetty versio on myös kirjassa.

”Tammelan Pappilankylästä kotoisin oleva Valto Hannula ja sisarensa Irja Kujala kertoivat mitä kiintoisimman tarinan. Irja oli tuolloin 7-vuotias ja Valto 3-vuotias. Heidän kotiinsa oli majoittunut Antrean Kuukaupilta nahkuri Erkki Ranta-

lan perhe. Tämä oli jo vanha ja hänen kanssaan tulivat poika Toivo ja tämän vaimo Lempi Rantala. Erkki oli jo tullessaan sairas ja joulun jälkeen hän kuoli. Hannulan sisarusmuistavat, miten heidän äitinsä ja pappi hakivat vainajalle arkun. Se pidettiin talon pienessä kylmässä ja pimeässä eteisessä. Ihmiset olivat kerääntyneet avonaisen arkun ympärille, kun ovi yhtäkkiä tempaistiin auki. Eteiseen syöksähti oopperalaulaja Hanna Granfelt. Hän oli tullut isoisänsä, Tammelan kirkkoherra Granfeltin perheen luo pakoon Helsingin pommituksia. Hannulan pappi oli ollut pappilassa renkinä ja yhteyksiä oli syntynyt sitä kautta. Mutta yhteyksiä oli myös siksi, että Hanna Granfeltilla oli Kuukaupilla ollut kesähuvila aivan Rantalalan naapurissa. Hanna oli suksinut Hannulaan järven yli jäätietä pitkin. Siinä pienessä, pimeässä eteisessä hän lauloi viimeisen tervehdyksen vanhalle Karjalan naapurilleen lounaisessa Hämeessä Tammelassa.”

Evakkoonlähtö merkitsi samalla myös hiljaisten vuosien alkamista. 45-vuotisjuhlakonsertti 1946 oli myös jäähyväiskonsertti. Hanna Granfelt vetäytyi julkisuudesta ja kuoli hiljaisuudessa Lallukassa 1952.

Pirjo Tiippana

Vielä ehdit!!!

Vuoksen Säätiö jatkoi perinnekeruukilpailua

Vuoksen Säätiö avasi viime vuonna Suomen juhla-
vuoden kunniaksi perinnekeruukilpailun.

Tavoitteena on saada talteen edelleen yhä muistetta-
vaa ja mahdollisesti vielä käytettävääkin karjalaista
perinnettä. Taltiointi on tässä vaiheessa todella tär-
keää.

Perinnettä saa kerätä kilpailuun osallistuen tai
vain halusta saada tietoa talteen, ilman kilpailuun
osallistumista.

Materiaalia on jo tullut mukavasti ja alun perin
aikarajaksi määrättiin kuluvan vuoden helmikuun
viimeinen päivä.

Vuoksen Säätiön hallitus toivoo vielä runsaam-
paa osanottoa, sillä edelleen ihmisiä jututtaessa
huomaa miten paljon karjalaisuus vaikuttaa tavois-
sa ja puheissa. Säätiön keruun rajoina ovat Antrean
ja Vuoksenrannan kunnat, sieltä lähteneet ja heidän
jälkipolvensa.

Keruu jatkuu tämän vuoden loppuun asti. Siihen
voi osallistua lähettämällä kirjoituksia, runoja, mu-
siikkia, filmejä ym. Suotavaa on liittää mukaan ku-
via, jotka palautetaan.

Keruun aiheita

Keruun ja kilpailun aiheita voivat olla esimerkiksi:

- Asettuminen uusille asuinsijoille fyysisesti ja hen-
kisesti – raivaaminen, rakentaminen, ammatin ja
työpaikan saaminen, yhteiskuntaan sijoittuminen.
- Suhtautuminen, miten karjalaiset otettiin vastaan
muuhun Suomeen tullessa.
- Suhtautuminen, miten karjalaiset suhtautuivat itse
uusiin asuinsijoihin ja ihmisiin.
- Säilykö karjalainen elämäntapa uudessa asuin-

Kun oli asetettu uusille asuinsi-
joille, saatu koti rakennettua ja
päästy elämään kiinni, kutsuttiin
sukulaiset ja ystävät juhlistamaan sitä kaikkea. Haluttiin
näyttää, että tästä se elämä
jatkuu ja haluttiin tavata kauka-
nakin asuvia läheisiä. Pidettiin
tupaantuliaiset. Se oli yksi
evakkojen tapa kertoa, että näin
me selvitään.

ympäristössä. Millaisin piirtein ja kuinka kauan kar-
jalaisuus on vaikuttanut elämässä (murre, tavat, ruo-
at, vaatetus, työvälineet jne.).

- Miten karjalaisuus vaikuttaa elämässä nyt. Onko
sinulla vielä jäljellä Karjalasta tuotuja esineitä, huone-
kaluja yms.

Osallistujien sarjat:

1. Karjalassa syntyneet
2. Viime sotien jälkeen syntyneet

Säätiö pitää oikeuden muuttaa sarjajakoa tarpeen
mukaan.

Aikaisemmin julkaisemattomat tuotteet tulee lä-
hettää asiamiehelle vuoden 2018 loppuun mennessä
nimimerkillä varustettuna, jolloin oma nimi ja yh-
teystiedot on liitettävä mukaan suljetussa kuoressa.
Saatu materiaali arvioidaan säätiön hankkiman ul-
kopuolisen asiantuntijan toimesta ja sarjojen parhaat
palkitaan.

Kilpailuun tulleesta materiaalista on tavoitteena koo-
ta julkaisu. Kilpailuun jätetyn aineiston käyttöoikeus
siirtyy Vuoksen Säätiölle, joka toimii yhteistyössä
Antrea-Seuran ja Vuoksenranta-seuran kanssa.

Aineisto tulee lähettää säätiön asiamiehelle. Hä-
neltä saa myös lisätietoa, puh. 0400 847 023.

Aineiston lähetysosoite:

Vuoksen Säätiö
Raakel Henttonen
Hyvikkäläntie 540
14240 Janakkala

Kalasta netistä, Antrea verkossa

Pirjo Tiippana

Verkko on ehtymätön aarreaitta: haku sanalla Antrea tuottaa Googlesta 343 000 tulosta. Tietojen etsintä nettissä on linkkien ilotulitusta: yksi tieto johtaa toiseen, se kolmanteen jne. Tähän juttuun on otettu vain muutamia osoitteita auttamaan alkuun, kun haluaa tutustua Antreaan tai sukujuuriinsa. Valikoima ei siis millään muotoa ole kattava, eikä välttämättä edes keskeinen kertoo lähinnä kirjoittajan itsensä käyttämistä lähteistä.

Antrea-Seuran nettisivut ovat osoitteessa antrea.fi. Ne sisältävät perustietoa Antreasta ja seuran toiminnasta, mutta niitä ei kovin tiuhaan päivitetä.

Facebookissa on Antrealla oma ryhmä. Sivusto on julkinen eli kuka tahansa voi nähdä kuvat ja tekstit, mutta vain ryhmän jäsenet voivat niitä lisätä ja kommentoida. Ryhmässä on 789 jäsentä. Ryhmässä julkaistaan valokuvia ja uutisia entisestä ja nykyisestä Antreasta, kerrotaan tapahtumista ja ihmisistä, jaetaan tietoja ja kysellään neuvoja. Monta yhteyttä ja uutta sukulaista on löytynyt. Seura tiedottaa tapahtumista.

Muita ryhmiä Facebookissa ovat mm. Vuoksenranta-seura (217 jäsentä), Juuret rajantakaisessa, kauniissa Karjalassa (15 236 jäsentä) ja Karjalaisia valokuvissa (1332 jäsentä). Viimeksi mainitussa on valokuvat ryhmitelty pitäjäkansioihin. Antrean pitäjäkansiossa on noin 240 kuvaa.

Yhteisöjä Facebookissa ovat mm. Karjalan Liitto ja Karjalaisten Pitäjyhteisöjen Liitto. Siellä ei niihin liitytä jäseniksi, vaan ”tykätään” tai seurataan.

Tiedonlähteitä

Tiedonhakujen hyvä lähtöpiste on Suomen Kansallisarkisto, arkisto.fi. Aineistot-kohdasta löytyvät verkkopalvelut ja tietokannat. Osaan aineistosta tutustuminen edellyttää kirjautumista. Tietolähteistä voi mainita

- Astia-verkkopalvelu (mm. haku Kansallisarkistossa säilytettävistä aineistoista)

- Digitaaliarkisto (digi.narc.fi, Kansallisarkiston digitoidut asiakirjat). Tätä kautta pääsee mm. Antrean seurakunnan arkistoon ja erilaisiin piirustuksiin ja karttoihin.

- Vakka-arkistotietokanta (Kansallisarkiston arkistoaineistojen koelmatietokanta)

- Aarre-arkistorekisteri (rekisteri Kansallisarkiston pääasiassa puolustusvoimien ja puolustushallinnon aineistoista sekä maanpuolustukseen liittyvien yksityisarkistojen aineistoista)

- Karttarekisteri (Kansallisarkiston VAKKA-tietokannasta löytyvät kartat ja piirustukset)

Kattava hakupalvelu on finna.fi, joka esittelee aineistoja suomalaisista arkistoista, kirjastoista ja museoista: kirjoja, valokuvia, lehtiä, karttoja, esineitä yms. Antrea antaa 3975 osumaa. Kuhunkin liittyy tarkat tiedot aineistosta, mistä se on saatavissa jne. Monet kuvat on merkitty CC BY-NC-ND, mikä tarkoittaa, että niitä voi käyttää omiin ei-kaupallisiin tarkoituksiin lähde mainiten.

Arkistojen portti (wiki.narc.fi) säilyttää eri arkistoissa olevia tutkijoiden käytettävissä olevia aineistoja. Se tarjoaa myös erittäin hyvää tietoa sukututkimuksen aloittamisesta ja sukututkimuksen peruslähteistä sekä erilaisia mikro- ja korttiluetteloita. Sivuilta on linkki useisiin keskeisiin tietolähteisiin, mm. Suomen asutuksen yleisluetteloon ja eri sotien henkilöhistoriallisiin lähteisiin.

Sukututkijoille

Karjalaisille sukututkijoille on tärkeä Karjala-tietokanta, jossa ovat luovutetun Karjalan alueen kirkonkirjat 1600-luvulta alkaen. Vanha tietokanta sijaitsi osoitteessa karjalatk.fi/katiha, mutta sitä ei enää päivitetä. Uusi on osoitteessa katiha.xamk.fi.

Monille tuttu on Suomen suku-

tutkimusseuran HisKi, hiski.fi, joka on kirkonkirjoihin kuuluvien kastettujen, vihittyjen ja haudattujen luetteloiden hakemistotietokanta. Tiedot on tarkoitettu hakukäyttöön, eivätkä korvaa alkuperäisiä lähteitä (ovat siis kopioituja ja virheet ovat mahdollisia). Alkuperäiset kirkonkirjat löytyvät Digitaaliarkistosta (osoite edellä Kansallisarkiston yhteydessä).

Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys pitää harrastajavoimin Digiarkesta, sukuhistoria.fi, joka sisältää digitoituja rippi- ja muita kirjoja. Aineisto on enimmäkseen digitoitu skannaamalla mikrofilmien ja -korttien käyttökopioista. Kuva-arkisto on vain jäsenille.

Kuvakokoelmia

Riihimäen kaupunginmuseossa on Antrea-osasto. Sen kuvakokoelmissa (rkmkokoelmat.fi) on Antrean kuvia, kokoelma on tällä hetkellä suljettu.

Museoviraston kuvakokoelmat löytyvät osoitteesta kuvakokoelmat.fi. Antrea-osumia on 91.

Talvi-, jatko- ja Lapin sodan valokuvakokoelma on sa-kuva.fi. Kuvat ovat vapaasti käytettävissä lähde mainiten. 77 Antrea-kuvaa.

Kirjastotietokantoja

Paikallisia ja alueellisia kirjastotietokantoja on runsaasti. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun helmet.fi antaa 25 Antrea-tulosta.

Kirjastojen yhteisessä tietokannassa melinda.fi on Antrea-nimikkeitä 422, mm. lehtiartikkeleita. Kunkin nimikkeen kohdalta löytyvät saatavuustiedot.

Erkki (erikoiskirjastojen tietokanta) erkki.linneanet.fi antaa 12 Antrea-osumaa saatavuustietoineen.

Antrea-haku Suomen Sukututkimusseuran kirjaston tietokannasta (genealogia.fi/kirjastotietokanta) tuottaa 59 nimikettä. Kirjat ovat lainattavissa, eivät kuitenkaan kaukolainoina. Kirjasto on auki keskiviikkoisin klo 13-18 seuran toimistossa Helsingissä Liisankatu 16 A.

Lopen karjalaiset kunnostavat Sulumäkeä

Harri E. Hatakka

Lopen Karjalaseura ry. sai antrealaisilta Rauha ja Väinö Iivoselta testamenttilahjoituksena omistukseensa Kormun kylässä sijaitsevan Sulumäen tilan. Rauha (s. Taponen) oli syntynyt Noskuan kylästä ja Väinö Iivolasta. Testamenttilahjoitus käsittää maatilaa sillä sijaitsevine rakennuksineen. Asuinrakennus on Paloheimo-yhtiön työntekijöilleen 1920-luvulla rakennuttama kahden perheen hirsirunkoinen talo, jonka Iivoset saivat käyttöönsä viime sotien jälkeen. Pihapiirissä oleva navetta on valmistunut 1950-luvulla ja sen takana oleva iso latorakennus hieman myöhemmin.

Sulumäestä karjalainen kotimuseo

Sulumäen rakennukset ovat olleet todella pitkään käyttämättöminä Väinön kuoltua ja Rauhan sittemmin jouduttua Lopen Terveyskeskuksen vuodeosastolle. Nyt molempien jo kuoltua on testamentti astunut voimaan ja rakennuksia onkin siivotettu urakalla. Asuinrakennuksesta on viety vähät arvotavarat turvallisempiin paikkoihin säilytykseen ja käyttökelpvotonta irtaimistoa, vaatteita, yms. on kuljetettu kierrätykseen tai kaatopaikalle. Lisäksi osa vaatteista on lahjoitettu Lopen Teatterin käyttöön. Asuinrakennuksen vesijohto on

nyt korjattu ja taloon on asennettu ilmalämpöpumppu, mikä on osaltaan mahdollistanut tilojen käytön jo seuran omien kokousten pitopaikkana. Tänä kesänä on lisäksi kaivinkoneen avulla muotoiltu talon ympäristöä rakennuksesta pois päin viettäväksi. Seuraavat isommat investoinnit asuinrakennuksen osalta on talon vesikatteen uusiminen ja savupiipun korjaus kesällä 2019 sekä rakennuksen ulkomaalaus myöhemmin. Tarkoitus on että asuinrakennusta voidaan jatkossa käyttää sekä oman seuran että mahdollisesti myös muiden yhdistysten juhla- ja kokoustilana ja lisäksi eräänlaisena karjalaisista ja heidän historiastaan kertovana kotimuseona.

Ulkorakennuksista ladon katto uusitaan vielä tämän syksyn aikana ja tulevana kesänä sen seinälaudoitus korjataan ja rakennus maalataan uudestaan. Lato tulee jatkossakin toimimaan eräänlaisena varastotilana. Tilan navetta puolestaan on katon ja seinälaudoituksen osittain hajottua jo lukuisia vuosia sitten lähes peruskorjauskelvottomassa tilassa ja sen kohtaloa mietitäänkin nyt seuran hallituksessa tarkkaan. Nykyisessä kunnossaan rakennukset ovat olleet toisaalta turvallisuusriski niistä kiinnostuneille kormulaisille lapsille että

myös rikollisten kiinnostuksen kohde, mitä varten alueen vartiointia onkin nyt tehostettu. Yhtenä esimerkkinä tyhjiillään olevien kiinteistöjen houkuttelevuudesta on sekin, että toissa keväänä tilan ladon alta varastettiin pitkälti yli sata heinäseivästä. Kaikki tuntuu pitkäkyntisille kelpaavan...

Maatilan metsäpalstoista nk. Kiisuon palstan taimikko on nyt harvennettu metsänhoitoyhdistyksen toimesta ja seuraavaksi on vuorossa suo-ojien perkaus sekä alueen metsätien kunnostus. Pellot ovat jo pitkään olleet viljelemättöminä ja tarkoitus onkin, että osa pelloista kunnostetaan maisemallisista syistä ja osan annetaan edelleen metsittyä. Viime vuonna Lopen Karjalaseura kokeili hyvällä menestyksellä joulukuusien myyntiä suoraan tilan pelloilta ja samaa toimintaa on tarkoitus jatkaa tänäkin vuonna.

Vaikka Sulumäen tila nykyisellään onkin varsinainen ”puuhamaa” Lopen karjalaisille, me olemme kiitollisia Rauha ja Väinö Iivoselle tästä lahjoituksesta. Toivomuksemme on, että jossain vaiheessa pystymme kutsumaan Teidät tervetulleiksi tutustumaan tiloihimme ja että paikka tulee säilymään historiallisena muistona myös jälkipolville.

Sulumäen tilan päärakennuskin tarvitsee perusteellista kunnostusta ennen kuin se voidaan ottaa täysin käyttöön.

70-vuotias Vuoksen Säätiö jakoi tukea ja kunniaa

Vuoksen Säätiö on toiminut yhtäjaksoisesti 70 vuotta. Säätiön tehtävänä on jo sääntöjen mukaan tukea entisten Antrean ja Vuoksenrannan kuntien asukkaiden ja heidän jälkeläistensä henkisiä, sosiaalisia ja taloudellisia pyrintöjä sekä näihin entisiin kotikuntiin tehtävää kotiseututyötä.

Juuri näin säätiö on toiminut kuluneet vuosikymmenet. Se on jakanut vuosittain apurahoja opintonsa päättäneille nuorille, joiden aiemmat sukupolvet ovat asuneet Antreassa tai Vuoksenrannassa talvisodan alkaessa.

Se on jakanut kannustusapurahoja tohtoreiksi väitelleille, ensikonsertin antaneille tai vastaavasti kulttuurin ja urheilun eri alueilla menestyneille. Säätiö on tukenut vuosikausia kirjallisuutta, filmien tekoa ym., jotka ovat käsitelleet entistä kotiseutua.

Merkittävä on myös se tuki, joka annetaan entisessä Antreassa ja Vuoksenrannassa tehtävälle talkootyölle. Vain talkoolaisten avulla on pystytty hoitamaan siellä olevia suomalaisia hautausmaita, muistopuisto-alueita sekä Vuoksenrannan kirkkoa.

Tänä vuonna opiskelija-apurahaa

Apurahoja ja mitali

haki 32 henkilöä, ja se myönnettiin 30:lle. Apurahan suuruus on ollut 250 euroa. Antrealaisjuurisiet apurahan saajat olivat: Hutri Eve-Juulia, Hyvönen Ines, Hämäläinen Jaakko, Lehtola Joonas, Lehtola Ossi, Liinavuori Jenni, Lähteenmäki Heli, Nurmilaukas Meri, Pulkkinen Netta, Pöhö Hanna-Helena, Pönni Lauri, Rahkonen Annika, Ruponen Janne, Savikko Virpi Ilona, Taivainen Anni, Turtiainen Sofia, Valander Joel ja Valander Veera. Perttu Niepon ja Marko Ojapalon isovanhemmat ovat sekä Antreasta että Vuoksenrannasta.

Vuoksenrannasta ovat seuraavien apurahan saajien suvut: Ahtola Iris, Eskola Vili, Hurri Edda, Kanerva Katri, o.s. Iikkanen, Nieminen Timo, Niilahti Tuomo, Schildt Laura, Talja Juuso, Talja Laura ja Vanhanen Oona.

Kannustusapurahaa ei kukaan hakenut tänä vuonna.

Jantusen sukuseura oli kustantanut Aili Jantusen kirjoittaman ja kuvittaman kirjan ”Kurkistuksia muistin hämärään”. Se on mitä lempeintä

ja viihdyttävintä ajankuvausta lapsen silmin, vaikka vaikeita sodan vuosia käydään läpi. Aili Jantusen koti oli Kaskiselässä ja kerronnan vuodet ovat 1936-1949. Kirjalle myönnettiin 400 euron tuki.

Viola Uotila ja veljensä Anton ovat molemmat konsertoineet ja saaneet aiemmin Vuoksen Säätiön apurahan. Violan soittimet ovat sello ja kantele, Antonin piano. Viola tuli esiintymään säätiön 70-vuotisjuhlassa kanteleensa kanssa. Hänen ohjelmanumeronsa olivat sekä vauhdikkaita että hyvätuluisia.

Säätiön aikaisempaa hallintoa oli myös kutsuttu juhlaan ja jälleennäkeminen ilahdutti. Leena Mattheiszen (vas.) ja Helka Koljonen tulivat tervehtimään Antti ja Marja Pullista sekä Katri Vlasovia.

**KUKKATALO JA HAUTAUSTOIMISTO
PETRI KOUHIA Ky, Koljalantie 1 b, Turenki
Avoimna ma-pe 9-19, la 8-18, su 9-18
puh. (03)677 1011, 0400-484566
www.kukkatalokouhia.fi**

Vuoksen Säätiö on aikanaan ollut pystyttämässä näitä viime sotien muistomerkkejä Antrean vanhalle hautausmaalle. Paasien keskelle jäi vuoden 1918 sodan muistomerkki. Niitä ei Kannaksella ole enää kuin kaksi.

Säätiön aiempi hallintoneuvoston puheenjohtaja, kunnallisneuvos Eino Kilpiäinen kävi puheenvuorossaan läpi säätiön historiaa.

Vuoksenranta-seura kustansi Raakel Henttosen kirjoittaman ja taittaman kirjan ”Sana siirtyi Vuoksenrannasta Vesivehmaalle – Vuoksenlaakson metodistiseurakunta 1921-2017-”. Metodistiseurakunnan historian julkaisutoimikuntaan kuuluivat pastori Tapani Rajamaa puheenjohtajana, fil.lis. Marjukka Patrakka, teologian tohtori Jaakko Ripatti, pastori Soile Salorinne ja professori Martti Talja sekä kirjoittaja. Karjalan Kulttuurirahasto oli jo aiemmin myöntänyt sille 7000 euroa ja säätiö myönsi nyt 400 euroa.

Säätiöllä on viiden vuoden ajan ollut jaettavana antrealaista sukua olevan kuvanveistäjä Pertti Kukkoson suunnittelema Vuoksi-mitali. Sitä ei ole edes joka vuosi jaettu, sillä se saamisen ehdot ovat varsin vaativat. Mitali on säätiön korkein tunnustus sukujemme entisten kotiseutujen ja karjalaisuuden hyväksi tehdystä työstä.

Tänä vuonna mitali n:o 11 myönnettiin Kamennogorskin kaupungille, joka niin ikään täytti 70 vuotta. Vuosikymmeniä tehty yhteistyö Kamennogorskin hallinnon kanssa on mahdollistanut suomalaisten muistopuisto- ja hautausmaalueiden ylläpidon ja hoidon entisessä Antreassa ja Vuoksenrannassa, jossa on myös kirkko vaalittavana. Kamennogorskin hallinto ja asukkaat ovat suopeasti suhtautuneet näihin toimiin ja antaneet myös käytännön apua talkoisiin.

Vuoksen Säätiö juhli 70-vuotista toimintaansa

Vuoksen Säätiön kotipaikka on Riihimäki ja siellä säätiö myös tammikuun lopulla juhli 70 vuotta jatkunutta toimintaansa Lehmustien juhlatalossa. Säätiö ei liiemmin ole juhlaa pitänyt, mutta nyt oli sen aika.

Säätiön juhlassa avaustervehdyksen esitti hallintoneuvoston puheenjohtaja Harri Hatakka, historiaa kertasi aiempi hallintoneuvoston puheenjohtaja, kunnallisneuvos Eino

Riihimäen Punainen talo oli erinomainen iltamapaikka

Raakel Henttonen

Antrean Talvi-iltamista on vuosien, vuosikymmenten mittaan kasvanut odotettu talvinen tapahtuma. Tammi-kuusta ne vähitellen siirtyivät helmi-kuulle siksikin, ettei joulun läheisyys veisi intoa osallistumiseen. Niinpä nimikin muuttui parilla kirjaimella Tammi-iltamista Talvi-iltamiksi. Toivoa sopii, että kunnan talvi vallitsee, kun seuraavat iltamat pidetään. Nykyisin ajoitus osutetaan Ystävänäpäivän tienoille, sillä ystävien kanssaan iltamiin on hauska lähteä.

Viime tammikuussa iltamat pidettiin Riihimäellä Punaisessa Talossa. Se olikin mitä mainioin paikka, sillä juhlahuoneistossa riitti parvia ja näyttämötilaa, mistä saattoi korkeammalta katsella suureen saliin.

Talvi-iltamien yleisöstä oli jokaisella paraita paikka niin seurata ohjelmaa kuin nauttia hyvästä ruoastakin.

Kilpiäinen ja kiitokset lausui hallituksen puheenjohtaja Martti Talja. Hän käsitteli muun muassa 100 vuotta sitten maassamme käytyä sotaa, jolloin päätettiin Isänmaamme kohdalosta.

- Vuoden 1918 tapahtumat olivat ensimmäinen itsenäisyysotamme, sisällissota, jota nimitystä valtiotalta

Esiintyjätkin näkyivät ja kuuluivat erinomaisesti.

Hyvänä etuna oli myös rautatieaseman läheisyys. Punainen talo onkin alun perin ollut Rautatieläisten oma talo.

Ota suku- tai kyläpöytä

Liikolasta peräisin olevat Armiset olivatkin keksineet varata itselleen oman pöydän salista. Siinä vinkkiä muihinkin kyliin ja sukuihin.

Illan pääohjelma oli tietysti hyvä ruoka, mutta hengen ravintoa tarjoili Henna Leppänen (Tahvanainen) harmonikallaan ja Eeva Härö runoillaan. Eevan suvun juuret ovat Antrean Hannilassa. Hän hersytteli kuulijoi-

Eeva Härö ilahdutti runoilla, joissa heijastuvat karjalaiset elämäntavat ja ikääntymisen tuomat ilmiöt.

den tunteja murrerunoillaan ja Tapio Lyyran runoilla. Yhtenä tärkeänä ohjelmanumerona olivat tietenkin ar-

käyttää virallisesti ajanjaksosta. Talvi-, jatko- ja Lapinsodassa oli kyse itsenäisyyden säilyttämisestä nyt itsenäisenä ja yhtenäisenä kansakuntana. Vuoksen Säätio on osallistunut merkittäväällä tavalla näiden Suomen kriittisten ajanjaksojen muistamiseen tallentamalla tapahtumat filmille ”Itsenäisyysodot kotiseudullamme

Antreassa ja Vuoksenrannassa”, jonka käsikirjoituksesta vastasi Säätion hallituksen kunniapuheenjohtaja, opetusneuvos Antti Henttonen. Filmi on kunnianosoitus kaikkien noiden sotien veteraaneille.

- RH

Henna Leppänen hersytteli iloisesti harmonikalla.

pajaiset, joilla kootaan tuloja omalle seuralle ja jaetaan mukavia voittoja arpoja ostaneille.

Punainen talo on siitäkkin erinomainen paikka, että sen tiloissa toimii sisustusliike ja kahvila Pompoti. Kannattaa poiketa tutustumaan, jos vain on Riihimäellä käymässä.

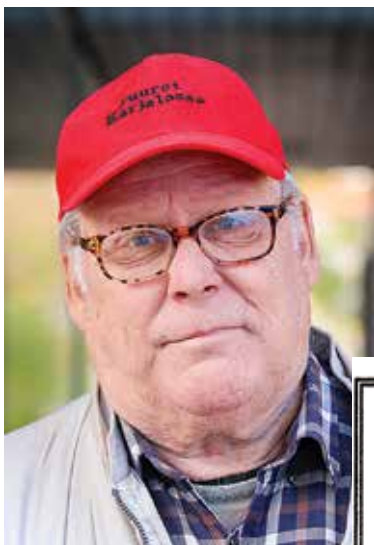
Ensi kevään talkoot Karjalassa

Ensi kevät on kirkkomaatalkoiden osalta poikkeuksellinen. Vuoksenrannassa talkoot on yhdistetty juhlatatkaan, jonne kuka tahansa saa lähteä laittamaan juhlapaikkaa kuntoon. Kun juhlat ovat sunnuntaina 9.6.2019, niin talkoisiin lähdetään jo edeltävänä torstaina (kts. sivu 16).

Antrean tehdään talkoomatka jo toukokuussa, mutta nyt mennään entistä pienemmällä joukolla.

Talkoopäivät ovat pe-su 3.5.-5.5. - Ilmoittautumiset Satu Stirkkiselle, yhteystieto: satu.stirkinen(at)gmail.com tai puh. 0408261075.

<p>VALTUUTETTU</p> <p>TOYOTA KORJAAMO</p> <ul style="list-style-type: none"> - huollot - varaosat - korikorjaus - maalaukset - Toyota-RENT 	<p>VALTUUTETTU</p> <p>SUBARU KORJAAMO</p> <ul style="list-style-type: none"> - huollot - varaosat - korikorjaus - maalaukset
<p>• Oikaisutyöt mittatarkasti • Autorobot oikaisupenkeillä • Nelipyöräsuuntaukset • Nykyaikainen MIXIT tietokone-sävytysjärjestelmä</p>	
<p>Auto Sorsa Oy</p> <p>www.autosorsa.fi</p> <p>Tehtaankatu 6, 11710 Riihimäki Puh. (019) 716 620</p>	

Terho Arrenius

Teksti ja kuva:
Marko Kekki

Pikku-Reetta-piirroksia julkaistaan jatkossa silloin tällöin myös Facebookin Antrea-ryhmässä.

Pikku-Reetta aloittaa seikkailunsa Vuoksen Verkossa

Hyvinkääläisen Terho Arreniuksen piirtämä Pikku-Reetta on vuosia ihastuttanut lukijoita sanomalehti Aamupostin sunnuntainumeron sivuilla. Nyt sanavalmis karjalaistyttö alkaa seikkailla myös Vuoksen Verkossa.

Muiden karjalaisten mukana evakkoon juotuneen Pikku-Reetan linkki Antrean on isovanhemmat – Mari-mummo ja Juho-vaija.

Kahdesta asiasta Pikku-Reetta ei halua koskaan luopua: karjalan murteesta ja evakkoonlähtöamuna mukaan saadusta nukesta.

Pikku-Reetta

Kieliooppia ja karjalanpiirakoita

- "Jos - olisi tilanne, että karjalanpiirakoita olisi vain yksi - yksikössä se olisi karjalanpiirakka. Monikossa ne ovat karjalanpiirakat tai -piirakoita."

- "Nii-i mummo - mut miust karjalanpiirakka pitäs olla ain vaa monikos ko ne on nii hyvii ja niit on ain nii monta!"

Maastureilla Karjalan kunnilla

Erkin lyhyt oppimäärä kotien kivijalkojen hakuun hajautuvalla joukolla

Erkki Virolainen
1.9.2018

Koiviston Vatnuorin polkuja.

Maastoautoretkelymme Karjalan Kannakselle käynnistyi Kuisman Sukuseuran kautta jo 1990-luvun alkuvuosina. Silloin keräsimme materiaalia ensimmäistä sukukirjaamme varten ja muutamana keväänä ajelimme Markku Kuisman, Kari Kuisman ja allekirjoittaneen kolmen hengen ryhmänä lähinnä Kuisma-talojen kivijalkoja etsimässä. Kirjaan oli mielestämme mukava saada kuvia ja kuvauksia talonpaikoista ja samalla tallentaa tuleville sukupolville tarkat talonpaikan koordinaatit.

Tuolloin ei vielä satelliittipaikannus toiminut, eikä juuri matkapuhelimetkaan Karjalan alueella. 1930-luvun karttojen ja perimätiedon avulla talojen sijainnit etsittiin, sitten myöhemmin avuksi tuli GPS-paikannus ja nykyisin sitten jo Google Maps.

Reissujemme ajankohdaksi muodostui toukokuu. Silloin käki kukkuu Karjalassa, eikä uusi nouseva kasvusto vielä peitä vanhoja talonpaikkoja. Usein hyttysetkin ovat vielä synty-mättä talven jäljiltä. Ihmetellen meiltä kyseltiin matkojemme ajankohdan valintaa, että miksi aikaisin keväällä, eivätkö silloin tiet ole vielä kelirikon jälkeen huonossa kunnossa? Kokemuksemme mukaan tiet Kannaksella ovat vuodenajasta riippumatta aina yhtä surkeassa jamassa.

Ryhmät omille teilleen

Emme markkinoineet tuolloin, emmekä nyt myöhemminkään maasturimatkoja. Tietoa tihkui karjalaisten keskuuteen ja innokkaita paikallisop-paita ja seudusta muistitietoa omaavaa ryhmää oli keväisin lähdössä mukamme niin, että maastureidemme määrä lisääntyi tuosta Markun ensimmäisestä Jeepistä jo kolmeen tai neljään autoon.

Tähän kolmen ukon ryhmään liittyi autoineen Matti Jokinen ja Ukosen veljekset Off-Road kalustollaan. Lisäksi vakiokävijöihin liittyi Antrea-taustainen Paavo Kuisma. Hän

on osoittautunut korvaamattomaksi suunnistusavuksi kartan ja kompas-sin kanssa Karjalan pöheiköissä, Paa-vo kun on näitä Jukolan suunnistajia.

Puskaradio on välittänyt matkois-tamme tietoa niin, että lähtijöitä olisi viimevuosina ollut paljon enemmän, mitä rattaillemme mahtuu. Olemme nimittäin halunneet pitää ryhmämme koon pienenä, viisi maasturia taitaa olla suurin kalustomäärä, nykyisin melkein kolme maksimissaan. Tämä siksi, että haluamme tarjota jokaisel-le matkaan lähtijälle mahdollisim-man yksilöllisen ja onnistuneen elä-myksen.

Maasturit hajaantuvat Karjalassa kulloistenkin matkaajien toiveiden mukaan. Tarkalla ennakkovalmistelulla olemme tähän mennessä löytäneet jokaisen etsimämme kivijalan. Ryhmällä on ollut aina riittävästi aikaa tutustua isovanhempien kotitalon ympäristöön ja kenenkään ei tarvitse ”turhaan” odotella oman kivijalan mahdollista etsimistä.

Linja-auto ryhmillä usein suurin osa porukkaa odottelee, kun muu-tama ryhmästä haeskelee muistin-varaisesti talonpaikkaa. Muisti ja maisemanmuutokset usein tekevät

Alajoen puronylitys Kirvussa

kepposensa ja kohde jää etsinnöistä huolimatta löytymättä ja muu ryhmä odottaa kärsimättömästi matkan jatkumista. Aikataulu sitten sekoaa ja osa matkaan lähtijöiden käyntikohteista jää sitten käymättä.

Imatralta omilla viisumeilla

Matkamme toteutuskaavaksi on nykyisin muodostunut lähtö joko torstai tai perjantai-iltana. Tällöin kokoonnutaan Imatralle ja majoitaudumme siellä. Aamulla sitten heti kukonlaulun aikaan Nuijamaan raja-asemalle ja Imatralta pääsemme heti Jääsken kautta Karjalan pöheikköihin lyhintä mahdollista reittiä.

Karjalassa yövytään joko yksi tai kaksi yötä matkalle lähtijöiden toiveiden mukaan. Kilometreissä mitatenhan matkat eivät Kannaksella ole kovin pitkiä, tunteja noilla poluilla tärveäntyy ja matkaa taittuu metreissä varsin niukasti. Usein olemme valinneet logistisin perustein majoitukseksi jonkin keskeisen Kannaksen majatalon, yleensä se on ollut entisen Sakkolan Kiviniemi, ja jokin alueen hotelleista. Tietysti Käkisalmi ja Viipuri ovat myös yöpymispaikkoja, etenkin näillä kahden Karjalayön retkillä sen toisen yön osalta.

Olemme luopuneet ryhmäviisumeista, jokainen auto voi silloin edetä oman reittinsä ja aikataulunsa mukaan. Lisäksi ne autot, jotka liikkuvat täällä lähempänä nykyrajaa, eli Karjalan Tasavallan puolella, joutuvat hakemaan porukalleen oman rajavyöhykeluvan ja sen hankkiminen kestää noin kolme kuukautta. Siis tammi-kuussa joudumme jo varmistelemaan toukokuiselle retkelle lähtijät. Tämä lisälupa tuntuu olevan paikallinen rahastuskeino, hintaa tulee melkoisesti ja aina lupapaperia ei edes kysellä. Näin oli vuoden 2017 retkellämmekin ja vähän jo suunnittelimme tuon lupapaperin ”unohtamista”. Onneksi hommasimme kuitenkin luvat, nyt kevään 2018 reissulla oli useamman kuusen juurella hampaisiin asti aseistautuneita rajavartijoita lupiamme kyselemässä.

Matkajärjestelyt olemme pääpiirtein hoitaneet itse. Lupapaperit on keskitetty yhdelle henkilölle, se onkin melkoinen touhu, kun etenkin

Oravankyön Töyrymäen talo on kylän ainoita suomalaistaloja.

Kirvun parantola näyttää tältä.

Oravankyön Rokonniemi, paikallinen muistomerkki.

autot työllistävät runsaasti. Lisäksi meillä on omia tuttuja yhteyshenkilöitä noissa majoituspisteissä, jotka hoitavat varauksemme toivomustemme mukaan.

Nämä porukkamme ”maasturiuot” ovat olleet varsin ”Karjalahenkisiä”. He ajavat ja kuljettavat meitä puhtaasti siitä ilosta, että matkassa

on aina muutamia nuoria ensikertalaisia saamassa elämyksiä esi-isien entisistä asuinpaikoista. Viisumeista, autoluvista, Karjalan Tasavallan rajavyöhykeluvista, majoituksista ja ruokailuista aina vähän maksettavaa kertyy, mutta kohtuullisen edullista tämä Karjala-matkailu onneksi näillä menetelmillä on ollut.

Vuoksenranta-seuran hallitus kokousti eduskunnassa helmikuussa kansanedustaja ja seuran kunniapuheenjohtaja Martti Taljan vieraana. Martti Talja, Osmo Paappa, Eija Virolainen, Päivi Virolainen, Esko Kiuru, Pirjo Virolainen-Kuisma, Antti Kuisma, Liisa Röksä ja Armi Marklund.

Vuoksenrantalaiset eduskunnassa

Eija Virolainen

Vuoksenranta-seura piti helmikuussa kokoustaan kansanedustaja ja seuran kunniapuheenjohtaja Martti Taljan vieraana eduskunnassa Keskustan ryhmähuoneessa.

Jo itse matka oli mukava meidän sysmäläisten ja yhden joutsalaisen kannalta. Menimme henkilöautoilla Lahteen ja siitä Pendolinolla Helsinkiin. Liisa, Pirjo, Päivi ja Eija ehtivät käydä läpi kokousasioiden lisäksi muita mukavia tarinoita junamatkan aikana. Helsingissä totesimme, että olemme vähän edelle aikataulusta. Kävelimme rauhallisesti eduskuntatalolle sovitun oven eteen, josta Taljan avustaja Markku Karjula haki meidät.

Muu kokousväki tuli paikalle samoihin aikoihin ja pääsimme itse

asiaan. Turvatarkastuksen jälkeen Martti Talja esitteli meille saneeratua eduskuntataloa, upeaa taidetta ja myös joitakin valiokuntien huoneita. Meistä moni pääsi ensimmäistä kertaa tutustumaan eduskuntataloon ja yhdessä totesimme, että paikka on todella hieno ja arvoisessaan käytössä.

Pääministerin paikalla

Varsinainen seuran hallituksen kokous pidettiin Keskustan ryhmähuoneessa. Itse istuin pääministeri Juha Sipilän tuolilla, sillä paikat oli nimetty. Saimme kokousasiat käytyä läpi nopealla aikataululla, vaikka kokousasioita oli paljon. Siinä samalla hörppäsimme maittavat kahvit lisukkeineen.

Sysmään ja Joutsaan suuntautuvalla kotimatalla ryhmämme sai juunaan Helsingistä Lahteen seurakseen

vielä Martin ja keskustelu jatkui leppoisissa tunnelmissa. Aiheita toki oli yllin kyllin; seuran asioita, historiaa, karjalaisuutta, mutta erityisesti mukavaa rupattelua. Lahdesta jatkoimme henkilöautoilla koteihimme ilta-myöhään.

Kiitos meiltä kaikilta kokouksen isännälle!

Aikaa kuluu

Vuoden 2018 ensikertalaisia kävijöitä oli mukana neljä. Heidän kanssa liikuttiin kolmessa uudessa kohteessa. Räisälän puolella Tiurissa haeskelimme Teperin Jussilan talon paikan, sitten etenimme Vuoksenrannan puolella ja paikansimme Teperin Uuden-Jussilan kivijalan Härkkorves-

sa. Miniän roolissa liittyi Tepereihin meitä Virolaisiakin, Oravankydön Rikkaala on Eila Teperin o.s. Virolaisen synnyinkoti. Eila itse ei jaksanut reissuun lähteä, mutta tytär aikuisine poikineen oli ensikertalaisena mukana matkassamme ja ryhmä sai näin kokea kolmen esi-isän talonpaikat samalla käynnillä.

Kirvua, Hiitolaa, Sakkolaa, Räisälää, Vuoksenrantaa ja Antreaa siis

kiertelimme 2018, ihan riittävän pitkiä noista päivistä tulikin, maanantain aamupuolella sitten saavuimme takaisin Imatralle. Jos reissuporukamme on iäkkäämpää mitä nyt 2018, niin usein otamme matkallemme toisenkin majoitusyön Venäjän puolelle. Nuo 12-16-tuntiset päivät autossa istuen tuolla Karjalan kinttupoluilla ovat yllättävänkin rankkoja, nuoret jaksavat.

Kierros Laatokan Karjalassa

Jokakesäinen reissumme ”Moilasan Jussin matkoilla” suuntautui tänä kesänä Laatokan Karjalaan pääkohteena Tolvajärvi. Pulkan matkat, oppaanamme Erkki Ahvenainen, yhteensä 26 henkilöä, lähti 19.7. klo 6 Joutsan linja-autoasemalta kohti Imatraa.

Reittimme kulki Enso-Jääski-Antrea-Sairala-Räisälä. Vuoksenrannan tien kohdalla vilkutamme juurileni, hei tässä taas mennään.

Räisälässä koluttiin tutut kaupat ja kirkon luona jaloittelimme tutustuen kirkkoon ja muistomerkkiin. Sitteen suuntasimme kohti Käkisalmea, Hiitolaa, Jaakkimaa ja Lahdenpohjaa, joissa meillä oli kiertoajelut tutustuen maisemiin. Illaksi hurautimme Sortavalaan jossa katsastimme laululavan ja kaupunkikerroksella vanhaa puutalokaupunkia. Majoitimme Piipun pihaan Laatokan rannalle, jossa ruokailimme ja ihailimme lämpimän kaunista kesäiltä.

20.7. lähdimme Helylän kautta kauniin Kirjavanlahden karjalaismaisemien Läskelästä Roikonkoskelle, jossa venäläiset maastoautot meitä jo odottivat. Sieltä oli lähtö kohti Tolvajärven kuuluisaa talvisodan vuoden 1939 taistelutannerta. Monet naurut naurettiin ennen kuin oltiin perillä noin 50 kilometriä huonokuntoista tietä ajaen. Kuskinamme oli Vasili,

joka kuopista ja kivistä välittämättä painoi vaan kaasua.

Kävimme Ristisalmen puusillalla ja palasimme kivisillan päähän kentälounaalle. Runonlaulajan patsaan jalustalla eräs matkalainen luki setänsä Tolvajärveltä kotiinsa Pertunmaalle lähettämän kirjeen. Kirjeessä mainittiin hyvin onnistuneista sota-toimista. Tämä herkisti jokaisen matkalaisen tunteita. Oppaalta kuulimme vielä Pertunmaan miesten taisteluista alueella.

Tutustuimme vanhaan Tolvajärven kylään ja siellä Vornasen kaupan ja retkeilymajan raunioihin. Kyllä on luonnonkaunista aluetta – ei ihme, että sitä kutsuttiin ”Karjalan Puhkaharjuksi”. Palasimme samaa tietä Roikonkoskelle omalle bussille ja lähdimme kohti Suojärven Suvilahtea majoittumaan Vierastalo-Tamaraan.

Hyvästelyämme ystävällisen omistajapariskunnan 21.7., jatkoimme Suojärvi-kierrokselle tutustuen vanhoihin suomalaiskyliin ja sotahistoriallisiin paikkoihin. Pysähdyimme vanhaan Aittokosken kylään, nykyään Vegarus nimeltään, jossa ainut kauppa oli lyönyt ovensa kiinni. Maisema oli vielä sama koskineen.

Kollaalla kävimme kenttähautausmaahan muistomerkillä ja lauloimme

siellä Veteraanien iltahuudon. Se oli liikuttava hetki silmäkulmia kuiva-ten. Simo Häyhän kuuluisalla ampu-
mapaikalla käynnin ja retkilounaan jälkeen jatkoimme Nietjärven 1944 taistelualueelle ja Murheenristille.

Ruskealassa sijaitsevan luonnonkauniin Ahinkosken ohitimme pysähtymättä, siitä kun oli tullut paikallisten ”kojukylä”-turistirysä. Majoitumme viimeiseksi yöksi, niin kuin aina, Ruskealan Herrankukkaroon. Ruskeala on Moilasan kotipitäjä. Ihanat mammat olivat taas meitä vastassa hyvän kotiruuan ja lempeiden löylyjen kera. Niitä paransi vielä Eeron Kollaalla tekemien vasto-
jen tuoksu. Paikalliseen kauppaan tehtiin vielä kävelyretki ja päivän päätti yhteinen illanvietto takkahuoneessa.

22.7. aamupalan jälkeen tutustuimme marmorilouhokselle, joka vuosi vuoden jälkeen laajentaa toimintaansa turismia varten. Vielä ostotauko Öljymäellä ja Värtsilän raja-aseman kautta kohti kotia. Itselle näillä seuduilla monta kertaa käyneenä (paitsi Tolvajärvellä), on aina vaan niin antoisaa ja mukavaa reissata hyvällä vakiintuneella porukalla. Saatoimme jälleen hyvin mielin jättää rakkaat Karjalan maisemat. Saapa nähdä mitä ensi kesä tuopi tullessaan – kovasti oli jo suunnitelmia....

Liisa Röksä
19.-22.7.2018

Komeaa kivisiltaa.

Vanki nimeltä Pekka

Arvo Mustonen

Olen syntynyt 13.10.1935 Vuoksenrannassa, kotini Vaht'tuvan saunassa. Vaht'tuvalla elettiin tuohon aikaan luontaistaloudessa. Lähes kaikki vaatteet ja sukat saatiin oman talon tuotteista. Viljaa ja karjaa pidettiin niin paljon kuin oma talous tarvitsi. Kaupasta ostettiin lähinnä vain kahvipavut, sokeritoppa ja suolaa. Ei ollut sähköä, mutta patterilla toimiva Philips-radio oli. Kulkuvälineinä olivat hevonen ja polkupyörä, talvella sukset. Vaht'tupa sijaitsi aivan Vuoksenranta-Vuosalmi –maantien varressa. Matka Viipuriin oli 60 kilometriä ja emäpitäjä Antreaan 30 kilometriä. Olimme Korpilahden kyläläisiä, lähemmin Visulahdesta.

Kotoani puolen kilometrin päässä, Lääverin talon luona, oli vankileiri. Meilläkin oli yksi venäläinen

vanki töissä. Olimme äidin kanssa antaneet hänelle nimen Pekka, koska emme tienneet hänen oikeaa nimeään. Hän ei puhunut suomea emmekä me venäjää. Pekka oli erittäin fiksu ja miellyttävä mies, varmasti hyvin sivistynyt ja Venäjän armeijan korkeasta upseeri. Normaalikäytäntö oli, että aamulla minä ajoin polkupyörällä vankileirille hakemaan Pekkaa töihin. Sitten Pekka alkoi kuskiksi ja minä istuin tarakalla, kun tultiin kotiin päin. Illalla sama käytäntö toisin päin. Vangit piti aina yöksi palauttaa vankileirille, jossa oli aseellinen vartiointi ja korkeat piikkilanka-aidat. Muistan erään vanginvartijan minulle vitsailleen, että minulla pitäisi olla ampuma-ase, koska toimin sotavangin kuljettajana. Olin tuolloin kahdeksanvuotias.

Pekka söi meillä samassa pöydässä samaa ruokaa kuin muukin talon

väki. Pekka otti työmääräyksiä vain minulta, olin hänen mukanaan töissä mukana. Hienosti pärjättiin, vaikka yhteistä kieltä ei ollut. Muistan Pekkaa suurella lämmöllä. Pekka sijoitettiin sittemmin johonkin toiseen taloon ja meille tuli joku hyvin tumma, vihamielisen oloinen kirgiisi. Äitini sanoi tuolloin, että tätä vankia me emme halua kotimme. Tähän päättyi myös minun vanginkuljetusurani.

Tänäkään aikana isä ei ollut kotona, vaan sodassa. Muistelen vankileirissä olleen noin 30 vankia. Pyhäisin kävimme naapurin poikien kanssa leirillä pelaamassa vankien kanssa noppaa, sekä painiotteluita harjoitettiin. Portilla olleet vartijat eivät meiltä kulkulupia kyselleet, saimme vierailulla koska vain. Vankileirin sisällä parakissa ollut haju ei unohdu koskaan. Tällä sotavankileirillä vangit saivat reilun ja asiallisen kohtelun.

Aino-mummon opeilla neulakinnastekniikka haltuun

Hartolalainen Irja Niilahti on yksi harvoja Sysmän ja Hartolan alueen neulakinnastekniikan taitajia. Opinsa hän sai vuoksenrantalaisyyntiseltä Aino-mummolta. Sitä Irja on toteuttanut jopa Taitajien Tuvalla Hartolassa opettajan ominaisuudessa. Rukkaskintaat työrukkasiin Irja osasi tehdä jo 10-vuotiaana ja hän on opettanut taitojaan myös sisarelleen.

- Minulla on kolme poikaa jotka eivät tästä käsityötekniikasta ole olleet kiinnostuneita, Niilahti naurahattaa.

Itse tekniikka on alan taitajan mukaan yksinkertainen, mutta toki se vaatii keskittymistä, ja siinäkin alku on hankalin. Niilahti onkin opettaessaan toteuttanut tekniikkaa, että tekee itse aloitukset, joten työhön pääsee heti käsiksi. Kun tekniikka on hallussa, sujuu aloituskin paremmin.

Eija Virolainen

Irja Niilahti taitaa neulakinnastekniikan, jota hän esitteli Kirjakyläpäivillä Sysmässä.

Hänen mukaansa langat on pidettävä tietyssä järjestyksessä alkuvaiheessa ja niiden sekaantuminen ei ole suotavaa.

- Tämä on siitä hankala tekniikka, että purkaa sitä ei voi, tarkentaa Niilahti.

Niilahden käsistä on syntynyt lukuisten kinnasmäärien lisäksi patalappuja ja pipoja. Erityisen lämpimät kintaat hän teki lampaanvillasta ja koirankarvasta tehdystä langasta. Ne

olivat käytössä lasten ollessa pieniä.

Irja ei joka päivä ota neulakinnastustyötä käsiinsä, vaan tekee sen verran, että taito pysyy muistissa. Aino-mummo opetti hänet myös virkkaamaan, ja Irja aloittikin parisängynpeiton tekemisen alle 10-vuotiaana. Sen valmistuminen kesti, sillä siihen meni viitisenkymmentä vuotta.

- Sain sen valmiiksi, kun täytin 60, Irja naurahattaa.

Talkoot Karjalassa

Ristiretki Antreaan

Teimme Mikkelinpäivän aikaan kolmen päivän siivous- ja kunnostusmatkan Antrean kirkon alueelle. Tehtävänä oli kerätä roskat, kurruttaa raivaussahoilla vesaikkoa, sorastaa sepelillä kirkolle nouseva tie, siivota ja koristella sankarihaudan muistomerkit. Veimme myös ristit Strandmanien hautamuistokiville. Vanhoista kuvista oli nähtävissä, että entisaikaan oli tapana kiinnittää muistomerkkien päälle pieni risti. Partasen Antti oli valmistanut ristit puusta ja hän myös oli käynyt Hietaniemen hautausmaalla katselemassa ja opiskelemassa minkälaisia ristien tulisi olla.

Uskomaton löytö! Talkooryhmä löysi kirkonmäeltä metalliset ristit, jotka aikanaan ovat seisneet kirkon kattorakennelmiin kuuluneiden tornien päissä

Antti Partanen oli valmistanut mustat puiset ristit Strandmannin hautojen muistomerkkien päälle. Näin oli ennen tapana. Tämä vanha, kunnostettu hautakokonaisuus on sykkähdyttävä näky.

Ristiretkestä aloimme puhua vasta sen jälkeen kun löysimme kirkonmäen kranaattikuopista kaksi isoa ristiä, noin metri kertaa puoli metriä. Vanhoista kirkon kuvista oli pääteltävissä, että löytämämme ristit kuuluivat niihin, jotka olivat olleet kirkon katolla, tornien päissä. Kirkon palon yhteydessä ne olivat sortuneet alas ja säilyneet melko hyväkuntoisina ja sitten joku oli ne laittanut kranaattikuoppaan.

Raskain työ meillä oli viiden kuution sepelikan levittäminen. Kasa oli maantien varressa ja kirkon rautiohan ovat ylhäällä mäellä. Mutta

Naapuriapua sepelien levittämiseen

kahdet kottikärryt ja reippaat miehet tarttuivat töihin. Ja taas kävi niin kuin usein ennenkin. Paikalle ilmestyi kaksi lähitalojen miestä, jotka mitenkään sen kummemmin neuvottelematta tarttuivat kottikärryjen aisoihin ja lähtivät työntämään sepeliä ylämäkeen. Heistä oli suuri apu, koska meidän muuten uljas kuuden miehen joukkomme oli jo ohittanut parhaat nuoruusvuotensa. Nämä miehet olivat todennäköisesti niitä, jotka jo pikkupoikina tulivat paikalle, kun

suomalainen talkoojoukko tuli Antrean kirkolle. Sankarihautojen sepelinkuljetuksessa käytimme myös Vepsän Sepon taksia apuna. Pari paikallista naista erehtyi luulemaan, että tuosta voisi saada kyydin keskustaan.

Teimme kaksi päivää raskasta työtä. Mutta sää suosi meitä. Aurinko paistoi, ilma oli kylmä, mutta työssä se oli vain eduksi. Meillä antrealaisjuurisilla on suuri alue hoidettavana. Viiden hehtaarin Tuonenlehto yrittää metsittyä, ja sankarihaudalla saadaan joka vuosi taistella rikkaruohojen kanssa. Paikalliset asukkaat ymmärtävät meidän tehtävämme. Roskia ei ole nykyään paljoakaan, eikä mitään vahinkoa ole tehty. Antrean entisellä kirkonmäellä on ilo työskennellä. Lopuksi syytimme kynttilät ja lauloimme Kuparisen Sepon johdolla Suomalaisen rukouksen.

Taistelupaikoilla

Meidän joukkomme oli kokonaisuudessaan suomalaisen varusmiespalveluksen käyneitä, puolet tykkimiehiä. Meitä kiinnostivat paikat, joissa isämme ja isoisämme olivat taistelleet. Kävimme ensin Pullilassa katsoimassa vuoden 1918 sodan taistelulinjoja ja merkitsimme ne maastoon näkyviin. Kävimme myös Vuosalmella, jossa toisen maailmansodan aikana käytiin erittäin kovat taistelut

Talkoissa keväällä

Keväiselle siivousmatkalle Antreaan osallistui yli 30 ahkeraa kunnostajaa, mutta on siellä lääniäkin raivattavana ja siivottavana. Kirkon rauniot, Muis-topuistoalue ja tietenkin vanha hautausmaa, mikä edelleen on käytössä. Kun paikkakunnan asukkaat ovat nähneet, miten suomalaiset kunnostavat esi-isänsä leposijoja, hekin kunnioittavat näitä pyhiä paikkoja, ja onhan vanha

Taisto Pullinen sai Vuoden Talkoolaisen arvonimen. Kunniaa jakamassa Antti Partanen ja puheenjohtaja Reijo Martikainen.

Talkoolaisilla oli aika räväkät työkalut mukana. Vähemmällä ei jälkeä synny.

melko pienellä alueella. Siellä ovat sodan jäljet hyvin näkyvissä Äyräpään harjulla.

Viipurissa pääsee nykyään myös raitiovaunuun. Tosin se ei liiku, mutta kahvia sieltä saa. Meillä oli mukana aito raitiovaunupoletti jostain 30-luvulta. Kuparisen Seppo yritti saada sillä alennusta kahvista, mutta kahvilatyttö ei heltenyt. Ei varmaan edes tiennyt, että mistä on kysymys.

Strandmannin haudan muistomerkki saa kultausta Partasen Antin taitavan käden jäljiltä. Seppo Kuparinen ja Eriikki Kokko siivoavat hauta-alueita.

Ilerikkalan Vapon kuopuksen kuopus
– PT

Iloisen Anna Pullisen käsissä harava liikkui vinhasti. – Kuvat: P. R. Rintanen
hautausmaa sukuhautojen osalta heidän omassa käytössään. Uusi venäläisten hautausmaa on Jääskeen johtavan tien varressa.

Ilman paikkakunnan asukkaiden ja hallinnon apua eivät suomalaisten talkoot Kannaksella onnistuisi.

Minä ja isäni Vilho Ruponen Inolan rappusilla. Ino oli pappani lapsuudenkoti.

Vuoksenrannan kevät- talkoissa ei yllätyksiltä säestytty

Liisa Talja, o.s. Ruponen

Olin useana keväänä pohtinut, että olisi mukava lähteä Vuoksenranta-seuran talkoomatkalle mukaan, mutta kotikylämatkan olisi suuntauduttava sinne, mistä isänisäni oli lähtöisin. Työssäkäynti ja lapsiperhearki asetavat myös omat haasteensa. Isäni on kulkenut Vuoksenrannassa paljon, esimerkiksi kirkkoa kunnostamassa, joten oli mielenkiintoista päästä näkemään miltä siellä näyttää. Tänä vuonna kotikylämatka suuntautui toivomalleni suunnalle ja lisäksi sain järjestettyä työvuorot niin, että pääsin matkalle mukaan. Sukulaisistani reissulla mukana olivat isäni Vilho, setäni Pertti, tätini Katariina ja serkkupojat Ville-Veikko ja Juha-Matti.

20 vuodessa muutoksia

Edellisestä käynnistäni Vuoksenrannassa oli ehtinyt kulua liki 20 vuotta. Kesällä 1998 reissussa mukana oli pappani Vilho Ruponen ja muutamia hänen entisiä naapureitaan. Vettä sa-

toi kaatamalla lähes koko päivän ja tullissa seistiin useita tunteja, kun pikkubussille eivät portit auenneet. Toisella autolla pääsimme matkaan. Teinityölle jäivät mieleen metsät ja kuoppaiset tiet, joiden lätäköt olivat valtavia. Silloin emme ehtineet pysähtyä Viipurissa, mutta Kuivaniemien naapuruston kivijalat ja kellarit ehdimme kiertää. Kirkkoonkin mentiin, ikkunasta kiipeämällä, kun avaimia ei ollut mukana.

Toukokuussa 2018 oli kuumaa ja kuivaa, tiet edelleen kuoppaisia ja alueet metsäisiä. Tullissa selvittiin nopeasti, mutta aikataulujen kanssa tuli silti kiire. Pappaa ei enää ollut matkassa mukana, mutta muistelin häntä matkalla ja pohdin paljon, miltä hänestä on voinut tuntua, kun hän on käynyt katsomassa entisen kotitalonsa kivijalkaa.

Varhain helatorstaiamuna 10. toukokuuta nousin Lahdessa linja-auton kyytiin, ja matkasimme aurinkoisessa säässä kohti itärajaa. Söimme aamiaista Suomen puolella ennen rajamuodollisuuksia, jotka sujuivat todella ripeästi. Toki ne tuntuivat eksoottisilta, kun esimerkiksi Keski-

Ahvenjärvi. Tuolla jossain vastarannalla pappani opetteli lapsena uimaan.

Euroopassa ajellessa saa huristella tietä pitkin maasta toiseen, ilman että tarvitsee edes jarrua polkaista. Mutta maassa maan tavalla, sen tulimme myöhemminkin huomaamaan.

Puolenpäivän aikaan ylitimme Vuoksen ja Antrean kirkolla vaihdoin suomalaisesta linja-autosta venäläiseen maastoautoon ja -bussiin. Maastoauto kiisi kuoppaisella tiellä ajoittain kovaakin, bussin meno oli huomattavasti rauhallisempaa. Ensimmäinen pysähdyspaikkamme oli Korpilahden verkkolöytöpaikka, josta jatkettiin pian eteenpäin. Välillä ikkunasta näkyi vain sankkaa metsää ja välillä vanhoja peltoaukeita. Maisemat olivat kohdillaan harjumaismassa Ahvenjärven hiekkarannoilla ja mäntykankailla ajellessamme hitaasti, mutta varmasti, kohti Pöyryniemen kansakoulun paikkaa. Pidimme koulun paikalla evästaun ja jaloittelimme hiukan. Koulun vanha kellari oli säilynyt todella hyvin, mutta tyydyin kurkkaamaan vain oviaukosta sisään. Muutoin oli met-

sä vallannut koko koulun mäen, vain tiilenkappaleita näkyi uunien paikoilla. Tässä vaiheessa oli jo selvää, että aikataulujen takia tulisi olemaan kiire, sillä huonokuntoisilla teillä ajelminen vei uskomattoman paljon aikaa. Tästä huolimatta halusimme lähteä Kuivaniemen suuntaan, vaikka aikaa ei olisi kuin pikaiseen poikkeamiseen.

Vanhalle kotipaikalle

Suurin osa porukasta lähti linja-autolla kohti Pöyryniemeä ja Parsikkaanmaata, meidän porukka mahtui maastoautoon, jolla ajelimme jonkin matkaa takaisinpäin, kunnes käännyimme risteyksestä Kuivaniemen suuntaan. Heti risteyksen jälkeen maastossa näkyi kivenlohkareista pystytettyjä panssariesteitä. Tämä pieni tienpätkä risteyksestä Kuivaniemeen oli varmaankin parhaimmassa kunnossa oleva hiekkatie, mitä sinä päivänä matkalle osui.

Maastoautokuskimme harrasti pysähdyksen ajan metallin etsintää, me kirmasimme vartitunniksi esisiemme maille, kohti Inolaa. Tieltä lähtiessämme piti kahlata vielä matalassa heinikossa jokusen kymmenen metriä, kunnes ensimmäisenä vastaan tulivat navetan rauniot. Parsi on vielä pystyssä ja navetanvintin ajo-sillan kiviosat tukevasti paikoillaan. Pienen matkaa käveltyämme pääsimme talon paikalle, josta on jäljellä rappuset ja tiilikasa uunin paikalla. Talon lähellä oli kaivo, jossa oli paljon vettä. Muistin edellisestä matkasta, kuinka olin papan kanssa katsonut kaivoon, että onko vesijohto vielä ehjä, ja olihan se. Nyt vettä oli niin paljon, että pohjalla olevaa vesijohtoa ei näkynyt. Aitan kulmakivet olivat tukevasti paikallaan, vaikka hirret lienevät menneet parempaan käyttöön. Otimme valokuvia ja kuuntelimme keväistä linnunlaulua. Villisiat olivat tonkineet paikoin maata, mutta mitään aarteita ei löytynyt. 90-luvulla oli joltain reissulta löytynyt kahvikupin sirpaleita villisian tonkimasta maasta. Naapuritalojen paikkojen katselu jäi tällä kertaa väliin, koska aika ei siihen riittänyt. Kiiptesimme takaisin maastoautoon, ja lähdimme samaa tietä takaisinpäin. Paikalli-

nen kuskimme sai aikaisemmin läheneen maastobussin kiinni ja lähti vielä hulluun ohitukseenkin kuoppaisella tiellä. Erilaista liikennekulttuuria. Antrean kirkolla noustiin takaisin suomalaiseen bussiin, ja lähdimme ajamaan kohti Viipuria.

Alkuillasta majoituimme hotelli Viipuriin, aivan Torkkelinpuiston viereen. Illalla kokoonnuimme hotellin ravintolaan nauttimaan neljän ruokalajin illallista, yhdessä antrealaisten kanssa. Ruuan jälkeen alkoi myös uni maittaa, sillä päivä oli ollut pitkä.

Maasto kertoo

Toinen matkapäivä oli yhtä aurinkoisen ja lämmin kuin ensimmäinenkin. Tälle päivälle oli ohjelmassa siivous- ja kunnostustalkoita. Varhain aamulla lähdimme hotellista edelliseltä päivältä tuttua tietä kohti Vuoksenrantaa. Maisemien katselu on aina matkustellessa ollut mielipuuhaani, ja niin nytkin. Tosin maisemat olivat varsin metsäisiä. Mutta kun tarkkaan katsoi, alkoi metsässä näkyä vaikka mitä: sarkaojia, kellareita ja kivijalkoja. Voi kun matkassa olisi ollut kartta vuosikymmenten takaa, niin olisi tiennyt mitä missäkin paikalla olisi silloin ennen vanhaan ollut. Vuoksenrannan kirkolla odotti venäläinen bussi, joka kuljetti osan talkoolaisista Noimäen kirkonmäelle ja Leiposiin hautausmaalle. Itse jäin Vuoksenrannan kirkolle talkoisiin.

Päivän aikana haravoitiin kirkon ympäristöä ja siivottiin kirkkoa sisältä. Lisäksi oli pienimuotoista risusavotaa, kun hautausmaan aluetta siistittiin moottorisahan kanssa pienistä pajuista ja pihlajista. Serkkupoikien kanssa kiivettiin kirkon torniin, vastoin kaikkia kieltoja ja ohjeita. Komeat oli maisemat, mutta portaat todella kurjassa kunnossa. Sen verran itsesuojeluvaistoa löytyi kuitenkin, että aivan huipulle vieviä puutikkaita emme kavunneet.

Miliisin puhutteluun, sakkoja saatiin

Päivä kului rattoisasti: työt etenivät joutuisasti, aurinko paistoi, grillattiin makkaraa ja juteltiin leppoisasti. Kirkossa pesivät pääskysket lentelivät edestakaisin, olivat varmaan hämmentyneitä hetkellisestä ihmispaljoudesta. Pieniä mutkia matkaan toi kirkon lähellä asuva mummo, joka hermostui puiden kaatamisesta. Asiaa selviteltiin keskustelemalla ja onneksi mukana oli venäjätaitoisia talkoolaisia. Otettiin vielä yhteiskuvat portailta ja suunniteltiin paluumatkalle useampikin pysähdyspaikka, kun oltiin niin hyvin aikataulussa. Tavarat vain autoon, ja sitten päästäisiin lähtemään. Mutta joskus asiat eivät mene niin kuin on suunniteltu.

Puiden kaatamisesta eli risukon raivaamisesta hermostunut mummo soitti paikalle miliisin, joka ennätti sopivasti paikalle juuri ennen kuin ehdimme lähteä. Ensimmäiseksi miilisi otti haltuunsa kaikkien passit,

Minä ja Inon leivinuunin juskan raamit ja vähän juskaakin lähti matkamuistoksi.

jossain vaiheessa osan puhelimet. Puhelimet takavarikoitiin siksi, että miliisi ei pitänyt tilanteen kuvaamisesta. Jonkun ylemmän virkamiestä piti tulla paikalle toteamaan metsätuho, ja siinä sitten odoteltiin virkamiestä paikalle saapuvaksi. Aurinko porotti pilvettömältä taivaalta. Rikoksentekovälineiksi otettiin tavaratilasta esiin kaikista vanhimmat työvälineet mitä mukana oli, jos vaikka pitäisi ne valtiolle luovuttaa. Naapurusto todisti, että moottorisahan oli ollut käytössä, vaikka sitä ei ensi alkuun esille nostettukaan. Istuttiin varjopaikoilla, kierreltiin lähistöllä aikaa kuluttamassa ja soiteltiin kulman takaa puheluita koti-Suomeen. Selvisi siinä odotellessa, että menee uudella junaradalla teollista liikennettä useamman kerran päivässä.

Minä, ykköstyypin diabeetikko, olin tyytyväinen kun olin varannut reilusti evästä ja vaihtanut aamulla uuden säiliön insuliinipumppuun, kaiken varalta, Venäjällä kun oltiin. Bussikuskillakin alkoi tulla työaikalaki vastaan. Koko episodi kesti noin neljä tuntia. Vihdoin viimein paikalle saapui riittävän korkea virkamies toisen miliisin kanssa, ja lyhyen katselmuksen jälkeen hän kirjoitti sakon metsän tuhoamisesta. Miliisi otti kuvat jokaisesta passista ja sitten, vihdoin ja viimein, päästiin lähtemään. Mutta ilman pysähdyksiä mentiin, suorinta tietä kohti hotellia. Paluumatkalla tilanne jo vähän nauratti, mutta helteessä kirkonmäellä se ei vielä naurattanut. Ja tulipahan kantapään kautta opittua, että Venäjällä ei suullisella luvalla ole mitään merkitystä, vaikka lupa metsänhoitotöihin olisi tullut kuinka ylhäältä tahansa. Lupa pitää olla kirjallisena.

Hotellilla olimme seitsemän jälkeen, ja nopean suihkussa käymisen jälkeen meidän porukka lähti hotellin vieressä olevaan ravintola Espilään illalliselle. Ruoka oli hyvää ja puitteet hienot.

Kipinä jäi kytemään

Lauantaiamuna, ennen hotellilta lähtöä, ehdimme vielä kierrellä omalla porukalla keväisessä Torkkelinpuistossa, ihaila hirvipatsasta ja Aallon kirjastoa. Punaisenlähteentorilla oli äskettäin vietetyn voitonpäivän juhlan jäljiltä vielä viirejä ja kukkasia. Survoimme matkalau-

Vakaata ja vastuullista varallisuudenhoitoa

Saat yksilölliset ja kokonaisvaltaiset ratkaisut - vakaasti ja vastuullisesti.

Yrittäjähenkisyys ja eteenpäin katsova asenne ovat tehneet meistä useana vuonna palkitun kotimaisen Private -pankin. Tällä samalla tinkimättömällä asenteella hoidamme myös sinun asioitasi.

Varaa aika tapaamisenen verkosta op.fi/etela-hame tai soita meille p. 010 2549 001.

OP Etelä-Häme

kut linja-autoon ja teimme pienimuotoisen kiertoajelun Viipurissa. Pistäydymme vielä kauppahallissa ennen lähtöä kotimatalle. Tavaroiden laatu ja määrä pääsivät yllättämään positiivisesti. Toisaalta mietin, että käykö siellä paikallisia ollenkaan, vai onko se vain suomalaisille turisteille tarkoitettu.

Kotimatka sujui leppoisasti ja tullista selvittiin taas ripeästi. Tukeva lounas Suomen puolella, ensimmäisellä vastaan tulleella huoltoasemalla, maistui mainiolle ja aurinko paistoi lämpimästi. Lahdessa olimme hyvissä ajoin iltapäivällä.

Kipinä matkasta jäi, varsinkin matka Viipuriin alkoi kiinnostaa, sillä tällä reissulla sain nähdä siitä vain pintapuolisen raapaisun. Ja ehkä joskus uudestaan Vuoksenrantaankin, mutta aikaa pitäisi varata paljon enemmän. Aurinkoinen ja lämmin sää auttoivat hyvien muistojen syntymiseen tällä reissulla, vaikka maastoauton avoimet ikkunat veivät ääneni moneksi päiväksi, miliisi panttasi passeja monta tuntia ja kuoppaiset tiet jumittivat selän. Tämän reissun jälkeen olin monta kokemusta rikkaampi. Kiitos seurasta kaikille mukana olleille!

**KULJETUSLIIKE
PEKIA TRANS OY
LOPPI
www.pekiatrans.fi**

Meijän nimikkolähtö aloitti Riihimäen ravikauden 2018 viimeiset ravit

Harri E. Hatakka

Pahalta näyttää! Mylverin Repekka (3) ja Syneri (1) ovat pussittamassa Sisukasta (9), mutta Suomen yksi menestyneimmistä raviohjastajista Antti Teivainen vie hevosensa ensimmäisenä maaliin. Ari Kotikulman Syneri tuli toiseksi, vaan Repekka sortui liian pitkään laukkaan.

Riihimäen Raviseura ry. perustettiin tammikuussa 1928 ja heti 15.1. järjestettiin ensimmäiset ravit Paalijärven jäällä. Jo elokuussa ravit siirtyivät nykyiselle paikalleen Riihimäen Juppalan kaupunginosaan. Sinne valmistui ensimmäinen puinen katsomorakennus 20 vuotta myöhemmin, 1948.

Riihimäen ravien huipentuma oli ehkä vuonna 1956 järjestetyt Kunnusravit, joissa vieraili myös Tasavallan presidentti Urho Kekkonen. Sotien jälkeinen aika oli muutoinkin voimakasta kasvun aikaa, koska paikkakunnalle muutti runsaasti innokkaita antrealaisia hevosmiehiä hyvine hevosineen. Karjalaisista saa-

tiinkin voimakas piristysruiske myös raviseuran talkoo- ja muuhun toimintaan.

Nyt 90 vuotta täyttäneen Riihimäen Raviseuran kesäkauden 2018 ravien huipentuma oli 19.8.2018 järjestetty Riihimäki Grand Prix, jolla nimellä ensimmäiset kilpailut ravattiin jo vuonna 1973. Tällä kertaa kyseisten ravien ensimmäisen lähdön loimituksen olivat varanneet itselleen Antrea-Seura ry. yhdessä 70 vuotta täyttäneen Vuoksen Säätiön kanssa. Järjestöjen toiveena oli päästä nimenomaan loimittamaan suomenhevosta. Ensimmäinen lähtö olikin ryhmäajo kylmäverisille ja juoksumatka 2100 metriä. Lähdön voittoon sinnitteli Kylmäkoskelta koitoisin oleva 9-vuotias tamma Sisukas ohjastajanaan Antti Teivainen. Voittajan kilometriaika tässä lähdössä oli 31,9a. Loimittajina ja onnittelijoina toimivat Vuoksen Säätiön puolesta Harri ja Anita Hatakka, Seppo Kuparinen sekä Hannu ja Päivi Virolainen ja Antrea-Seuran edustajina Reijo Martikainen ja Pentti Talja. Voittajhevoseksi annettu kauniin punainen loimi oli huomiota herättävä ja sai osakseen ihailua myös muitten-

Tältä se näyttää, Vuoksen Säätiön ja Antrea-Seuran lahjoittama loimi Synerin selässä, Antti Teivainen ohjaksissa. -- Kuvat : Maija Ahvenainen.

kin paikkakuntalaisten taholta. Moni totesikin karjalaisten saaneen näin osakseen jälleen paljon myönteistä näkyvyyttä.

Loimi ”naapureille”

Haastatellessani jälkeinpäin Akaan Kylmäkoskella asuvaa hevosen omistajaa (myös kasvattaja ja valmentaja) Unto Inkistä tuli esille, että loimi siirtyikin nyt ikään kuin Kannaksella paikkakunnalta toiselle. Unto kehui loimea kauniiksi ja olevansa siitä iloinen. Hän kertoi isänsä suvun olevan kotoisin Muolaan pitäjän Sormulan kylästä ja myös äitinsä olevan Muolaasta. Sovimmekin että jatkossa Inkiset voivat loimea esitellessään kertoa että ”naapurit muistivat muolaalaisista”.

Marskin Maja

Tilausravintola
Museo
Sauna
Kelohuvila
Ryhmäretket
Kokoukset
Perhejuhlat
Pitopalvelu

Kesäsunntaisin
lounas klo 12-15

Majan Herrat Oy
040 548 0525 • 040 527 8087 • Marskintie 216, 12700 Loppi • www.marskinmaja.fi

Esan joukkue hopealle selvillä termeillä ja voimalla evakkosarjassa Mommilanjärvellä

Hannu Pullinen

Mommilanjärven soutelu ja maalaismarkkinat on vakiinnuttanut asemansa hienosti järjestettynä kesätapah-

tumana Hausjärven Mommilassa. Mommilanjärven soutelut järjestettiin jo perinteiseksi muodostuneen

Tässä Antrean Esan voimallinen soutujoukkue. Kuvassa vasemmalta oikealle: Pertti Iivonen, Antti Partanen, Joonas Arminen, Hannu Pullinen, Jussi Mesilaakso, Timo Pullinen, Tuomo Jantunen, Jussi Iivonen, Tomi Hämäläinen, Pauli Pullinen, Janne Pullinen, Hugo Louhelainen, Vesa Hakala, Sonja Kuparinen ja Tommi Kuparinen.-- Kuva: Janne Pullinen.

tavan mukaan heinäkuun kolmantena lauantaina 21.7.2018. Viimekesäinen tapahtuma oli 29. kerta.

Kirkkoveneillä on pitkät perinteet. Kun entisaikaan kylistä soudettiin kirkkoon, katsottiin mikä kylistä on ensimmäisenä kirkonrannassa. Allekirjoittaneelle tapahtuma oli erityisen mieleenpainuva, koska minulle ehdotettiin perämiehen haastavaa paikkaa veneessä. Olin ollut aiemmin vain pari kertaa kirkkoveneessä soutajana, eikä minulla ollut aikaisempaa kokemusta perämiehenä toimimisesta, niinpä vaati pienen suostuttelun ennen kuin vastaukseni vaativaan tehtävään oli myöntävä. Joukkueen kokoamisen hoiti hienosti Janne Pullinen, joka toimi myös joukkueen johtajana. Viime hetken muutoksia joukkueeseen tehtiin vielä rannassa, mutta kaikkiaan vaikutti siltä, että airoihin saatiin jälleen antreajuurinen, karjalahenkinen ja iskukykyinen joukkue, joka ei voimia säästelisi.

Veneestä puuttui peräsin

Lähtöjä tapahtumassa oli useita. Ensimmäiseen klo 10 lähtöön – ns. evakkovenelähtöön – osallistui neljä Karjalan pitäjaseuroja edustavaa kirkkovenejoukkuetta: Anterean Esa, Impilahden Isku, Heinjoen Huimat ja Kirvun Vilkas. Evakkoveneiden lisäksi lähdössä oli mukana joukkueet Sysmästä, Mäntsälästä sekä paikalliset Juolan serkukset. Evakkosarjassa oli näin yhteensä 60 henkeä karjalataustaista riuskaa soutajaa.

Tällä kertaa veneenämme oli järjestäjien paikalle toimittama peruskirkkovene liukuvin penkein varustettuna. Joukkueemme kokenein soutaja Pertti Iivonen arvelikin, että veneen ominaisuuksilla olisi useamman minuutin vaikutus tässä noin tunnin mittaisessa soutilussa verrattuna viimeistä huutoa olevaan kisa-veneeseen. Ei siinä mitään – tapahtumaahan markkinoidaan ”soutiluna” – kyllä tämä vene meille passaa, eikä venettä sen enempää jääty ihmettelemään. Sen sijaan peräsimen puuttuminen aiheutti pientä ihmetystä. ”Milläs mie nyt tätä paattia ohjaan, ko ei oo peräsintä?” No, järjestäjät hommasivat jostain puuttuvan pe-

räsimen, joten sen puolesta oltiin valmiita nousemaan veneeseen. Ennen veneeseen nousua oli joukkueen johtajan toimesta selvitetty soutajien painot ja pituudet soutajaparien muodostusta varten, jotta vene saataisiin liukumaan optimaalisesti, hieman etupää painavampana.

Kumpi puoli on oikea?

Jännitys tiivistyi. Ilma oli varsin tyyne eikä vielä liian lämmin. Olosuhteet olivat siis kohdillaan ja minun tehtävänäni oli pitää tahti oikeana, suunta hallinnassa sekä tietysti tsemppata joukkuetta, ja ”niin myö päästiin vesil”. Lähtöön oli aikaa noin 15 minuuttia, joten ehdimme kokeilla paria lähtöharjoitusta ja tahdin löytymistä lämmittelyksi. Hieman tuli hämminkiä, kun halusin kääntää venettä kulkusuunnassa vasemmalle ja pyysin siis soutajilta, että: ”vain oikeapuoli soutaa”. Siihen joku joukkueesta huutaa, että ”kumpi puoli on oikea?”. Epäselvyyksien välttämiseksi joukkueen johtaja ohjeisti minua ja joukkuetta että, kun huudan: *Tahti soutaa!*, silloin tahtiairon puoli, eli oikeapuoli soutaa ja vene kääntyy kulkusuunnassa vasempaan, ja toiseen suuntaa käännyttyä huudan: *Ryhti soutaa!*, jolloin kulkusuunnassa vasen puoli soutaa ja vene kääntyy oikealle. Tärkeää siis, että käskyt ovat yksiselitteisiä, muuten ollaan kaislikossa. Samatahtisuus, pinta-veto ja alusta loppuun kiihtyvä rauhallinen veto ovat perusasioita, joilla vene saadaan parhaaseen vauhtiin. Edellä mainittuja juttuja ei nyt sen enempää ehditty harjoitella. ”Näillä taioilla myö nyt sit männää”.

Veneessä oli hyvä meininki

Hivuttauduimme lähtölinjalle, jossa paikkamme oli eturivissä aivan oikealla, siis tahdin puolella. Lähtölaukaus pamahti. Kiihdytys meni joukkueelta aika hyvin. Hyvän alkulinjan saamiseksi joukkue veti sen minkä rahkeista lähti. Kirvun Vilkas, ennakkosuosikki ja hyvin harjoitellut joukkue, lähti aivan omaa vauhtia heti paukusta kiihdyttäen keulille. Sysmän Sisu näytti myös olevan liikkeellä hyvällä joukkueella ottaen

lähden kakkospaikan, ja sitten myö kolmantena ennen Heinjoen Huimaa.

Olin ladannut kännykkääni tahtimittarin, jonka avulla yritin pitää tahtia tasaisena *veto!* -huudoilla. Tahti oli alkuun hiukan tavoiteltua 28 vedon minuuttitahtia tiuhempi ja muutenkin tahdin huutaminen oli vähän hankalaa, kun piti keskittyä myös suunnassa pysymiseen. Vaatii totuttelua ja harjoittelua; varsinkin, kun kännykkä välillä pimeni. Tiedossa oli myös, että kannattaa pysyä mahdollisimman hyvin pois kaislaisesta matalammasta vedestä ja seurata kärki-veneiden perässä syvemmän veden reittiä. Tässä onnistuimme ihan hyvin ja vauhtimme olikin hyvää, vaikka välimatka edellä soutaviin kasvoikin pikku hiljaa. Ei vauhtiamme voinut kuitenkaan ihan soutiluksi-kaan kutsua, varsinkin kun joukkue vähän väliä pyysi: ”Nyt 10 tiukkaa vetoa!”, ja minä huusin: ”*Vetoo! Vetoo!*”, sen minkä kurkusta lähti.

Poiju piti kiertää

Ei keritty edes juomataukoa pitämään, kun oltiin jo matkan puolivälissä kääntöpoijun kohdilla. Siinä takaisinpäin tultaessa seurailin edellä meneviä, jotka olivat jo ottaneet selvän kaulan, niin minulta meinasi jäädä huomaamatta yksi kierrettävä poiju, joka piti ohittaa oikealta. Onneksi ei perämiehen hetkellisestä herpaantumisesta ehtinyt suurta mutkaa tulemaan.

Paluumatkan reitissä oli vaihtoehto oikaista matalampaa kaislaista reittiä, tai vähän kiertäen syvempää kaislatonta reittiä. Päätin valita kärki-veneiden tapaan kaislattoman ja syvemmän veden reitin. Heinjoen Huima, joka tuli seuraavana meidän perässä, lähti oikaisemaan suorempaa reittiä, jossa oli matalaa ja vihereää vesikasvia. Sen seurauksena he jäivät meistä lisää ja maali alkoi jo häämöttää. Joukkue tsemppasi lopussa vielä urheasti, laitto ns. kaikki peliin ja niin pääsimme hienosti maaliin Antrean Esan valkeat edustuspaidat hieman hiestä kastuneena lähden kolmantena veneenä, evakkoveneistä edellämme vain Kirvun Vilkas.

Tuloksista vielä sen verran että, evakkosarjassa Kirvun Vilkas voitti

Soudettiin jälleen hienosti

selvällä erolla, Antrean Esa oli siis toinen, kolmantena Heinjoen Huima ja neljäntenä Impilahden Isku. Kaikkiaan kirkkoveneitä souteluun osallistui 29 venekuntaa, joista Antrean Esa oli koko porukan 12.

Evakkoveneiden sarjassa hopeasija oli kelpo suoritus. Kaikki tekivät parhaansa ja Antrean Esa oli jälleen rautaa! Perämiehelle jäi tosi mukava kesämuisto tästä ”soutelusta”. Pientä ylpeyttä tuntien oli mukava mennä saunomaan ja pulahtamaan Mommilanjärveen. Onnittelut Kirvun Vilkaalle ja myös muille kisaan osallistujille, kirkkovenesoutu on tosi mukava yhteisöllinen ja monipuolinen liikuntamuoto.

Ensi vuonna uudestaan

Ensi vuonna Mommilanjärvellä soudellaan taas heinäkuun kolmantena lauantaina 20.7.2019. Tervetuloa mukaan kaikki kiinnostuneet soutamaan Antrean Esan joukkueeseen.

Ilmoittautuminen: janne.pullinen@gmail.com, 0400 480 967, facebook: @antreanesa.

Säde siirtyi Mommilanjärveltä Päijänteelle

Eija Virolainen

Vuoksenrannan Säde tahkoo edelleen. Vuonna 1936 Vuoksenrannan Kaskiselässä ja nyt luovutetulla alueella Venäjällä perustettu seura on muuntautunut monipuolisesta urheilu- ja voimisteluseurasta yhteisölliseksi karjalaista perinnettä vaalivaksi järjestöksi.

Soutu ja kyykkä ovat vieneet seuran jäseniä moniin haasteisiin, sillä seuran toimintaa on herätelty uudelleen henkiin. Martti Talja seuran soutujoukkueen perämiehenä ja johtajana kertoo, että Mommilanjärven Soutelu on vaihtunut nyt kolmen vuoden ajan Sysmän Suvisoutuun, jossa vuoksenrantalaiset ovat jääneet kunniakkaalle toiselle sijalle. Perämies on ylpeä kehittyneestä joukkueesta, johon soutajia on aina löytynyt. Erityisesti hän näkee soudun yhteisenä tekemisenä, jossa sooloilijoille ei ole sijaa.

- Aivot menevät samaan aikaan

veteen ja nousevat sieltä ylös. Tehokkuus on jokaisen soutajan oma asia, sillä joukkueen jäsenillä on vuosikymmenten ikähaarukka. Joukkueen tavoite ei ole voitto, vaan yhteinen tekeminen, korostaa Talja ja lisää, että joukkue on kehittänyt osaamistaan vuosi vuodelta.

Evakkosoudussa on leikkimielistä yhteisöllisyyttä

Talja tuo esille näkökulman, jossa luovutetusta Karjalasta ja omista kodeista jouduttiin lähtemään sotapakoon. Silloin oltiin yhdessä ja evakot pitivät toisistaan huolta. Samaa tapaa hän toivoo noudatettavan myös soudussa, joka kuitenkin on leikkimielistä. Samassa veneessä ollaan ja evakkolähdössä on mahtava joukkuehenki. - Näen, että mukavat hetket ja yhdessä tekeminen tuovat yhteisöllisyyttä. Vuoksenrantalaisuus yhdistää, muistuttaa Talja.

Hän tarkentaa, että vuoksenrantalaiset ovat lähdössä myös ensi vuon-

Antrea-Seuran johtokunta ja toimihenkilöt 2019

Puheenjohtaja Reijo Martikainen, Koivikkotie 3 I 80, 00630 Helsinki; puh. 040 5452541, reijo.martikainen(at)mavi.fi

Sihteeri: Maria Hatakka, Paloasemantie 1 B 16, 12240 Hikiä, 050 3571748, maria.t.hatakka(at)gmail.com

Rahastonhoitaja Satu Stirkkinen, Näyttelijäntie 5-7 B 16, 00400 H:ki; 040 8261075; satu.stirkkinen(at)gmail.com

Hallituksen muut jäsenet:

Marko Kekki, Perjalantie 5 as. 29, 11120 Riihimäki; puh. 0500 770463, m.kekki(at)gmail.com

Antti Partanen, Vapaalantie 90 C, 01650 Vantaa; puh. 050 3599456, a.partanen(at)outlook.com

Pirjo Riitta Rintanen, Kivelänkatu 1 C 13, 00260 Helsinki; puh. 0400 825453, pirjo.riitta.rintanen(at)kolumbus.fi

Pentti Talja, Eprantie 119, 11710 Riihimäki, puh 050 5758316; pentti.talja(at)elisanet.fi

Kaija Viskari, Kaukolankatu 6, 11120 Riihimäki, puh. 050 3237976, kaija.viskari(at)riihimaki.fi

Raakel Henttonen, Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala; puh. 0400 847023, raakel.henttonen(at)pp.inet.fi

Jäsenisihteeri, myynti Pirjo Tiippana, Hakaniemenranta 26 A 39, 00530 H:ki, 050 5253891, pirjo.tiippana(at)saunalahti.fi

Nettisivusto Jukka Talja, Eprantie 42, 11710 Riihimäki; puh 040 5894559, jukka.talja(at)saunalahti.fi

Teatterivastaava Raili Kekki puh (09)724 2579, 050 4913734

na mukaan Suvisoutuun, Mommilanjärvi ei tässä vaiheessa kiinnosta. Hän myös toivoo, että muut luovutetun Karjalan alueen pitäjäjoukkueet löytäisivät Suvisoudun ja Suopellon jo senkin vuoksi, että Sysmään on sijoitettu paljon vuoksenrantalaisia. Erityisesti hän toivoo Antrean joukkueen lähtemistä mukaan, Kirvu jo viime kesänä mietti osallistumista vakavasti.

- Antrea ja Vuoksenranta ovat olleet perinteisesti kovia kilpakumppaneita ja Vuoksenranta on vienyt usein voiton. Haastankin Antrean joukkueen lisäksi muitakin Mommilanjärven evakkolähtöön osallistuneita. Kaikki ovat tervetulleita karjalaisessa hengessä, toivoo Talja ja lisää, että antrealaisten kanssa on valmistelussa soutelu Vuoksella.

Sysmälinen Markku Kemppi on soutanut Suopelossa Säteen joukkue-

essa jo kaksi kertaa poikiensa Antin ja Juhon kanssa. Hän ei koe itseään urheilun sankarina, eikä edes aktiivisena vuoksenrantalaisena, mutta ikä on hänenkin kohdalla tehnyt tehtävänsä. Soutu Säteen joukkueessa on kunnia-asia.

- Muutamia vuosia sitten isän ja isoisän juuret ovat alkaneet kiinnostaa. Erityisesti sen jälkeen, kun ensimmäisen kerran näin isän kodin rauniot, olen osannut arvostaa juuriani enemmän. Rippikouluikässä ei olisi vähempää voinut kiinnostaa, naurahtaa Kemppi.

Itse soudussa Kemppi on ollut mielellään mukana ja pitää vapaa-ajallakin Vuoksenrannan paitaa ja lippistä.

- Ehkä joukkueellamme tuloksellisuus ei ole pääasia, vaan nimenomaan vuoksenrantalaisuus, Kemppi perustelee.

Säde souti hopealle

Sysmän IV Suvisoutu käytiin 30.6.2018. Kirkkovenelähdössä oli kaksi venettä, joista Sysmän Sisu vei niukan voiton ennen Vuoksenrannan Säteen joukkueita. Mökkisou- tulähdössä oli 10 venekuntaa. Säteen joukkueessa soutivat: Mika Isomäki, Tuomas Karvonen, Juho Kemppi, Antti Kemppi, Markku Kemppi, Pekka Kemppi, Juho Kuisma, Mikko Kuisma, Olli Kuisma, Pentti Ruponen, Vilho Ruponen, Pertti Talja Esa Virolainen ja Hannu Virolainen. Perämiehenä toimi Martti Talja.

Sysmän V Suvisoutu soudetaan Sysmässä Suopellon sataman tuntumassa, Päijätsalon rannoilla ja Päijänteen vesillä seuraavan kerran 29.6.2019.

Sata vuotta sitten 1918 sota ravisteli myös Karjalan kannasta ja Antreaa. Siellä taistelut keskittyivät Karjalan radan varressa oleviin Hannilan ja Kavantsaaren asemaseuduille sekä Pullilan ja Ahvolan kyliin. Valkoisten vahvuutena oli 1500 miestä ja tappioina heistä kaatui noin 300. Punaisten määrystä ei ole tarkkaa selvyyttä, sillä luvut vaihtelevat 2000-4000 ja kaatuneina mainitaan 324.

Suomen vapaussota -kirjasarjan III osassa kuvataan Antrean suojeluskunnan syntyä sekä venäläisen varusväen aseista riisumista. Kirjasarjan V osassa ovat varsinaiset Antrean taistelukuvaukset.

Antrean suojeluskunta sai alkunsa palokunnasta, jonka perustamiseen johtaja Aarne Pietinen Viipurista ja opettaja Oskari Kinnunen Antrean kirkonkylästä olivat tehneet aloitteen. Suljetussa piirissä pidetyssä kokouksessa alkoi kyläpalokuntien muodostaminen. Niiden yhteisen johtokunnan päällikkönä oli v. t. nimismies Uno Enqvist. Aluksi otti harjoituksiin osaa sosialistejakin, mutta nämä jättäytyivät vähitellen pois, erittäinkin kun ins. Kuperinen (Kehvola) oli kerran harjoitusten loputtua pitänyt isänmaallisen puheen kehoittaen varustautumaan yhteistä vihollista vastaan. Nimismies Enqvist kävi ahkeraan pitäjällä tarkastamassa osastoja ja antamassa ohjeita.

Lopulta oli suojeluskuntakin muodostunut, ja sen päällikkönä oli teknikko Armas Hynninen. Aseita oli vaikea saada. Kerran onnistuttiin ottamaan 6 kivääriä, toisen kerran 17 pientä browningia ja n. 20 kg pyroksyliiniä. Harjoituksia pidettiin pimeän tultua nuorisoseuran juhlasalissa kirkonkylässä asuvien jäsenten tahi kyläkuntapäällikköjen kanssa.

Tammikuun 20 p:nä pantiin hälyytys toimeen kokoontumispaikkana Sokkalan kylä. Seuraavana päivänä saapuivat suojeluskuntalaiset Antrean asemalle. Kirkonkylän 16-miehinen osasto, jolla oli 5 kivääriä ja 11 haulikkoja, sai miehittää Antrean aseman ja sillan. Antrealaisia ei otettu mukaan Viipuriin, vaan he saivat pitää huolta Antreasta. Sinne saapuneiden rautjärveläisten ja räisäläläisten kanssa riisuttiin sikäläiset venäläiset 40–50 sotilasta aseista.² Osa Antreasta tuli ennen pitkää sotarintamaksi, osa joutui kokonaan punaisten valtaan. — Punakaarti oli syyskuun lopulla perustettu erään kiertokirjeen johdosta. Sen toiminta oli rauhallista, kunnes se sai yllykettä marraskuun lakon aikana saapuneesta rankaisuretkekunnasta, jonka mukana se toimitti ase-etsintöjä. Silloin murhattiin eräs torppari ja Kavantsaaren sähköttäjä A. Nygreniä haavoitettiin. Kaarti hajaantui sen jälkeen, koska oli aikomus panna toimeen uusi järjestely »järjestyskaartiin» nähden. Punakapina alkoi tänä vaihe aikana, jolloin entisen kaartin sijaan ei vielä ollut uutta muodostettu. Yleinen kapina nostatti sitten punaiset joukot aseisiin.

Sota Antreassa 100 vuotta sitten

Antrea 100 vuotta sitten

Lehdistä poiminnut
Pentti Talja

Vuonna 1918 käytiin Antreassa sotaa noin kuusi viikkoa. Rintama oli tärkeä kummallekin puolelle. Punaisten piti säilyttää yhteys Venäjälle Viipurin kautta ja valkoiset taas halusivat katkaista sen. Kummallakin puolella sodasta käytettiin nimeä vapaustaistelu.

Olen kerännyt tähän lehtikirjoituksia molemmilta puolilta.

Työ 25.2.1918 Suuria taisteluja Antrean rintamalla.

Viime viikon loppupäivinä on Antrean rintamalla suoritettu useita kiivaita taisteluja. Taistelut ovat olleet tulisimmat Alanoskuan ja Pullilan kylissä.

Alanoskuan valloitti ensin punasten kaarti, mutta seuraavana päivänä sen otti haltuunsa lahtarit, mutta taas seuraavana päivänä oli kylä punasen kaartin hallussa ja pitää siinä nyt ohjia käsissään meikäläiset.

Perjantaina oli kiivas taistelu Pullilan kylän lähellä lahtarien ja punaisen kaartin kanssa ja parin tunnin kiivaan taistelun jälestä otti punanen kaarti sen haltuunsa.

Lahtarien mieshukka näissä taisteluissa oli melkoinen. niinpä yksin Pullilan kylässä tapasi punakaartilaiset 90 kuollutta? Meikäläisten mieshukka oli kaksi kuollutta ja 12 haavoittunutta. Matkalla Wiipuriin kuoli vielä kaksi.

Työ 13.4.1918 Lahtarit tarjoamassa sovintoa Antrean rintamalla

Tämän kuun 10. päivänä puolipäivän tietämällä olivat lahtarit tiedustelleet rauhan neuvotteluja punaisen kaartin miehistöltä, mutta kun pyytäjillä ei ollut virallisia valtakirjoja, rauhankeskustelut luonnollisesti ratkesivat. Sikäli kun rauhanneuvottelussa mukana olleiden lahtarien keskusteluissa kävi selville, on lahtareilla ei ainoastaan leivän puute, vaan myöskin puute tupakasta. Näyttää siis siltä, että sillä puolen alkaa nälkä olemaan alituisena vieraana.

Karjala 25.2.1918 Ylipäällikkö kenraali Mannerheim Antreassa

Lauvantaina tämän kuun 23 p:nä saapui Tasavallan joukkojen ylipäällikkö, kenraali Mannerheim yli-

määräisellä junalla Antrean päämajaan. Asemalla otti Karjalan armeijakunnan päällikkö kapteeni Sihvo esikuntineen vastaan kenraali Mannerheimin. Esitelyjen jälkeen piti kenraali Mannerheim kapteeni Sihvon kanssa yksityisneuvottelun, jossa viimeainittu teki selkoa sotatoimien kulusta Karjalan rintamalla ja vastaisista suunnitelmistaan, saavuttaen näillä kenraali Mannerheimin täydellisen hyväksymisen. Tämän jälkeen tervehti Mannerheim asemalla olevaa vartiostoa seuraavalla lyhyellä suomenkielisellä puheella: Sinä vaikeana aikana, jolloin Suomen kansan täytyy melkein ilman aseita taistella maanpettureita vastaan, ovat Karjalan pojat taistelleet urhoollisuudella, joka on herättänyt minussa ihastusta. Haluan kiittää teitä.

Karjala 4.3.1918 Torvisoittokunnat

Kirkonkylässä Antreassa perustetaan torvisoittokunta armeijan tarpeeksi. Taitavia torvensoittajia, samoin soitonjohtajia, pyydetään ilmottautumaan Antrean kirkonkylässä olevaan Karjalan armeijakunnan I:n pataljoonan kansliaan. Ratsumestari Elfvingren.

Karjala 15.3.1918 Ahvolan suuret taistelut (lyhyt ote)

3.3.18. Taistelu alkoi aamulla ja kiihtyi puolen päivän aikaan uskomattoman rajuksi. Punaryssät olivat kerta kaikkiaan päättäneet musertaa Ahvolan rintaman vähälukuisen urhean joukon. Punaiset hyökkäsivät suurella itsepäisyydellä, tullen jopa 15 metrin päähän puolustuslinjoistamme ja koettaen vallata hinnalla millä hyvänsä kukkulat 11 ja 13. Taistelun kiihkeimmillään ollessa oli verrattain vaikea pysyä tyynenä, sillä pauke oli ajoittain aivan huumaava. Kun miehistömme oli aivan uupunut 8 vuorokauden taisteluista, näytti tilanne toisinaan vakavalta. Mutta kriittisillä hetkillä saapui aina lisäjoukkoja, jotka rientomarssissa kiirehtivät uhatuiden tovereiden avuksi.

Karjala 22.3.1918 Lukutupia sotilaille

Antrean kirkolle ja asemalle ovat naiset järjestäneet lukutupia sotilaille. Siellä on kirjoja ja melkein kaikki valkoisen Suomen sanomalehdet sotilaiden virkistykseksi.

Laatokka(-lehti) 19.3.1918

Ratju- tykistö- ja tuorma- hevostia

ostetaan huomenna keskiviikkona
alkaen klo 9 aamulla Imatran
asemalla sekä perjantaina 22 p.
maailasta Antrean Kaskiselän
Marttilassa alkuen samoin klo 9
aamulla.

Ratsu- tykistö- ja kuormahevostia

ostetaan huomenna keskiviikkona alkuen klo 9 aamulla Imatran asemalla sekä perjantaina 22 p. maaliskuuta Antrean Kaskiselän Marttilassa alkuen samoin klo 9 aamulla.

Antrea-Seuran myyntiartikkelit

KIRJOJA

Kari Häkkinen: Sydänääniä Karjalasta (2017)	20,00 €
Annele Kekki: Uneksi muuttuva ranta, runoja (2016)	15,00
Antti Henttonen - Matti Kekki: Lastuja elämän laineilta (2015)	20,00
Kotiseutumme Antrea	55,00
Kirjan 2. painoksen korjausarkit erillisenä	3,00
Enne vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40,00
Evakos ja uuves kois, kirja evakkovuosista ja sen jälkeis. ajasta	40,00
Antrean kirkonkylä – unohtumaton kotiseutumme (2004)	35,00
Elämä o lustii, kaskukirja, Antti Henttonen - Irma-Riitta Järvinen	10,00

ADRESSIT, KORTIT JA POSTIMERKIT

Muistoadressi (Kansi Antrean kirkon alttaritaulu)	15,00
kortit (aiheet Antreasta, kaksi kirkon sisäkuvaa, kirkon portti, kaksi Vuokselta, lehtomaitikka, Sokanlinna, yömaisema, kylätie)	1,00
postimerkit (Antrean vaakuna, Antrean Esan vaakuna)	2,50

VIIRIT JA PINSSIT

UUTUUS: Isännänviiri, 4 m pitkä, yläpäästä 40 cm, mustapunainen, yläpäässä Antrean vaakuna	75,00
Pöytästandaari	35,00
Pöytästandaari Antrean kiven kera	50,00
Viirinjalka erikseen Antrean kivistä	25,00
Pinssi (Antrean vaakuna)	5,00

Adressi. Aiheena entisen Antrean kirkon alttaritaulu. Maalannut Alexandra Sältin. 15 €

KARTAT

Antrean ja Vuoksenrannan kartta (TARJOUS) (1991, mittakaava 1:50 000) v. 1938 mittaus. Talvi- ja jatkosodan rintamalinjat merkitty karttaan)	5,00
--	------

MUSIIKKI

Kaipuun Karjala, CD	20,00
Laulu Vuokselle, levy ja kasetti	5,00

DVD:t

Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa (DVD ja kirja)	20,00
Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa, haastattelut	15,00

TILAUKSET: Pirjo Tiippana,
pirjo.tiippana(at)saunalahti.fi (puh. 0505253891)
yhteydenotto mieluiten sähköpostilla

Kaikkiin tilauksiin hintoihin lisätään postituskulut.

VUOKSENRANTA-SEURAN TUOTEMYYNТИ UUTUUSTUOTE

UHVATTA-korusarja (hopeaa)

*Riipus hopeaketjulla 70 €

*Korvakorut 70 €

*Rintaneula 70 €

Sana siirtyi Vuoksenrannasta Vesivehmaalle

Vuoksenlaakson metodisti-
seurakunta 1921-2017-

30,00 €

KIRJAT

	€
Kauraketo: Vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla (2006)	15,00
Karjala, sua ikävöin. Vuoksenrantalaisten muistojen kirja (1996)	5,00
Kemppi Erkki, Jäähyväiset ystäville	10,00
Kemppi Risto, Ukonharjun talon vaiheita (2002)	€ 5,00
Korkeamäki Oili ja Patrakka Marjukka: Evakos ja uuves kois (2003)	40,00
Ennen vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40,00
Saloranta Iris, Aika särkyi ja soi (2013)	12,00
Sokka Arne, Muistikuvia lapsuuden Karjalasta (2007)	10,00
Virolaiset. Antrea-Vuoksenranta (2005)	50,00
Vuoksenrannan mennyt maailma (1993)	25,00
Vuoksenranta – 1981 kirjan näköispainos (2000)	40,00
Vanhanen Tatu, Muistojen sirpaleita (2011)	40,00
Korkeamäki Oili, Ravioskorpi – raivaajien kylä	20,00
Itsenäisyysodot kotiseudullamme, kirja (2009) ja DVD, yhteensä	20,00

MUUT TUOTTEET

Vuoksenranta-isännänviiri	65,00
Vuoksenranta pikeepaita	25,00
Vuoksenranta urheiluseura Säteen t-paita	15,00
Vuoksenranta lippis	18,00
Vuoksenranta 65 vuotta muistoissamme -filmi (2010)	10,00
Kaipuun Karjala CD (2001)	20,00
Vuoksenranta – pitäjä Kannaksella DVD (2006)	20,00
Pinssi, Vuoksenrannan vaakuna	2,00

Tilaukset

Tiina Hölttä,
Syrjälähdentie 53,
19430 Pertunmaa
sähköposti
tiinaholtta(at)gmail.com
puh. 040 5489000.
Hintoihin lisätään postitse
toimitettuna posti- ja toimi-
tuskulut.

TILAUSLOMAKE ON NETTISIVUILLAMME
www.vuoksenranta.fi